

ДАВАР

ГОДИНА 2007.

БРОЈ 35

ЕПАРХИЈА ДАБРОБОСАНСКА - БИЛТЕН МАНАСТИРА ДОБРУНА

Г
Р
Е
Х

Један брат запита аву Сисоја: „Ава, шта да чиним, пао сам у грех“.

- Устани, одговори ава.
- Ја сам устао, али сам опет пао.
- Опет устани.
- Докле да устајем и падам?
- До краја живота, одговори ава.

Грех се чисти и изглађује: покајањем, сузама, исповедањем, смирењем, осуђивањем себе, молитвом, постом, добрим

делима, особито милостињом и љубављу према ближњима...

Грех док се скрива, он јача, расте и множи се; чим се открије на исповести, он се суши и умире... (Златоуст).

Ако у чему погрешиш, не стиди се да то признаш и не извињавај себе лажним оправдањима, него савиј колена, исповеди грех свој и проси опроштај и он ће ти се дати (ава Исаија).

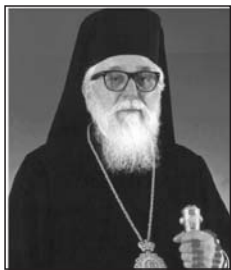

1 - 3. Свеноћно бденије на Велику Суботу, Манастир Добрун, 2007.

4 - 6. Храмовна слава храма Благовештења Пресвете Богородице на Вагану,

7 - 8. Домаћин славе Драган Ђокић из Ужица, и домаћин за идућу годину Драган Ракић из Вагана

СЛУЖБЕНИ ДЕО

КАНОНСКЕ ПОСЈЕТЕ И СЛУЖЕЊА ЊЕГОВОГ
ВИСОКОПРЕОСВЕШТЕНСТВА МИТРОПОЛИТА
ДАБРОБОСАНСКОГ ГОСПОДИНА НИКОЛАЈА

Новембар

Од 31. октобра до 4. новембра 2006. посјетио светиње Косова и Метохије:

- 31. октобра - посјетио манастире Црна Река и Девич.
- 1. новембра - у манастиру Девичу служио св. Литургију, а исти дан посјетио манастир Грачаницу гдје је присуствовао празничном бденију.
- 2. новембра - на дан св. великомученика Артемија, уз саслужење епископа: рашко-призренског Артемија и липљанског Теодосија, служио св. Литургију и преломио славски колач. У Призрену посјетио храм Богородице Љевишке, саборни храм св. Георгија који је у обнови као и мали храм св. Георгија Руновића, те манастир св. Архангели.
- 3. новембра - служио св. Литургију у патријаршијском храму св. Апостола у манастиру Пећка Патријаршија.
- 4. новембра - уз саслужење Епископа липљанског Теодосија, служио св. Литургију у манастиру Дечани и парастос поводом митровданских задушница.
- 6. У митрополитској резиденцији у Сарајеву примио гђу Сју Бирчмор, директорицу сарајевске канцеларије хришћанске хуманитарне организације Њорлд Висион.
- У згради Предсједништва БиХ у Сарајеву присуствовао инаугурацији новоизабраних чланова Предсједништва БиХ.
- У митрополитској кући у Сокоцу примио предсједника СПКД Просвјета г. Војислава Топаловића и директора Народне музеја у Ужицу г. Драгишу Милосављевића.
- 8. На Митровдан, заједно са Митрополитом црногорско-приморским Амфилохијем, служио св. Литургију у манастиру св. великомученика Димитрија у Боан Кадића код Даниловграда.
- 9. У Сарајеву присуствовао сједници Међурелигијског вијећа БиХ.
- Са осталим члановима Међурелигијског вијећа посјетио америчког амбасадора у његовој резиденцији у Сарајеву.

10. На празник св. Арсенија сремца, поводом славе Богословије у Сремским Карловцима, са више епископа СПЦ служио св. Литургију у карловачкој Саборној цркви и преломио славски колач.
12. Извршио чин благосиљања зграде новог тржног центра "Бартула" на Палама.
16. Поводом храмовне славе, празника обновљења храма св. великомученика Георгија, у храму у Миљевићима служио св. Литургију и преломио славски колач.
19. У капели Богословског факултета и Богословије у Фочи освештао 30 нових антимиона и служио св. Литургију.
20. У Сарајеву присуствовао сједници Међурелигијског вијећа БиХ.
- У Банском двору у Бањој Луци присуствовао свечаном пријему поводом инаугурације предсједника и потпредсједника Републике Српске.
21. Поводом храмовне славе, сабора св. Архангела Михаила, у Старој цркви у Сарајеву служио св. Литургију и преломио славски колач.
22. - Путовао у Бугарску ради промоције "Библијске енциклопедије" протођакон Радомиро Ракић.
24. Посјетио богословије и богословске факултете у Великом Трнову и Софији, те се поклонили моштима српског краља Светог Милутина у цркви Свете Недеље у Софији и обишао прво земаљско почивалиште Светог Саве у манастиру св. Четрдесет Мученика у Великом Трнову.
25. У Београду извршио чин благосиљања нове пословне зграде фармaceutске компаније "Ветфарм".
27. У сједишту Владе Републике Српске у Бањој Луци, заједно с ректором Универзитета у Источно Сарајеву др Митром Новаковићем посјетио предсједника Владе РС г. Милорада Додика.

Децембар

4. На празник Ваведења Пресвете Богородице, служио св. Литургију у капели Богословског факултета и Богословије у Фочи, освештао

звона за новосаграђени храм и причестио студенте Факултета и ученике Богословије.

7. Учествовао у донааторској конференцији Међурелигијског вијећа БиХ.
11. У резиденцији римокатоличког бискупа у Бањалуци, учествовао у састанку између православних епископа и римокатоличких бискупа у БиХ.
12. У патријаршијском двору у Београду присуствовао састанку између Светог архијерејског синода СПЦ и министра за људска права и избјеглице БиХ г. Мирсада Кебе.
13. У Белом двору у Београду, на празник св. апостола Андреја Првозваног, служио св. Литургију у придворној капели и преломио славски колач поводом Крсне славе дома Карађорђевића.
14. У капели митрополитске куће у Сокоцу, поводом славе капеле, дана св. Јоаникија Девичког, присуствовао св. Литургији и ломљењу славског колача.
- У митрополитској резиденцији у Сарајеву примио у посјету команданта НАТО-штаба у Сарајеву генерал-мајора Ричарда Вајтмана.
16. У манастиру Шудикова код Берана служио св. Литургију уз саслужење Епископа будимљанско-никшићког Г. Јоаникија.
17. У манастиру Милешеви освештао нови параклис и служио св. Литургију уз саслужење Епископа милешевског Г. Филарета.
19. На празник св. Николаја Мирликијског Чудотворца, у храму св. пророка Илије у Сокоцу служио св. Литургију.
- У митрополитској кући у Сокоцу, прославио своју Крсну славу св. Николаја Мирликијског Чудотворца.
20. У митрополитској резиденцији у Сарајеву, прославио други дан своје Крсне славе св. Николаја Мирликијског Чудотворца.
21. У спортској дворани у Источно Сарајеву присуствовао свечаној академији поводом 125 година сарајевске Богословије.
26. У просторијама Врхбосанске католичке теологије у Сарајеву, присуствовао пријему који је

поводом Божићних празника приредио Надбискуп врхбосански Винко кардинал Пуљић.

30. У просторијама Факултета исламских наука у Сарајеву, присуствовао пријему који је поводом муслиманског празника курбан-Бајрама приредио г. Мустафа Церић, реис Исламске заједнице БиХ.

Јануар

2. На празник св. Игњатија Богоносца, у Саборној цркви у Врању служио св. Литургију и преломио славски колач Епископа врањског Г. Пахомија.
4. У митрополитској резиденцији у Сарајеву, преко средстава јавног информисања упутио Божићну честитку православним вјерницима у Митрополији дабробосанској и цијелој БиХ.
- У митрополитској резиденцији у Сарајеву примио у посјету члана Предсједништва БиХ г. Жељка Комшића.
6. На Бадње вече, у храму св. пророка Илије у Сокоцу, служио празнично вечерње богослужење и присуствовао налагању Бадњака.
7. У Саборној цркви у Сарајеву служио празничну Божићну Литургију уз саслужење свештеника и ђакона Митрополије дабробосанске. Св. Литургију је директно преносило неколико радио и телевизијских кућа.
8. На празник Сабора Пресвете Богородице, у храму св. пророка Илије на Сокоцу служио св. Литургију.
- У митрополитској резиденцији у Сарајеву поздравио госте на Божићном пријему, којем је присуствовао велики број страних дипломата, представника међународних организација, представника домаћих власти итд.
9. На дан св. првомученика и архиђакона Стефана, служио св. Литургију у храму Успења Пресвете Богородице на Палама.
11. У храму св. апостола Петра и Павла у Рудом служио св. Литургију и опело упокојеном протојереју-ставрофору Новици Јањићу.
15. У митрополитској резиденцији у Сарајеву примио у посјету амбасадорку Француске Републике гђу Марис Берно.
18. На празник Крстовдан, служио св. Литургију и чин Великог водоосвећења у храму Рођења Пресвете Богородице у Зеници и у чин ђакона рукоположио г. Боришу Шањића из Теслића.

- У Саборној цркви у Сарајеву присуствовао молебну за јединство хришћана.

19. На Богојављење, св. Литургију и чин Великог водоосвећења служио у храму св. Василија Острошког у Добрињи и у чин презвитера рукоположио ђакона Боришу Шањића.
25. Бесједио на молитви за јединство хришћана одржаној у сарајевској римокатоличкој катедрали.
27. На дан св. Саве Српског, у храму св. Саве у Блажују служио св. Литургију и преломио славски колач.
- У митрополитској резиденцији у Сарајеву поздравио госте на Светосавском пријему, којем је присуствовао велики број страних дипломата, представника међународних организација, представника домаћих власти итд.
28. Служио св. Литургију у манастиру Милешеву.

Фебруар

2. Освештао нову зграду општинске управе Општине Источно Стари Град на Хрешу.
4. Посјетио светиње у Светој земљи (Египту, Израелу и Палестини):
- Посјетио манастир Свете Катарине на Синају, Кумран, Јерихон и манастир Четрдесетнице на Гори кушања, те манастир Светог Георгија Хозевита у Вади Келту.
- У Јерусалиму, посјетио мјесто Вазнесења Господњег, манастир Елеону на Маслинској гори, Гетсимански врт са црквом Богородичиног гроба, руским манастиром Марије Магдалине, црквом Оче наш и манастиром у Малој Галилеји. Такође, посјетио Музеј холокауста, те салу Тајне вечере и гроб цара Давида на Сионској гори, затим манастир Светог Јована Крститеља у Ен Карему и манастир Часног Крста.
- У храму Христовог Васкрсења, у ком се налазе Голгота и Христов гроб, Високопреосвећени Митрополит Николај је, уз саслужење још тројице епископа, служио Свету Литургију и причестио велики број православних поклоника из разних земаља.
- Ходочашће је наставио путовањем у Витлејем, гдје је посјетио храм Христовог рођења, а у Јудејској пустињи манастир Светог Саве Освећеног, Светог Теодосија и манастир у Пољу Пастира.

- У Галилеји је обишао Тавор - гору Преображења Господњег, а потом Гору блаженстава, Капернаум, Табух (мјесто умножења хљебова и рибе) и манастир Дванаест апостола на обали Галилејског језера, а даље је слиједио одлазак цркве у Кани Галилејској и цркве Благовијести у Назарету. На крају поклоничког путовања, посјетио је манастир Светог великомученика Георгија у Лиди.

- Током боравка у Јерусалиму, Високопреосвећеног Митрополита примио је у престони дворани Јерусалимске патријаршије Његово Блаженство Патријарх јерусалимски и све Палестине Г. Теофил III.

16. Предсједавао Седмнаестом редовном сједницом Епархијског управног одбора Митрополије дабробосанске која је одржана у митрополитској кући у Сокоцу.
17. Предсједавао Четрнаестом редовном сједницом Епархијског савјета Митрополије дабробосанске која је одржана у митрополитској кући у Сокоцу.
21. Служио Литургију Пређеосвећених дарова у капели Богословског факултета и Богословије у Фочи.
22. У митрополитској резиденцији у Сарајеву примио у посјету амбасадора Швајцарске г. Ролфа Ленца.
23. Служио Литургију Пређеосвећених дарова у храму св. пророка Илије у Сокоцу.
24. На Теодорову суботу, служио св. Литургију у капели Богословског факултета и Богословије у Фочи и причестио студенте и ученике.
25. У недељу Православља, у патријаршијској капели у Београду, на св. Литургији саслуживао Свјатјешем Патријарху српском Г. Павлу и преломио славски колач поводом празника и славе придворне капеле св. Симеона Мироточивог.
26. У својству изасланика Свјатјешег Патријарха српског Г. Павла, присуствовао Светосимеоновској академији у Коларчевој задужбини у Београду.
28. Служио Литургију Пређеосвећених дарова у храму Свете Тројице у Рогатици..

ђакон Миша Танасић

Еванђеље по Св. Јовану почиње са мистеријом Сина Којега назива *Λογος*. Превести то име са *Реч* или *Глагол* значи осиромашити смисао тога израза на грчком који је, уствари, бескрајно богатији. **ДАБАР** - јеврејска реч - је по смислу блиска појму Мудрости, $\square$ ивота Присуства $\square$ јег и које избија у Прологу четвртога Еванђеља као Светлост и $\square$ ивот.

Гласник СПЦ (бр. 11, новембар 1970.)

ГРЕХ

Грех је: одступање од Бога, гажење заклетве дате на крштењу, нарушавање закона Божијега, супростављање светој вољи Божијој, вређање Бога, душевна губа, коју само Христос може да очисти (Тихон Задонски).

Грех је – плод непослушности према Богу (Максим Исповедник).

Грех није својствен људској природи

Грех и страсти нису својствене људској природи, нити је Бог њихов творац (Јован Лествичник).

Грех није у нашој природи; ми смо удостојени воље и слободе. Ти си цариник? Можеш да постанеш Еванђелист. Ти си богохулник? Можеш да постанеш апостол. Ти си разбојник? Можеш да задобијеш рај. Ти си гатар? Можеш да се поклониш Господу.

Нема таког греха који се не би могао изгладити покајањем. Зато је Христос изабрао крајње степене покварености, да се на крају нико не би могао ничим оправдати.

Порекло греха није у природи, него у душевном расположењу и у слободној вољи (Златоуст).

Како грех настаје

Три силе сатанине претходе свима гресима:

1. заборавност,
2. нерад и
3. грешна жеља.

Од заборава рађа се нерад, од нерада преступна жеља; човек привучен жељом, пада. Ако ум буде толико трезвен да се не подaje забораву, он неће упасти у нерад, а ако не буде лењ (нерадник) неће се потчинити жељи; а ако се не потчини жељи, неће никада пасти у грех, помаган благодаћу Христовом (непознати).

Човек не чини грех, док њиме не овладају заборав, лењост и незнање. А њих рађају: сластољубив и безбрижан живот, привезаност људској слави и разоноди. А праузрок и мајка свему томе је самољубље, то јест неразумна и страсна приврженост телу, расејавање ума, изговарање злих и срамних речи, који доводе до много чега рђавога (Јефрем Сирин).

Седиште греха је у вољи и срцу

Човек који жели туђе, већ вољом краде, ма на делу и не крао, јер се у вољи и жељи човековој састоји грех. Кад човек хоће да отме туђе, већ отима својом вољом. Кад хоће да учини блуд, већ је учинио. Хоће да убије човека, већ је убио вољом својом. А кад у вољи, нема греха, нема га ни на делу. Кад је воља човекова добра, и човек је добар; кад је воља зла, и човек је зао. Јер је човек зао, кад има злу вољу, ма споља зла дела и не чинио. У вољи и срцу човековом живи убица, блудник и лопов и друго зло. И чега нема у срцу, тога нема ни на телу. Треба вољу и срце поправити, и онда ће човек бити добар (Тихон Задонски).

Грех се не може правдати слабашћу тела

Нико који грешни не може да се у извињавању позива на немоћ тела. Јер јединство са Богом подигло је у снази сву природу, учинивши тиме неизвињивим наше пристајање воље на страсти. Благодат Божија, увек пристуна у онима који верују у Бога, угушује грех у телу (Рим. 8,2)... (Максим Исповедник).

Грех је - грех, био он велики или мали

У Новом Завету не прави се разлика између великог или малог греха. Јер се на све грехове

простире иста пресуда Господа, који је рекао: „Који чини грех, роб је греха“ (Јов. 8,34); и још: „Реч коју рекох, она ће му судити у последњи дан“ (Јов. 12,48). И Јован каже: „Ко не верује у Сина неће видети живота, него гњев Божији пребива на њему“ (Јов. 3,36). Узрок претњи за неверовање није разлика грехова него послушности (Василије Велики).

И најмањи грех представља велику опасност

Не остављај грех не изглађен, макар он био и најмањи, да те он потом не одведе већим гресима (Марко Подвижник).

Не гледај на то што је грех сам по себи мали, него се сети да он бива кореном великог зла, кад се

о њему не води рачуна (Златоуст).

Грех шта је све учинио и шта чини:

Унаказио лепоту лика Божијег у човеку

Човек је створен по слици и прилици Божијој, а грех је унаказио лепоту лика, увлачећи душу у страсне жеље (Василије Велики).

Унео растројство у целу природу

Видљиви свет, од царева до сиromaха, сав је у смутњи, у растројству, у борби, и нико од њих не зна узрок томе, то је јавно зло, које је произашло као последица Адамовог преступа, тај жалац смрти, зато што је проистекли грех, као нека разумна сила и супстанција сатане, посејао свако зло: он тајно делује на унутрашњег човека и на ум и бори се са њим помислима. А људи не знају да ово чине побуђивани неком другом силом. Напротив, мисле да је то природно и да то чине по свом сопственом расуђивању. Али који имају у уму мир Христов и озарење Христово, знају откуда потиче све то (Макарије Велики).

Узрок свих несрећа у свету

Греси су узрок свих несрећа у свету: за грехе се шаљу жалости, за грехе неспокојства, ратови, болести и сва тешка страдања, каква год нам се догађала.... Грех је узрок казне и сваке несреће (Златоуст).

Удаљава од Бога

Бог се никад не удаљава од нас, него ми сами себе удаљавамо од Њега: „Безакоња ваша растави-

ше вас од Бога вашег, и греси ваши заклонише лице Његово од вас“ (Иса. 59,2). Ако нас ово удаљава од Бога онда, разрушимо ову погубну преграду, и ништа нам неће сметати да будемо близу Бога (Златоуст).

Помрачава разум и свест

Грех као тама помрачава разум и свест, и кад се грех чешће понавља, прелази у навику, савест све више слаби у својству судије, али не престаје сасвим ни код најокорелијих грешника (Тихон Задонски).

Како се треба понашати у односу на садашње време?

Ми треба да распоредујемо своја дела по знацима, који су нам објављени у Писму, препознајући садашње време.

(Мт. 24, 32-33): А од смокве научите поуку: Када се гране њене већ подмладе и олистају, знате да је близу лето. Тако и ви кад видите све ово, знајте да је близу пред вратима. (Лк. 12, 54-57): А и народу говораше: Кад видите облак где се диже од запада, одмах кажете: Долази пљусак; и бива тако. И кад видите где југо дува кажете: Биће жега; и бива. Лицемери, лице неба и земље умете распознавати, а време ово како не препознајете? (1. Кор. 7, 29-31): А ово кажем, браћо, да је остало мало времена: од сада и они који имају жене нека буду као да их немају. И они који плачу као да не плачу, и који се радују као да се не радују, и који купују као да ништа немају. И који овај свет употребљавају као да га не употребљавају; јер пролази обличје овога света.

ЈАГЊЕ И ЗМИЈА

*Сама корачах ободом шуме
Кад зачух вайај
и врисак мучни
Пошрчах тамо
и у њом њренушкы
Угледах јагње где мирно лежи.*

*Пођох ка њему, ал, где чуда
Од јагњетца змија настала
Укојих се немо а змија сива
Која за њу срећу не мари
У белу руку коју јој њружих
Ошровни зуб свој зари.*

*Ошров се разли венама мојим
Ал, душа моја ослада чиста
И у срцу мом се не угаси њлам
Јер вера моја моћ ми даде
Моћ да и змији ошроси дам.*

Милица Гојџић

МЛАДЕНЦИ

Св. Четрдесет Мученика у Севастии - Младенци. Сви они беу војници у римској војсци но вероваху тврдо у Господа Исуса. Када наста гоњење у време Лиқинија, они бише изведени на суд пред војводу, и овај им запрети одузети част војничку, на што одговори један од њих, св. Кандид: „не само част војничку но и тела наша узми од нас; ништа нам није драже и чесније од Христа Бога нашега“. После тога нареди војвода слугама да камењем бију свете мученике. Но када слуге бацаху камење на хришћане, камење се враћаше и падаше на њих саме, те љуто их изудара. Један камен паде војводи на лице и скруши му зубе. Мучитељи, љути као зверови, везаше свете мученике и бацише их у језеро, и поставише стражу унаоколо, да ниједан не изађе. Беше страشان мраз, и језеро се леђаше околу тела мученичких. Да би муке биле јаче, мучитељи загрејаше и осветлише купатило украј језера, на доглед замрзнутим страдалницима, не би ли како прелестили кога од њих да се одрекне Христа и призна идоле римске. Заиста, један се прелести, изађе из воде и уђе у купатило. Но гле, ноћу паде необична светлост с неба, која разгреја воду у језеру и тела мучника, а с том светлошћу спустише се с неба 39 венаца на главе њихове. То виде један стражар с обале, па се свуче, исповеди име Господа Исуса, и уђе у језеро, да би се он удостојио оног четрдесетого венца место издајника. И заиста на њега сиђе тај последњи венац. Сутрадан изненади се цео град кад виде мученике живе. Тада зле судије наредише, те им пребише голени, и бацише тела њихова у воду, да их хришћани не узму. Трећег дана јавише се мученици месном епископу Петру и позваше га да сабере по води и извади мошти њихове.

Изађе епископ по тамној ноћи са клиром својим, и видеше на води где се светле мошти мученичке. И свака кост која беше одвојена од тела њихових, исплива на површину и светљаше се као свећа. Покупише их и чесно сахранише. А душе ових мученика одоше Господу Исусу, намученом за све нас, и васкрслом са славом. Чесно пострадаше и непролазном славом се увенчаше 320. год.

Пролог, 22./9. мај

У неким нашим крајевима увријежен је обичај да се овај дан посвећује нововјенчаним супружницима, у који они окупљају родбину и пријатеље да још једном прославе свој улазак у брак. Негдје се, опет, планира да се само склапање брака (наравно, не црквеног) изврши тај дан.

Из претходног текста - житија св. тих мученика - види се да овај обичај нема потпору у празнику Цркве, већ да је највјероватније настао из погрешног тумачења имена празника. Рич младенци у овом случају означа-

ва младиће, а никако млади брачни пар. (Слично, имамо и име Богомладенац: њим је називан Господ Исус као тек рођено дијете).

Додатни разлог због ког овај празник не треба посматрати као повод за гозбу и весеље је то што он увијек пада у току поста, када Црква изричито забрањује све скупове те врсте.

Браћо и сестре, не скрнавимо празнике Христових мученика. Зло је већ то што нити знамо, нити желимо да знамо за њихове жртве, и то што тиме показујемо и непоштовање и непознавање Онога за Кога су они живот положили - немојмо то зло повећавати погрешним и грешним обичајима.

Како се (човек) отуђује од Бога и посредством чега му се приближава?

Чињење зреха отуђује од Бога и орођује са ђаволом.

(Јн. 8, 34) Исус им одговори: Заиста, заиста вам кажем да сваки који чини грех роб је греху. (Јн. 8, 44) Вама је отац ђаво, и жеље оца свога хоћете да чините. (Рим. 6, 20) Јер када бејасте робови греха, слободни бејасте од праведности.

Близина Господу се не препознаје по телесном сродству, него по усрдности у испуњавању воље Божије.

(Јн. 8, 47) Онај који је од Бога, речи Божије слуша. (Јк. 8, 20-21) И јавише му говорећи: Мати твоја и браћа твоја стоје напољу, и хоће да те виде. А он одговарајући рече им: Мати моја и браћа моја они су који слушају реч Божију и извршују је. (Јн. 15, 14) Ви сте пријатељи моји ако творите што вам ја заповедам. (Рим. 8, 14) Јер које води Дух Божији они су синови Божији.

БАРКА

Једног дана, пре или касније, нико не зна тачно када, „цркве“ и религије ће се ујединити. У том хаосу лажи ће чак и изабрани бити у опасности да изгубе свој пут. То ће бити доба Антихриста.

Како и када ће Антихрист доћи, нико не може да каже. Не зна се ни колико њих ће бити у стању да га препознају, јер ће он доћи као добротвор човечанства. За сада можемо са сигурношћу рећи само једну ствар: сви ови покрети према уједињењу нација и цркви, сви ови компромиси и сво ово униформисање човечанства постепено чињено под парним ваљком технолошке културе, припрема пут за долазак Антихриста.

Овакав развој човечанства, према критеријуму света је диван, али према хришћанском критеријуму он води према уништењу. Ово не изненађује и не плаши хришћане. Они знају да је свет самог себе осудио. Зато Христос није хтео да се моли за свет. „Не молим се за свет“. Кнез овога света је ђаво и он је „човекоубица од почетка“.

Смрт ће затећи свет на врхунцу његове славе, на врхунцу његове самообмане, на самиту куле вавилонске, кад ће човек бити у зеницу свога старог покушаја да постане бог својом личном моћи, без Бога. Када син Човечији дође, наћи ће човека у пуној слави своје сатанске опседнутости.

Бог не тражи од хришћана да спасу свет. Сваки покушај од стране хришћана да промене смер у којем се свет сада креће био би узалудан и смешан. Свет је брод који тоне и он тоне зато што му је сама структура покварена. Бог не тражи од хришћана да спасу брод, већ да спасу колико год могу бродоломника.

Нова Нојева барка, Христова Црква, плови близу места бродолома. Свако ко хоће да се спасе

од воде мора да потражи уточиште у њој. Али, да би нашо уточиште, човек мора да се одрекне света, не толико географски, колико суштински. „Зато, изађите из њихове средине и одвојте се Говори Господ, и не дохватите се нечистог и ја ћу вас примити“ (2 Кор. 6,17).

Али, овде почињу тешкоће. Како можемо да оставимо свет, када је цео наш живот везан за њега? Међутим, циљ ове књиге није да одговори на ово питање. Одговор се може наћи у светом Писму и код светих отаца. Осим тога, цео живот у Христу је борба за слободу од света, од „Египта“ страсти, и за склониште у лађи Цркве.

Када доба Антихриста буде долазило, чак и лађа Цркве ће се тешко разликовати. Многи ће рећи,

„гле, Христос је овде“ или „тамо је Христос“, али ће то бити лажни пророци. Званично ће бити било шта прихваћено за цркву. Мало по мало ће се напустити ризнице вере и растопити у неописивој уједињујућој мармелади, која ће сатанском вештином задржати већину спољашњих знакова цркве. Овде и онде ће мале групе верника, са понеким свештеником још увек сачувати живим истинито предање.

Али, ко ће бити у стању да препозна Цркву Христову у овим малим групама верних, којима ће недостајати сав светски сјај? Ипак, на крају времена, Једна Света Саборна и Апостолска Црква ће бити управо ове заборављене и наизглед не уједињене мале парохије, које можда неће ни знати једна за другу, али ће бити уједињене између себе тајанственом везом Телом и Крви Господњом, у Духу Светом, заједничком традицијом коју ће сачувати не прекинуто.

У те дане ће чак и изабрани бити у опасности од завођења. Човеку треба много храбрости да би се одвојио са неколицином и ишао противу светских струја, увек исмеван од „паметних“ и малтретиран од јаких. Многострашности треба да би се распознала истина управо тамо где цео свет види бесмислицу и глупост. Осим тога, следбеници лажи ће имати чудо на њиховој страни; чуда која је ђаво тражио од Христа у пустињи, знаке и чудеса лажних пророка и лажног христа. „Јер ће се појавити лажни христоси и лажни пророци и показати знаке многе и чудеса да би преварили, ако буде могуће, и изабране“. (Мт. 24, 24.) Колико књих ће моћи да пронађу пут када сви светионици буду заводио? Тада, „ко претрпи до краја биће спасен“.

Александар
Каломирс

ПОУКЕ И ЧУДЕСНИ ДОГАЂАЛИ ИЗ ЖИВОТА СТАРЦА АРСЕНИЈА

Неки брат, из другог братства, ступи у монаштво са много жара. Потом се стави на послушање неком суровом старцу и у почетку се веома подвизаваше. Све-ноћно бдење, стајање, метаније, постови, послушност, чиста исповест итд.

Он се, међутим, после две-три године, опусти, даде власт нечастивом, те поче да назадује. Ум поче да му се замагљује у молитви, поче да седи, спава; будио се разбијен, поново је легао да спава и на крају, веома се мучио да изврши своја духовна правила. То не беше довољно, него га спопадне и демон блуда, те се страшно бораше са њим.

Истовремено му, нечастиви, донесе и очај, шапћући му на уво да ће сигурно отићи у пакао, будући да се налази у тако лошем стању. Што је најстрашније, неметну му и стид, како се не би исповедао, говорећи му: „Јадниче, ти који си толико бденија пробдео уз толико метанија, суза, подвига, шта ћеш сада рећи старцу? Уколико чује ту беду твоју, а пре свега борбу са блудом, сигурно ће те отерати. Зашто сам не одеш?“ „Али, опет, треба да нађем неки изговор, шта ми је чинити“, помишљао је.

Изгледа да му се Бог сажалио и дао му поми-сао: „Зашто не одеш код старца Арсенија да му кажеш своје помисли?“

Дође монах спуштене главе од стида, и уз велики напор успе да ми све каже, а пре свега о борби са блудом. Он, будући неискусан, мишљаше, да ћу га ја, уколико се исповеди презрети. Но, знајући из искуства ђаволове тактике, загрлих га и рекох му:

- Браво, дете моје. Схватио сам да си борац и да те Христос љуби.

- Зар мене, старче?

- Да, тебе, и да бих ти доказао, реци ми искрено, онда када си се сурово подвизавао, и ниси имао борбе, какво си мишљење о себи имао?

- Тада сам, старче, био мали светац, сада сам гори од свих.

- Нека ти је Богом просто. Сада право говориш. Сви наши подвизи и трудови треба да се заврше смиренуљем. Никада ти ниси био светац, него те је покривала благодат Божија, а ти си мислио да је то нешто твоје; зато те је благодат оставила, да би упознао себе. Но, исповешћу ће благодат опет доћи; само се убудуће немој стидети да се исповедаш код свог старца и чврсто да се држиш следеће помисли: „Ја сам ништа. Све добро што имам је од Бога, молитвама мог старца. Уколико ме напусти, одмах ћу поново пасти“. Од тада се калуђерак исповедао код свог старца, и све до сада се подвизава са великим усрђем.

Из ових примера долази закључак, да је старац достигао меру смиренуљма, као печат својих тешких подвига, и да је Духом Светим спознао оне исте речи, које је Христос рекао његовом савременику, подвижнику Силуану Русу: „Држи свој ум у аду и не очајавај.“

*Монах Јосиф
Дионисијатски*

(из књиге *Сѣрац Арсеније Сѣлеоѿи*)

ГОРДОСТ

Срамота је китити се туђим сукрасом, а крајње је безумље поносити се Божијим даровима. Поноси се искључиво оним врлинама које би извршио пре свог рођења: оне врлине, на-против, које си стекао после свог рођења, Бог ти је даровао, као што ти је даровао и само рођење. Једино оне врлине које би извршио пре но што си дошао до свести, само би оне могле бити твоје: Бог ти је и сам ум даровао. Само оне победе које би постигао без свог тела, једино те би могао приписти своме сопственом труду: тело није твоје већ Божија творевина.

Немој се осећати сигурним докле год не примиш пресуду, имајући на уму онога коме су везали руке и ноге, и кога су бацили у крајњу таму иако је већ седео за свадбеном трпезом. Не буди охол земљани створе! Многи су свргнути с неба, мада бејаху свети и бестелесни.

Надменост доводи до заборављања грехова. А сећање на грехе је посредник смиренуљма.

Већина гордых људи (како, не знам) заваарава се све до смрти уверењем да су бестрасни. Тек тада они увиде колика је њихова беда.

*Свѣѣи Јован
Лесѣвичник
(Из Лесѣвице)*

СПОМЕН СВЕТИХ ЗАХАРИЈА КОЖАРА И ЈОВАНА

Човек неки чувен и богат у свету, по имену Јован, пре-зревши све сласти овог света, вођаше живот смирен и монашки, бављаше се божанским делима, труђаше се да угоди једино Богу, пребиваше стално у молитви и мољењу, и непрестано се сезаше за већим и већим подвизима. А сврх свега тога његов најнеопходнији посао беше: по сву ноћ бдети у храмовима Господњим. Тако једне ноћи он у Цариграду оде великој цркви Свете Софије; али наставши врата цркве затворена, он седе на једну оближњу клупу уморан, и седећи читаше тихим гласом своје молитве. И гле, угледа он светлост која иђаше ка храму; и напрегнувши очи он виде једног смерног човека који слеђаше тој светлости. Обрадован тим призором, Јован се сакри, желећи да што боље види шта ће радити тај човек. А кад појављени човек стиже пред затворена врата храма Св. Софије, клече на праг, и дуго се мољаше; па онда пружи руку и прекрсти врата, и - о чуда! - врата се тог тренутка сама отворише, и са светлошћу уђе и тај чудесни човек. Ушавши он клече пред икону Пресвете Богородице. Потом устаде, и отворивши друга врата уђе у паперту к дивним сребреним вратима, и тамо се мољаше дуго. Затим та дивна врата отвори крсним знаком и тако уђе у храм сав блистајући светлошћу. Дошавши до средине храма он подиже руке к небу и мољаше се Богу. А кад заврши молитву он се

врати натраг у притвор храма; и чим изађе из цркве, врата се деловањем силе Божије сама затворише.

Блажени муж Јован стајаше и пажљиво мотраше куда ће кренути тај Божанствени човек. И пошто он крену истим путем, Јован

пође за њим да види где се скрива тако скупозени бисер Божији. Сврнувши мало са пута ка степеницама светог Мученика Јулијана, тај Божији човек приђе једној врло малој кућици, куцну руком у врата и тихим гласом рече: Марија! - Жена му отвори врата, и он уђе. Тада и светлост која чудесног мужа тог обасјаваше путем, нестале. Жена пак његова упали од кандила лампу и принесе је

свом мужу. А он нити прилеже на постељу нити на који други начин даде одмора телу свом, него одмах седе за посао, јер беше кожар и шијаше коже. Тада блажени Јован, који га је пратио, без устручавања уђе у кућу тог слуге Божијег, припаде к ногама његовим, и заливајући их сузама мољаше га говорећи: Не сакриј од мене ко си и како је узвишено живљење твоје, те чиниш изванредна чудеса која својим очима видех. - А смиренуумни богоугодник рече: Опрости, старче, Господа ради; ја сам грешан човек, и немам никако добро дело. Ко сам ја простак? или от куд ја простак изучих узвишени начин живљења, о коме ти говориш. Ја сам само сиромашни занатлија најбезначајнијег заната. Преварио си се, човече, преварио; ти си видео привиђење а не стварност.

Тада старац сузама додаде сузе и не престајаше заклињати Богом смерног кожара да му открије своју преславну врлину. И говорише: Када не би било дело Промисла Божијег да се обелодани твоје живљење, сигурно не би ја најмањи био удостојен видети такве тајне. - Тада чудесни човек онај, притјешњен заклетвама, устаде, начини метаније старцу, па му поче говорити овако : Знај добро, брате мој, ја никакав подвиг не учиних на земљи; напротив, ваљам се у гресима и прљам, и главна ми је брига старање о телу. Но Бог по доброти Својој даде ми у ум страх од пакла. Од како узех ову жену коју видиш, неоскр-

МОНАХ УЗНЕМИРАВАН ОД ДЕМОНА

нависмо чистоту тела, него се нас двоје договорисмо и чувамо девственост; и то кријемо говорећи да је моја жена нероткиња. И ми, из љубави према Господу, а уз помоћ Његову, до данас чувамо чистоту душе и тела. А због тешке заклетве којом си ме заклео додаћу и ово: сав наш иметак не износи више од три ипо сребреника; тиме купујем кожу и радим свој занат: правим обућу; и што тиме зарадим, то делим на два подједнака дела: и први, главни, део посвећујем Христу дајући га Христовој браћи - сиромасима, а други део трошим на наше потребе. И тако увек живећи имам стално пред очима страшног судију који ће доћи, и сећам се испитивања којем ће ме подвргнути ђаволи на митарствима.

Чувши ово казивање Јован би запањен чистим и блаженим животом блаженог Захарије (јер се тако зваше овај богоугодник), и веома га похвали. Онда целиваше један другог, и до земље се поклонише један другоме, па свештени Јован оде из куће блаженог Захарије радостан и весео, славећи и хвалећи Бога за велика чудеса која виде. А блажени Захарија, истински смирен, да би избегао варљиву славу људску, остави своју кућу и отиде, нико није знао куда. Блажени Захарија и дивни Јован обојица стекоше херувимски ум бдењем.

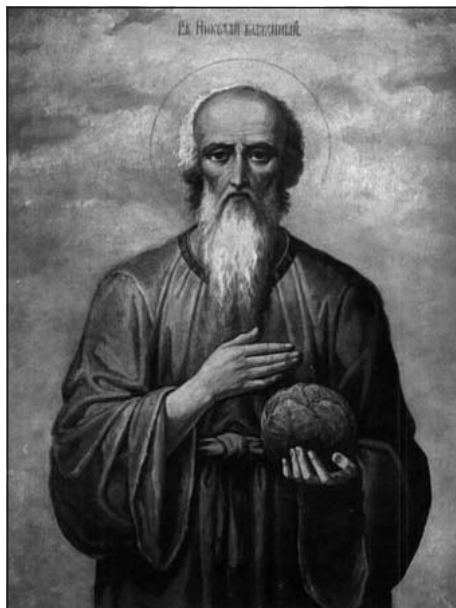
*Из Житија свјетих
за новембар*

Један брат дотрча узбуђен код старца.

- Старче, помози ми.

- Шта ти је, дете моје? Море, изгледаш доста узнемирено.

- Е, старче, нечастиви ме не оставља на миру. И у сну, и на јави, када сам будан, напада ме. У сну чујем гласове и претње. На бденију исто. Чим почнем правило, он ми куца на врата, чујем дивље гласове, претње. Од страха се тресем као риба. Где да идем да се избавим!

- Море, ти си велики борац. Прочитао те сатана, па се исмејава са тобом. Када говоримо „Господе Исусе Христе, помилуј ме“, нечастиви бива спржен, само тиме што чује име Христово. Он на сваки начин гледа како да нас примора да ућутимо. Ствара бриге, идеје, искушења и све што можеш да замислиш. Само да молитву не изговарамо. Код тебе је нашао да си плашљив. Говори ти: „Или прекини молитву, или улазим унутра да те убијем.“ Ти... прекинеш. Бре, не бој га се, он је лажов. Ни длака не може да нам зафали, уколико не добије до-

зволу одозго. Бог му допушта да те тренира. Старца и мене је тренирао тежим тренинзима. Чак смо и батине добијали од тог проклетника. Али, ми нисмо били плашљиви као ти. Када је нечастиви долазио, ми смо из све душе изговарали молитву. Давали смо све своје биће Богу. Молитва је текла брзо, али чисто. Ум нам се прилепљивао за значење молитве. Прилепљивали смо се за молитву, за Христа нашег. У нас је долазило спокојство, радост, сузе. И тада... нечастиви је ишчезавао. Још смо му се и захваљивали. Да ти испричам о оцу Јефрему Катунскијском, шта му се једанпут десило.

Првих година када смо га упознали, подвизавао се врло ревносно у молитви. Једне ноћи, он леже у кревет, да се мало одмори, а затим да устане за бденије. Демони су имали велику завист према њему. Молитва оца Јефрема је била ватра. Дође, дакле, читав легион испред његове келије и отпочеше дреку. Калуђер се уплашен пробуди. Ослушну и разуме да су то демони. Сви заједно у глас викаше: „Рат, рат...“

Мислили су да ће и он да се уплаши, као ти. Међутим, шта калуђер учини? Устаде из кревета као муња. Зграби бројаницу од триста, и он им одговори снажно и смело: „Да, да; рат, рат.“ И тада отпоче борба. „Господе Исусе Христе, помилуј ме.“ „Господе Исусе Христе...“

Одслужио је такво бденије да га се после годинама сећао. И он се касније захваљивао демонима који су га пробудили. Чујеш како се бори? Хајде, пођи са мојим благословом, и други пут да и ти тако чиниш, уколико хоћеш да напредујеш. Бога да се бојиш, а не сатане.

*из књиге Сѣварац
Арсеније Сѣвлоић*

О ОГОВАРАЊУ

Оговарање је пород мржње. То је танана а крупна болест, скривена и подмукла пијавица, која сише и слаби крв љубави. Оговарање је лицемерство љубави, узрочник оскрвљења и оптерећења савести, уништење чистоте.

Као што неке девојке греше јавно и без срама, а друге потајно и са више стида чине још горе ствари него прве, тако се нешто може видети и код срамних страсти. Много је тајно, изнутра покварених девојака (страсти - прим. прев.): лицемерство, лукавство, грешна туга, злопамћење, оговарање у срцу. Видљиво, оне представљају једно, али унутра гледају на друго.

Када сам једном приликом чуо неке људе како оговарају, ја им запретих. А делатељи овог зла наводили су у своју одбрану - да то чине из љубави и бриге за онога који је био предмет оговарања. А ја њима рекох: Онога који тајно оклевета ближњег свог, тога отерах (Пс. 100,5). Ако заиста волиш ближњег тако како кажеш, помоли се тајно, а не да исмеваш човека. То је начин који је угодан Господу. А и ово нека ти не остане непознато, па ћеш се чувати да не осудиш људе који се спотакну: док је Јуда био ученик Христов, разбојник је припадао убицама; и чудо, како да се у једном магновењу деси са њима таква промена!...

Ко хоће да победи духа оговарања, нека приписује кривицу не ономе који је пао, већ демону који га је оборио. Јер нико баш нарочито не жели да греша против Бога, мада нико од нас не греша принудно.

Знао сам човека који је јавно грешао а тајно се покајао. И онај кога сам осудио као блудника, бејаше већ пред Богом невин, умилостививши Га искреним обраћањем.

Никада се немој устручавати пред оним који у твоме присуству оговара

ближњег, него штавише реци: „Стани, брате! Ја сваки дан падам и у теже грехе; па како могу да га осуђујем?“. Тако ћеш једним замахом начинити два добра: једним леком излечићеш и себе и ближњег.

То је један од најкраћих путева да се добије опроштај грехова: не осуђивати. „Ако не судите, неће ни вама бити суђено“ (Лк. 6,37). Као што се ватра противи води, тако је и осуђивање страно ономе који хоће да се покаје.

Када би видео некога човека да греша чак и на самој смрти, ни тада га немој осуђивати: Суд Божији људима није познат. Неки су јавно чинили велике грехове, али су још и веће врлине чинили тајно; и они који су им се тако радо ругали, преварише се, јер од дима нису видели сунце.

Чујте ме, чујте, сви ви који строго судите туђим делима: ако је тачно (а тачно је), да каквим судом судите, таквим ће вам се судити (Мт. 7, 2), онда ћемо свакако пасти управо у оне телесне или душевне грехе за које окривљавамо ближњег.

Строге и брижљиве судије грехова свог ближњег болују од те страсти

зато што немају савршенога и трајног сећања и бриге о својим сопственим гресима. Јер онај који тачно, без плашта самољубља, види своја зла дела, ни о чему се другом од овоземаљских ствари више не брине, мислећи на то да ни за сопствени плач неће имати довољно времена, макар и сто година живео, па макар видео како из очију његових истиче и читава река суза, велика као Јордан.

Испитивао сам плач, и не нађох у њему ни трага од оговарања и осуђивања.

Демони нас наговарају или да грешимо, или, ако не грешимо, онда да осуђујемо оне који греше, како би, убице, помоћу другог испрљали прво.

Знај да се злопамтљиви и злобни људи препознају и по томе, што они, обузети духом мржње, лако и са уживањем умањују вредност учења, делатности и врлине свог ближњег. Знао сам неке људе који су тајно и скривено од света чинили најтеже грехе; међутим, сматрајући се чистим, тешко су нападали оне који јавно падају у лаке грехе.

Судити, значи бестидно свајатати Божије право, а осуђивати, значи упропашћавати своју душу. Као што надменост може и без друге страсти упропастити човека, тако нас и суђење само по себи може савршено погубити. Онај фарисеј је био осуђен управо због тога (в. Лк. 18,10 и даље).

Добар баштован бере само зреле јагоде, а незреле не. Паметан и разборит ум, исто тако, примећује само врлине и говори само о њима. А безумни човек проналази само кривице и недостатке. О њему је и речено: Истражише безакоње, ишчезоше они који су истражили истрагу (Пс. 63,7).

Немој осуђивати ни онда када својим очима видиш да неко греша: често се и очи варају.

*Свјетли Јован
Лесјивичник
(Из Лесјивице)*

СВЕТОЗАР ЋОРОВИЋ (1875 - 1919)

Један од првих писаца Босне и Херцеговине који је ову покрајину увео у књижевност, био је Светозар Ћоровић. Родио се у Мостару у познатој трговачкој кући у којој је одувек негована национална мисао. Његов отац Никола, познат и цењен у чаршији, био је од оних ретких трговаца који је доста читао и пратио рад на националном буђењу Срба под туђинском влашћу. Нарочито је читао новосадску „Заставу“ и одушевљавао се националном борбом Св. Милетића, чије је име дао своме најстаријем сину.

Детињство и младост, па и највећи дио живота, провео је Ћоровић у Мостару. Ту је завршио основну (1882-1886) као и трговачку школу. Жељу да са друговима настави школовање он није могао да оствари. Био је нежнога здравља те родитељи нису смели да га пошаљу ван Мостара. Зато је остао у трговачкој радњи свога оца.

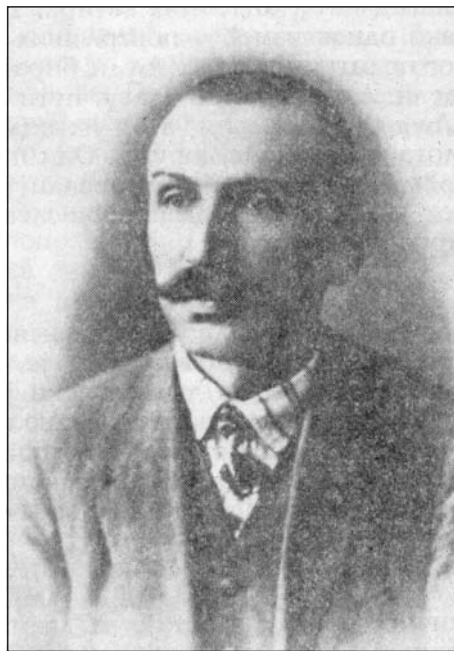
Још у трговачкој школи обратио је пажњу на његове писмене задатке Силвије Крањчевић, песник, тада наставник у Мостару. Он му је давао књиге и упуства за рад. Касније за трговачком тезгом много је читао и већ у 14 години шаље своје песме „Голубу“, дечијем листу у Сомбору. Пример за углед имао је у Шантићу и Дучићу. Ускоро се јавља и у Змајевом „Невену“, а од 1891. и 1892 године и у озбиљнијим часописима: „Јавору“, „Босанској Вили“, „Отаџбини“, „Стражилову“, „Летопису МС“ и др.

Године 1891. ступа у певачко друтво „Гусле“ и постаје један од најревноснијих певача и дилетаната. Тачан, савестан и вредан успео је да постане један од најомиљенијих чланова код публике.

Године 1894. и 1895. уредио је календар „Неретљанин“ са добрим патриотско-литерарним делом. А 1896. године постаје са А. Шантићем идејни покретач „Зоре“. Касније им је приступио и Дучић. „Зора“ постаје један од добрих књижевних листова и окупила је око себе велики број сарадника из свих крајева (Изразила је до краја 1901).

Године 1907. Ћоровић улази као члан редакције политичког листа „Народ“. У њему је много писао, нарочито у подлистку. У својим причама на-

падао је окупаторски режим. Те се године и оженио сестром А. Шантића и тиме су још више утврдили своје и до сада добре односе. За време анексионе кризе 1908. год. Заједно са Шантићем бежи у Италију. А 1910. год. био је изабран за посланика у Босанском сабору. И ту је, као и свуда, оправдао поверење народа радећи за његово добро. На почетку рата 1914. год. одмах је затворен као познати национални радник и као таоц интерниран у Мађарску. На заузимање једног мађарског лекара

који је читао Ћоровићеве приче у преводу, буде пуштен да се лечи код куће, јер је у интернацији био сасвим слабог здравља. Годину 1918. провео је код куће у тешкој изнурености и болести али је дочекао да види своју реализовану заветну мисао: ослобођење и уједињење свих наших народа.

Ћоровић је умро 1919. год. 17. априла. Уз једнодушно жаљење целог Мостара сахрањен је у свом родном месту на Суходолинском гробљу.

Личност и дела

Ћоровић је рођен у Мостару и у њему провео цео свој живот, са малим изузетком. Нигде није путовао, а без већег образовања, Ћоровић је постао писац по свом великом нагону за стварањем. Живећи у Мостару на прелому два века, када је Мостар имао читаву књижевну традицију, своје добре представнике и своје књижевне листове, Ћоровић је пропевао. По примеру осталих он је много читао. Редовно је пратио све књижевне часописе, као и сва дела на српском језику. Видећи да је то ипак мало, сам је научио руски па је у руском преводу прочитао сва најбоља дела европске литературе. Уз то је био у сталном додиру са свим књижевницима, што му је такође много допринело да прошири свој видокруг.

Као што смо већ напоменули, почео је са дечијим песмама. Прва књига коју је штампао у Мостару 1894. год. биле су дечије песме: „Полетарке“. Од 1895. год. издао је неколико књига приповедака: „Из Мостара“ - (1895), „Из Херцеговине“ - (1896), „Крвни мир“ - (1897), „Разорено гнијездо“ и „Из моје домовине“ - (1898). То су махом почетнички радови којим тражи свој пут. Његов прави књижевни рад почиње заправо тек 1903. године. Отада је доста написао. Издао је више књига приповедака: „У часовима одмора“ - (четири књиге: 1903-4-6 и 1910), „Моји знанци“ - (1909), „Јарани“ - (1913), „У хелијама“ - (1918), и „Брђани“ - (1919); Написао је и три романа: „Женидба Пере Карантана“ - (1905), „Мајчина Султанија“ - (1906), и „Стојан Мутикаша“ - (1908).

Писао је и позоришне комаде, већином у једном чину: „Издаје стан под кирију“ и „Повратак“, као и у два и три чина: „Ајша“ и „Зулумћар“ - (1914). Пред смрт је издао: „Белешке једног таоца“ - (1919).

Као што се види Ћоровић је био један од најплоднијих наших писаца. Писао је врло брзо и лако. За Јанкову „Звезду“ написао је причу за један дан, а за своју „Зору“ једном до подне. Због те своје особине био је много цењен од уредника. Зато су се отимали о њега. А ове своје приче писао је у канцеларији поред магацина, а „муштерије“ му нису у томе сметале, како но вели.

ДОБРО У ЧОВЕКУ

БЕСЕДА НА ДУХОВЕ

Добро је, браћо и сестре, оставити с времена на време свакодневна занимања, свакодневне трзавице и бриге, свакодневне мисли и разговоре, и доћи на ово свето место, па ту освежити себе молитвом и другим, новим, несвакодневним мислима.

Празници су зато и дати да човек предахне од оног обичног и свакодневног и да, погружујући се у молитву и подсећајући се на велика дела Божја, прибира снагу за даљи пут, даље жртве и даља уздизања.

И данашњи празник пружа мисли које освежавају и подижу дух. То су мисли о првим, светлим данима хришћанства и о животодавној снази добра и љубави.

На данашњи дан је једна мала група људи у далекој и забаченој Палестини добила надахнуће одозго да пође у свет и објави нове и спасоносне истине.

Пред њима је било огромно Римско Царство од Еуфрата до Атлантика и од Рајне и Дунава до Етиопије, у којем се живело, уживало, робовало, узајамно презирало и понекад од муке убијало.

Располагало је то царство узорним законодавством и високом културом, спољашњом организацијом и спољашњим обиљем, али то није све што човек тражи и жели. Људи су били жедни нечег дубљег, топлијег, животнијег.

Пред тај свет су изишли на данашњи дан апостоли и објавили Спаситељеву благовест да то што људи траже није далеко од њих, да сваки човек носи у себи благо којега није свестан, благо богосиновства и доброте, да се с тим благом ништа на овоме свету не може мерити и да му га, ако га чо-

век у себи и у људима око себе не нађе, ништа на овоме свету не може заменити ни надокнадити.

Објавили су да је Спаситељ прилазио и људима које су остали презирали и одбацивали и откривао и у њима читав један свет лепоте: у несрећном непоштену Закхеју, у јадној грешници Магдалини, у брзом на гнев и потезање ножа апостолу Петру, у распетом разбојнику.

Напредовање у великом или малом.

Од нас се очекује да у важним делима покажемо исти марљивост коју показујемо у маловажним стварима.

(Лк. 13, 15-16): Сваки од вас не одређује ли у суботу свога вола или магарца од јасала и води да га напоји? А ову кћер Авраамову, коју свеза сатана осамнаест година, није ли тебало одрешити од ове свезе у дан суботни? (Лк. 18, 1-7): Каза им пак причу како треба свагда да се моле, и да не клону, говорећи: У некоме граду беше некакав судија који се Бога не бојаше и људи не стиђаше. А у ономе граду беше једна удовица, и она долажаше к њему говорећи: Одбрани ме од супарника мога. И не хтеде за дуго. А најпосле рече у себи: Ако се и не бојим Бога и људи не стиђим, но будући да ми досађује ова удовица, одбранићу је, да ми једнако не долази и додијава. И рече Господ: Чујте шта говори неправедни судија! А зар Бог неће одбранили изабране своје који му вапију дан и ноћ, и зар ће оклевати? (2. Тим. 2, 4-5): Ниједан се војник не уплиће у послове обичног живота, да би угодни војводи. Ако се ко и бори, не добија венац ако се не бори по правилу.

Објавили су да је сва несрећа у томе што људи заузимају погрешан став, што слуте, проналазе и виде један у другом оно што је рђаво, а не оно што је добро, што траже оно што храни мржњу и

убија дух, а не оно што подиже дух и што рађа љубав и радост.

Саветовали су:

Престаните да тражите оно што је рђаво у вашим ближњима и потражите и заволите оно што је добро и спашћете и њих и себе.

Спашћете њих јер сваки човек већ верује у своју доброту, сваки воли и жели да је добар, сваки осећа вечни божански зов ка савршенству. Требало би га у томе подржати: поверовати му и помоћи да се добро, које живи у њему и које он цени у себи, развије, ојача и однесе победу над злом.

Спашћете и себе јер ћете, само ако будете умели, у дну свакога срца наћи нешто достојно љубави и уместо злом хранићете и појићете душу добром и љубављу.

А само се добро у човеку може волети и само се љубављу може живети.

Са том науком су на данашњи дан апостоли изишли пред свет.

Људи који су се осећали усањени у свету имали су прилике да се после сваке апостолске проповеди на делу увере да има душа пуних скривене доброте које умеју да воле и које се могу волети.

Људи који су желели да се ослобоне о неко добро, племенито биће, које би их својом добротом подржавало, налазили су међу првим хришћанима то што су тражили и осећали су како пупољци оног што је најлепше у њима обилно бујају и цветају у тој атмосфери топлине и срдачности.

На молитвеним скуповима првих хришћана горела су срца од љубави и од близине и присуства Онога који је ту скоро био рекао: „Нову вам заповест дајем - да љубите једни друге!“

Ко се једном нашао на скупу тих људи, из којих је под утицајем благодати Духа Светога прогово-

рило оно што је најбоље у човеку, и ко је осетио и заволео Христа, тај више није одлазио. Јер, људи су жедни добра, жедни љубави, жедни Христове близине више него ичег на свету. Када то негде пронађу, не одвајају се лако и не одлазе.

И тако је хришћанство, не борећи се оружјем, не користећи силу и не убивши ни једног противника, за педесет три века победило свет.

Нека неко нађе што слично у историји!

Пролазили су затим векови, пролазила су краљевства и царства, а хришћанство је остајало.

Само, нови нараштаји хришћана су често заборављали оно што је прво и основно у хришћанству.

А једно од првих и основних правила за хришћански духовни живот јесте: не тражите и не гледајте један у другом оно што је зло, него оно што је добро, да бисте престали мрзети и отпочели волети - јер је у љубави спасење и радост и живот!

О, кад бисмо и ми послушали тај савет! Ако не сав терет, а оно бар пола терета скинуло би нам се са душе, па би се лакше и радосније живело.

По нашем књижевном изложима може се видети књига „Живот оивичен тамницом“. Стварно, живот је оивичен тамницом ако се свугда око себе види и слуги само зло. Упропашћујемо себи живот пребирајући непрестано по ономе што је ружно, нечисто и рђаво у другоме. Зар нам је живот зато дат и зар од своје душе збиља не умемо да начинимо ништа боље до сметлиште туђих мана и туђих грехова? А нико, рекао је велики Апостол, не зна шта је у човеку...

Знамо једног црквеног великог достојника кога су пред рат сви једнодушно ружили и осуђивали. Дневни листови су писали против

њего, растурану су леци против њега, општински одбори читаве Босанске Крајине доносили су резолуције и протесте против њега и тражили да се уклони из њиховог краја. Али, дошао је рат и „Независна Држава Хрватска“ и из тога човека је блеснуло нешто што нико није ни слутио: понео се као највећи пастир и херој и завршио свој живот лепше него кра-

љевски - завршио га је величанствено, као великомученик. Сада је понос Цркве којој је, по општем уверењу, некада служио на поругу.

Нико не зна какво се све добро крије у човеку.

На овоме се свету не може наћи савршен човек, али се не може наћи ни такав у коме не би било баш ничега доброг. Сваки човек који пролази крај нас носи у себи слику Божју, сваки - и онај најгори - има тренутке када је велики, добар и мио. То и јесте оно на што првенствено треба обраћати пажњу, што треба тражити и чему се треба радовати.

Зато, кад нас зло гони да ма о коме мислимо ружно, када нам се при сусрету с неким или при сећању на неког лице грчи од нетрпељивости, умиримо одмах себе и са љубављу помислимо: па и тај човек, кога ја не трпим, дете је Божје; и за њега је умро Христос; и на њега Бог гледа са љубављу и очекује да Му се врати у очински загрљај; и тај човек уме да буде добар, можда далеко бољи него ја; и он свакако има своју невољу, и њега нешто пече и боли; и он је мој брат, достојан сажалења и љубави...

Те мисли и та осећања откривљују срце и руше преграде које деле човека од човека, те човеку лакне и буде му ведро на души и, крај свих недаћа и невоља споља, лакше се дише и живи.

Истраживањем зла само се већма рањави душа, загорчава се и трује и сопствени и туђи живот. Само се љубављу и вером у добро човек подиже, само се њима живи.

Зато, када данас будете плели венце од зеленила и уплитали у њих молитве за оне који су нас оставили, прешавши у други свет, и за све који су вам драги на овој земљи, уплетите у њих и молитву да нам Бог помогне да не гледамо један у другом оно што је зло, него оно што је добро, да се радујемо томе добру, те да нам добро буде.

И када те вечиће будте гледали крај домаће иконе, пред којом се будете молили, додајте својој свакодневном молитви и прозбу:

Господе, помози ми да у сваком човеку видим и заволим оно што је добро, што да и у мојој души зашуми Твоје велико, и свето, и бескрајно море љубави! Амин.

*Ејиској
браничевски
Хризостом
(Војиновић)*

СВЕТИ СЕРАФИМ САРОВСКИ

На годину и девет месеци пред своју кончину преподобни Серафим би удостојен посете од стране Пресвете Богоматере. То се догодирано изјутра на Блогавести, 25. марта 1831. године. „На два дана раније - казиваше старица дивјејевског сестринства Евпраксија - баћушка ми нареди да дођем код њега за тај дан. Када ја дођох, баћушка објави: „Имамо виђење Божје Матере“. И поклопивши ме ничице, он ме прекри својом мандијом и читаше нада мношвом по књизи. Потом, подигавши ме, рече: „Ну, сада се држи за мене и ничега се не бој“. У то време настаде хука, слична хуци шуме од великог ветра. Кад се хука утиша, зачу се певање, слично црквеном. Онда се врата од келије сама отворише, постаде светло, светлије од дана, и миомир испуни келију, сличан најлепшој измирни. Баћушка стајаше на коленима, са рукама к небу подигнутим. Ја се уплаших. Баћушка устаде и рече: „Не плаши се, чедо; ово није опасност, него нам се од Бога шаље милост. Ево, Преславна, Пречиста Владичица наша Пресвета Богородица иде к нама!“ - Напред иђаху два анђела, држећи, један у десној а други у левој руци, по гранчицу са тек расцветалим цветовима. Коса им беше златастожута, и падаше им по раменима. Они стадоше напред. За њима иђаху св. Јован Претеча и св. Јован Богослов. Хаљине на њима беху беле, блиставе од чистоте. За њима иђаше Богоматер, а за Њом дванаест дјева. Царица Небеска имађаше на себи мандију, сличну оној која се виђа на икони Тужне Божје Мајке; мандија беше блистава, али какве боје - не умест рећи, неискано лепа; закопчана испод грла великом округлом копчом, траком украшеном дивним чудесно украшеним крстићима, али чиме украшена не знам, само се сећам да је сијала нео-

бичном светлошћу. Риза, преко које беше мандија, беше зелена, високо препасана појасом. Преко мандије беше као епитрахил, а на рукама наруквице, које као и епитрахил, беху украшене крстовима. Растом Она изгледаше виша од свих дјева. На глави Јој беше узвишена круна, разнолико украшена крстићима, предивна, чудесна, а блистала је таквом светлошћу да је немогуће било гледати очима у

њу, исто као и у копчу, траку и у само лице Царице Небеске. Коса Јој беше распуштена по плећима и беше дужа и лепша него у анђела. Дјеве иђаху за Њом по две и две, у венцима, у хаљинама разне боје; беху разнога раста, разних лица и разне боје косе, која им се спуштала такође по плећима; све беху велике лепоте; и оне стадоше у круг око свију нас. Царица небеска бејаше у средини. Келија постаде пространа и врх се сав испуни пламеном као од горећих свећа. Беше светлије него у подне; светлост беше нарочита, неслична дневној светлости; беше свтлије и видније него од сунчане светлости. Ја се уплаших и падох. Царица Небеска приђе к мени и, до-

дирнувши ме десном руком, изволи ми рећи: „Устани, дјевице, и не бој се нас. Такве дјеве, као што си ти, дођоше овде са мношвом.“ Ја не осетих како устадох. Царица Небеска изволи поновити: „Не бој се; ми смо дошли да вас посетимо“. Отац Серафим већ не стајаше на коленима него на ногама пред Пресветом Богородицом, и она говораше с њим тако умиљато, као са својим блиским. Обузета великом радошћу, ја упитих оца Серафима, где смо ми. Мислила сам да већ нисам жива. Потом када га запитах: Ко су ово? Пречиста Богородица нареди ми да приђем к дјевама и да их сама упитам. Оне стајаху са обе стране по реду како су и дошле: на првим местима стајаху св. великомучница Варвара и Екатерина, на другим - св. првомучница Текла и св. великомучница Марина, на трећим - св. великомучница царица Ирина и преподобна Евпраксија, на четвртим - св. великомучница Пелагија и Доротеја, на петим - преподобна Макрина и мученица Јустина, на шестим - великомучница Јулијана и мученица Анисија. Ја прилазилах свакој од њих, и свака ми казиваше своје име и подвиге мучеништва и живота Христа ради, сходно ономе што је написано о њима у Житијама светих; све говораху: *Није нам Бој њек онако даровао ову славу, него за сѣрадање и њонужење. И њи њеи њосѣрадаѡи.*

Пресвета Богородица је много шта говорила оцу Серафиму што учесница у виђењу није могла чути. А ево шта чу: „Не остављај моје дјеве“ (дивјејевске). Отац Серафим одговори: „О, Владичице! ја их прикупљам, али не могу сам од себе да их руководим.“ На то му Царица Небеска рече: „Ја ћу ти, љубимче мој, у свему помагати. Наложим послушање; ако га изврше, онда ће бити с тобом и близу мене; а ако изгубе му-

дрост, онда ће се лишити удела ових ближњих дјева мојих; ни места, ни венца таквог неће бити. Ко им учини неправду, биће поражен од мене; ко им послужи Господа ради, биће поменут пред Богом.“ Затим, обраћајући се мени, рече ми: „Ето, погледај на ове моје дјеве и на венце њихове: неке од њих оставише земаљско царство и богатство, зажељевши царство вечно и небесно; заволеше добровољно сиромаштво; заволеше Јединог Господа; и зато се, видиш, удостојише овакве славе и части. Како је било раније, тако је и сада. Само су пређашње мученице страдале јавно, а садашње - тајно, мукама срца, и награда ће им бити таква иста.“

Виђење се заврши тиме што Пресвета Богорица рече оцу Серафиму: „Скоро ћеш, љубимче мој, бити с нама“, и благослови га. Опростише се са њим и сви свети: св. Јован Претеча и Јован Богослов благословише га, а дјеве се целиваше с њим рука у руку. Мени би речено: Ово виђење теби је дато ради молитава оца Серафима, Марка, Назарија и Пахомија. И потом у трен ока све постаде невидљиво.

Виђење је трајало не један сат. Баћушка, обраћајући се после тога мени, рече: „Ето, матушка, какве благодти удостоји Господ нас убоге. Мени је на овакав начин било већ дванаест јављања од Бога. Господ удостоји и тебе. Ето какву радост доживесмо! Имамо разлоге због којих треба да имамо веру и наду у Господа. Побеђуј непријатеља, ђавола, и буди у свему мудра противу њега. Господ ће ти помоћи у свему. Призивај себи у помоћ Господа и Матер Божју, светитеље, и мене убогог помињи. Памти и говори у молитви: Господе, како ћу умрети? Како ћу, Господе, на страшни суд доћи? Како ћу, Господе, одговор дати за дела своја? Царице небеска, помози ми!

*Из књиџе
„Циљ хришћанског
живота“*

БЕСТРАШЊЕ ДУШЕ

Бестрашње душе треба да претходи телесној чистоти.

Целокупни напор овога живота се састоји у томе да се узвишеност душе не унизи устанком, тј. побуном задовољства, те да наш разум не падне, срозавши се до страсти тела и крви, уместо да се узвиси и да гледа горе. Јер, како још може слободним оком гледати себи сродну и умну светлост разум који се доле приковао за задовољство тела и који је сву жељу усмерио на људске страсти, нагињући неком поквареном и неваспитаном представом ка оном тварном?

Као што свињске очи, по природи окренуте на доле, не знају за чудесност неба, тако и душа, привезана за тело, никако не може да гледа на небо и на горњу красоту, будући да нагиње ка ономе нискоме и скотскоме у људској природи. Да би, дакле, наша душа могла слободно и несметано да гледа на божанску и блажену сладост, она не треба да се окреће ни према чему земаљском нити да учествује у било каквом наводном задовољству које је дозвољено у општем, тј. брачном животу, него треба сву силу раченија, тј. љубави са оног телесног да помери на оно умно и на созерцање нетварне лепоте. Девственост тела је, дакле, замишљена као потпора за једно такво наше душевно расположење које може учинити да душа особито заборави и пренебрегне страсне покрете природе, те да остане без икакве потребе да се занима ниским захтевима тела. Ослободивши се једанпут таквог дуга, она се већ не излаже опасности да се, због постепеног привицавања на оно што се чини да је допуштено по неком природном закону, обрете у удаљености и не-

знању спрам божанствене и целовите сладости, коју, по природи, само чистота срца онога што је у нама владајуће, тј. духа, може досегнути.

*Свети Григорије
Ниски*

ДЕВСТВЕНОСТ

Дар девствености је превасходно својствен бестелесној природи, тј. ангелима, али га је Бог по Свом човекољубљу даровао и онима кој живот примају од меса и крви, да би људска природа (иначе оборена због страсног расположења) учествовањем у чистоти, као неком пруженом руком, опет била исправљена и руковођена да гледа на оно што је горе (уп. Кол. 3,1). Због тога сматрам да и извор нетљености, Сам Господ наш Исус Христос, није ушао у свет путем брака, како би и самим начином оваплоћења указао на ту велику тајну, да присуство и примање унутра Бога може да поднесе само чистота, коју опет нико не може у потпуности да достигне уколико не одстрани од себе телесне страсти. Оно што се у непорочној Марији десило телесно, то бива и код сваке душе која дествује по разуму, премда ту Господ и није телесно присутан. Јер ми, говори апостол, Христа више не познајемо по телу (уп. 2 Кор. 5,10), него се Он духовно у нас усељава и уводи са Собом и Оца, као што негде каже Јеванђеље (Јн. 14,23).

*Св Григорије
Ниски*

ИСТИНСКА СЛУЖБА

(наставак из прошлог броја)

У тај часак догоди се нешто чему су се још мање надали. Старац паде на колена и метаниса ударивши челом земљу пред Ђирилом. То исто учинише и многи други. Остали су се приклањали до појаса и понављали речи од захвалности, које су се све сливале у наки чудан ромор. Неколико раздраганих жена приђоше ближе, прихватише скуте од Ђирилове мантије, и притискиваху их на уста своја. Готово у свих њих сијаху се у очима сузе. Нада Алексијева, потресена том сценом, наслони се на црквени стуб, бојећи се да је не издаду ноге. То је било много за њезине већ уморне живце. Ђирило, напротив, осећаше у грудима као два срца! Он осећаше да се баш у тај час између њега и његових парохијана утврђује чврста, непрекидна веза, и да сада он има силну власт над том гомилом људи. Осетио је он, да су све оно, што је он њима говорио, биле речи и речи које су они по свој прилици пропуштали мимо уши, али ако им он што каже сада, да ће дубоко запасти у њихове душе, и да ће се показати на њима као поука примљена и усвојена. Он је морао говорити и, дигнувши руку онако величанствено, као онда, кад је звао у помоћ Наду Алексијевну, рекне:

- Пријатељи моји, чујте ме, чујте ме! Бог је нас покарао за грехове наше, а који од нас може рећи

да неће и од сада грешити, и заслужити опет исто ово? Ова несрећа може доћи и други пут, и нас затећи неприправне. Зато слушајте ви мене сада, када су срца ваша очишћена и раздрагана, закуните ми се овога часа: да никад нећете пити преко мере, а паре које сте трошили на пиће, да ћете улагати у заједничку касу, ради помоћи ближњима - ако би освануо црни дан.

- Врло добро! Врло добро! Ми ћемо позатворити механе, и донећемо општинску одлуку.

- Не, не! одговори Ђирило: - Одлука се може погазити. Механе ћете ви затворити, али ћете преко тридесет врста ићи да тражите ракије. - Не треба одлука. Ви се само мени овде на овом месту зареците! Заричете ли се?

- Заричемо се! загрми гомила као један човек.

Ђирило не беше још сишао с последњег ступња од црквених врата, кад опази да га неко загрли, и стаде љубити у уста. То је био старац који му је изговорио у почетку оне речи. Сада наста љубљење без краја. Сви су се љубили: и доктор, и Нада Алексијева, па чак и стари ђакон који је плакао више од свих других.

Нада је Алексијева једва дошла до свога интова. Кроз не више него по сата, она је претрпела толике силне утиске, да су њени живци малаксали. Са свим изнемогла, она заповеди да одмах возе кући.

Кад јој гости, који су се ижљубили скоро са целим селом, дођоше, она их дочека, али већ бона. А Ђирило бејаше свеж, јакван, и за ручком говораше много. Он је у неком заносу гласно снивао о том како ће тек од сада радити успешно. Сада се између њега и његових парохијана испрела веза коју ништа не може прекинути. За недељу дана, он је стекао голему власт над њима. Говорио је да се пијанство може са свим уништити, говорио је о уштедама, које ће помоћи да се газдинство унапреди; говорио је о школи за одрасле...

- Да, да, Нада Алексијева! Вама и мени сада је чврсто под ногама. Ми смо данас завојевали Луговом! И ми ћемо, здравље Боже, отићи далеко! Тако одушевљено говораше Ђирило.

Нада Алексијева се боно осмејкиваше, и на њега погледаше тужно и неразговорно. Она је госте врло љубазно нудила да је-ду, а сама није ништа окусила, па и у разговор се није мешала. Од-

мах по ручку дођоше двоколице за доктора и за старца Обновљенскога који је наурио да најпре оде у град, и да пропита шта раде и шта мисле Фортификантови.

- Ах, ви мили и драги људи! Како ми је жао растати се с вама! Веома ми је жао! говораше Сапошков већ седајући на седло намештено од сена: - Попо! немојте забравити свратити оној жени, како јој оно беше име? Препеченица, како ли?...Њој треба променити завоје! - додаде он.

Ђаконо, ћутећи, пољуби се с Ђирилом, и додаде: - сети се, сине слатки, и себе! Ни Бог, ни савест то не забрањује!...

Ђирило га замоли да поздрави и пољуби целу породицу, и да каже Мури, да је сада у Лугову све добро, те нека се што пре врати с малим Гавром. Ту се и писарица опрости и оде својој кући, са свим задовољна што се, трудом својим око болесника, познала с таквим, по њеном мишљењу сјајним друштвом.

Нада Алексијевна и Ђирило осташе сами.

- Хајдемо мало у башту! - рече она. Хтела бих мало више ваздуха!

Они сиђу са стуба. Сунце се тај дан није помаљало иза облака, али су облаци били мирни, отворено пепељави, налик на густу маглу, и без страха од кише. Слабачак поветарац једва је лелујао гране на дрвећу. Под ногама је тек овде онде шуштало сухо лишће са дрвећа. Ваздух је био чист и свеж: дихати је било ласно.

Они су ишли напореда. Малиша отрча напред. Он је знао сваки кутић у саду, јер је у том саду и ку-

ћи он све своје време проводио. Тај мали васпитани дивљак готово није ни виђао људе, и све њих, осем мајке и настојника, сматрао је за туђине, и клонио се од њих. Тек последњих седмица он се мало свикао с Ђирилом и почео га је сматрати као неког свога пријатеља.

Нада Алексијевна узме на леђа белу везену мараму, и сваки час би се здрхтавала и умотавала том марамом.

- Ви сте се са свим раскравили, Нада Алексијевна! - рече јој Ђирило, гледајући у њено бледо лице и сав болеснички њен лик?

Она се горко осмехну, слегну раменима, и јаче се зави марамом.

- И време је да се раскравим и...да дам оставку! - и сада се зацепи кратким и као изнуђеним осмехом. Ђирило помисли: „Бо-

лесна је, Бог и душа болесна!“ па не одговори ништа.

- А што ми не одговарате? - настави Крупејева: - што не велите како то? Зар ви - тако млада па већ дајете оставку? Тек што сте нешто мало учинили - и већ сте се уморили? Зашто ви тако не говорите? - Дајте ми руку, - ја се управо поводим.

Ђирило није умео нудити руке госпама, и њему се чинило да широки рукави од мантије томе сметају. Али се Крупејева сама приближи к њему, узе га за руку, и снажно се ослони на њу.

- Вама је потребан одмор, Нада Алексијевна! - рече Ђирило.

Крупејева или то није чула, или није марила да чује.

- Ја сам лудо провела свој живот! - тихо говораше она као зато, да то само он може чути: - у мом животу има само један крупан и вредан пажње догађај, па и тај је највећа моја лудорија!...Људи с којима сам се познавала, изазивали су у мене само презирање...Ви сте једини човек кога ја поштујем.

Ђирило је опажао да она сва дрхће, а тихи њезин говор био је готов претворити се у плач.

- Е па ето ми и радимо заједно! меко јој одговори он.

- Чујте ме, продужаваше она оним тихим гласом: - Зашто ви носите ту мантију? - Ето ви не верујете...Скините је!...

У тихом, једва чујном гласу њеном, осећало се захтевање.

- Ко вам је то казао? Ја верујем у Бога који ми помаже доћи до срца ових простих људи. Без њега ја

(наставак на 56. страни)

ОПРАШТАЊЕ БЛИЖЊИМА

Немој се љутити ни на ког него свима опраштај (Антоније Велики).

Уколико је то зависно од мене, ја никад нисам заспао са тугом у срцу своме на некога, и ником нисам дозволио да заспи са тугом на мене (Ава Агатон).

Шта је неодложније од човекољубља? Ученици су просили содомског огња на оне који нису хтели да приме Исуса на конак, али Он је одбацио освету (Лука. 9,54-56). Петар је отсекао ухо Малаху, једноме од оних који су ухватили и вређали Господа у Гетсиманаскоме врту, али Господ га је исцелио (Јов. 18, 10). А кад је Петар запитао Господа да ли треба брату који нам греши опростити седам пута, добио је одговор: „седамдесет пута седам“ (Мат. 18, 22). Споменути у Јеванђељу дужник, који није опростио оно што је њему било опроштено, зар се не подвргава најстрожијем тражењу (Мат. 18, 23 - 24)? Па и у обрасцу молитве зар се не захтева од нас да праштањем стичемо себи опраштај?

Имајући толико примера, да подражавамо Божијем човекољубљу, и не пожелимо да на себи искусимо како је тешка плата за грех (Григорије Богослов).

Разлози за опраштање

1. То од нас захтева Бог (Мт. 6,14; 18,35; Мк. 11,25; Лк. 6,37).
2. То захтева хришћанска љубав
3. То захтева опстанак друштва. Јер ако би се један другоме светили, друштво не би могло да

опстане, један другог би истребили. Од узајамног непријатељства бива оно што говори апостол Павле: ако друг друга једете, пазите да један другог не истребите (Гал. 5, 15).

4. Друг другу грешимо; теби је данас сагрешио ближњи твој, а ти ћеш њему сутра, или си му већ раније сагрешио. Зато треба друг другу опраштати: ти њему, а он теби, а обојици ће Бог ради опште љубави.

5. Опрости - не захтева никакав труд, а светити се захтева труд, па чак, можда, неће успети.

6. Није могуће и да се моли онај ко не опрашта ближњима сагрешења. Јер како ће рећи: „и опрости нам дугове наше, као што и ми опраштамо дужницима нашим“? Опрости своме ближњему сто гроша, да би теби Господ опростио десет хиљада таланата – златника (Мт. 18,23-35). Каквог Господа желиш да имаш према себи, такав ти буди према ближњем своме (Тихон Задонски).

ЗЛОПАМЋЕЊЕ

Злопамћење се представља као учињел Светог Писма: речи Светог Духа тумачи на свој начин. Нека га посрами молитва Исусова, коју ми не можемо изговорати ако смо злопамтљиви.

Када ни после великих подвига ниси у стању да до краја ишчупаш из срца свога овај колач, извини се непријатељу, макар само на речима, да би, застидевши се свог дуготрајног лицемерства пред њим и мучен савешћу као огњем, могао савршено да га заволиш.

Дознаћеш да си се потпуно избавио од ове трулежи не када се помолиш за онога који те је увредио, не ни када му за зло узвратиш добрим или га позовеш к себи на трпезу, већ кад се, на вест да је претрпео неку душевну или телесну незгоду, растужиш и заплачеш због њега као због себе самог.

Злопамтљиви безмолвник је аспид што лежи у твојој рупи, пуна смртоносног отрова.

Успомена на Исусова страдања лечи злопамћење, које се излаже силној срамоти пред Његовом трпеливошћу.

У дрвету, изнутра трулом, стварају се црви. А у онима који су само привидно кротки и безмолвни, крије се трајна срџба.

Ко избацује гнев из себе, налази опраштај. А онај који се привија уза њ, лишава се милосрђа Божијег. Да би заслужили опраштај грехова, неки су се посветили напорним подвизима. Али, човек који не памти зла стиже пре њих на циљ: Опростите то мало што су вам људи дужни, и опростиће вам се огроман дуг ваш пред Богом (Лк. 6, 37).

Непамћење зла је знак правог покајања. А ко је у срцу свом злопамтљив, и мисли да се каје, личи на човека коме се у сну причињава да трчи.

Виђао сам злопамтила који су саветовали другима да не памте зла, и који су се, застидевши се својих сопствених речи, ослободили и своје страсти.

Нека нико не мисли да је ова мрачна страст безначајна. Она се често увлачи и у срца духовних људи.

*Лесџивица
(Свети Јован
Лесџвичник)*

ПОРАЗИ

Попуштање демонима да нас кушају неопходно је ради нашега духовног успеха. Јер, дејствујући против наше молитве, они нас приморавају да се научимо како ћемо особито вешто употребљавати тај мач. Мач молитве разбија огњени мач херувима који као стражар чува пут к дрвету живота, те победник постаје учесником живота вечног. По неисказаној премудрости Божјој, зло сарађује са добром кроз недобру намеру. Кад за време наше молитве у самоћи неочекивано ускипте у нама страсна осећања и покрети, нападну нас љуте помисли и у својој варљивој живости искрсну пред нама ликови из грешних сањарија, - то је знак доласка непријатеља. Тада није време за унијије, то јест за мрзовољу, чамотњу, малодушност и очај, нити време за раслабљеност; напротив, то је време за подвиг. Супротставимо се непријатељима помоћу појачане молитве Богу, па ће Он расејати и разгнати непријатеље наше.

У невидљивој борби ми не постајемо увек ни брзо победници. Победа је дар Божји, а Бог га подвижнику дарује у своје време. Кад ће то бити, зна и одређује једино Бог. Али, ваља знати, нама су потребни и порази. Овде се подразумевају порази који произилазе из наше немоћи и огреховљености, а не они што настају услед тога што се воља изменила у правцу зла. Порази се на нас попуштају ради нашега смиривања: да уочимо и проучимо пад своје природе у

грех, да признамо како нам је неопходан Искупитељ, да у Њега поверујемо и Њега исповедимо.

Приликом пораза невидљиви наши душмани уливају у нас стид због пораза, а стид изазива слабљење молитвеног подвига, неповерење према њему и мисао да треба дићи руке од њега, па се вратити вршењу добрих дела у људском друштву. Али, не дајмо се преварити! Самоодречно и не срамећи се разоткријмо своју ра-

ну пред Своблагим и Свемогућим Лекарем нашим, Који нам је заповедио то за нас спасоносно бестидство и обећао нам да ће га овенчати осветом над супарницима нашим (види: Лк. 18). Заветујмо се у души својој да се до краја живота нећемо оставити молитвеног подвига и да ћемо у њему и из њег прећи у вечност.

*Св Игњатије
Брјанчанинов*

СУЈЕТА

По изгледу своме, славољубље је промена природе, и извртање нарави, свесно превиђање укора. По квалитету, оно је растурач труда, уништитељ зноја, крадљивац ризнице, изрод неверства, претеча гордости, бродолом у луци, мрав на гумну (који, иако мајушан, разноси сав труд и плод). Мрав чека вршидбу пшенице, а славољубље - да се згомила богатство. Први се радује што ће красти, а ово - што ће расипати. Дух очајања се радује кад види како се нагомилава зло, а славољубље кад види како се увећава врлина. Јер су врата првог духовне ране, а врата другог - изобиље труда.

Пази, и видећеш да се грозно славољубље све до гроба кити хаљинама, мирисима, пратњом, ароматима и другим.

Свима без разлике сија сунце, и свим добрим делима весели се таштина. На пример, сујетан сам кад постим; када разрешавам себи пост, да људи не сазнају за моје уздржање, опет сам сујетан - јер сматрам себе мудрим. Сујета ме побеђује кад се обучем у сјајну одећу, али и кад се оденем у дроње - и тада сам сујетан. Поражен сам кад проговорим, а заћутим ли - опет ме то сујета побеђује. Како год бациш на земљу овај тророжац, један врх остаје уперен горе.

Сујетан човек је хришћанин који обожава идоле. Он мисли да обожава Бога, а у ствари хоће да угоди људима; не Богу.

Сујетан је сваки човек кој воли да се хвалише. Пост сујетног човека остаје без награде и молитва његова без плода, јер и једно и друго чини ради похвале људске.

*Свети Јован
Лесјвичник
(Из Лесјвице)*

ПРИЧА

Некада давно црна ноћ је све покривала и још није исијавала мила светлост зоре, сунце још није са истока табало огњену стазу, још се није јављао роголики месец - тај украс ноћи, него је све лутало без циља, помешано једно са другим и свезано мрачним узама првобитног хаоса. И Ти си, блажени Христе, повињавајући се мудрој мисли великог Оца, прекрасно свакој ствари у свету одредио њено место. Пре свега си одредио да буде светлост да би сва дела Твоја, испуњена светлошћу, била заносна. Затим си заокружио највеће од чуда - звездано небо, и проникнуо га светлошћу сунца и месеца, којима си рекао да једно од јутарњег блеска потоцима безмерне светлости облистава људе и својим током одређује часове, а друго да осветљава таму и да производи други дан. Као подножје небу поставио си моју земљу, а затим си прегрштом земље свезао мора, а морем земљу омивану водама океана, тако да је све то, и земља, и небо, и море (небо - украшавано небеским светилима, море - рибама, а пространа земља - земаљским животињама) сачињавало свет.

Обазревши се тада и нашавши све уређеним, Отац се веселио због дела Сина Цара, сагласним с Његовим замислима. Потребан је био још посматрач мудрости - мајке свега и побожни цар земаљски. И Он је рекао: „Пространо небо већ насељавају чисти и увек живи служитељи, непорочни умови, добри ангели, појци који непрестано певају славу Моју. Међутим, земља се украшава једино неразумним животињама. Због тога је мени угодно да створим такву врсту твари у којој ће се мешати једно и друго, то јест, разумног човека, који би се веселио Мојим делима, који би био мудри тајник небеског, велики владар

земље, нови ангео од праха, појац Моје силе и Мог ума“. Рекавши то и узевши део новосаздане земље, бесмртним рукама је сачинио мој образ и уделио му Свој живот, будући да је у њега послао Духа који је струја невидљивог божанства. Тако је од праха и дисања створен човек - образ Бесмртнога, будући да код обојице царује природа ума. Због тога сам ја, као земља, привезан за овдашњи живот, а као део, тј. частица божанскога, у грудима носим љубав према будућем животу.

И када се божанствена твар јавила на земљи и на земаљским долинама вечноцветајућег раја, човек још није имао помоћника у животу који би био сличан њему. Тада је премудро Слово, тј. Реч - Христос, извршило заиста највеће чудо: саздаога да буде посматрач света, тј. мој корен и семе многообразног живота, дели на два дела и силном и животворном руком узима из груди једно ребро да би саздало жену. Тада Оно у недра њих обоје улива љубав да би их побудило да стреме једно другом. Али, да свака жена не би

стремила сваком мужу, поставило је Оно границу чежње која се назива супружанство - ту узду за онога који не зна меру вештаства, да се због његове привлачности и необузданих порива, због којих би људи у гомилама били привучни једни другима, као и због незаконитог општења, не би пресекао свештени род људски, те да похота, подстицана незадрживом неразумношћу, не би код свих њих пробудила непријатељство и огорчење.

Све док мајка земља није на себи видела човека, она није имала свој највиши украс који је требало да добије. Сам, пак, први човек је због сопствене неразумности и због зависти злобне змије избачен из раја, безаконно појевши од човекоубиственог дрвета, те је због кожних хаљина у које је обучен, почео да стреми ка земљи. Уосталом, тада је био најбољи пар људски и брак међу њима је, давши почетак људском роду, послужио као спасење од погибљи тиме што ново поколење људи тече као река која не стоји на једном месту, услед смрти која влада (јер, када једни умиру, уместо њих долазе други), него је увек пуна због нових рођења.

Међутим, чим су се недра и широки крајеви земље, исток и запад и јужна и северна страна, испунили овим једнодневним, тј. краткотрајним створењима, и прљава долина проврела дрскошћу, творевина је била смиравана многим карањима: пометњом језика, потоцима, огњеном кишом, поставкама писаног закона, пророцима. Но, пошто она није хтела да збаци са себе узе провородног греха, него се непрестано везивала све јачим свезама тела, предајући се сладострашћу, пијанству и идолослужењу, најзад је на знак бесмртног Оца и дејством Сина, љубљени род добио у удео следећу част.

Видећи да душегубни грех у смртном телу изједа све што је Он у њега положио као небески удео и како лукава змија господари над људима, Христос није другим помоћницима препустио излечење од болести (зато што је слаб лек недовољан за велика страдања) него се Он Сам, ради подизања Свога наслеђа, испразнио од славе коју је имао као небесни и непроменљиви Образ небескога. И по људским, а уједно и не по људским, законима оваплотивши се од пречисте утробе безбрачне жене (о, чудо које је невероватно за најнемоћније вером), Он је дошао ка нама будући уједно и Бог и смртни човек, везујући у једно две природе (од којих је једна сакривена, а друга видљива за људе, једна је - Бог, а друга се родила ради нас у последње време, када се у људској утроби са њом, тј. с људском природом сјединио Бог), и у обе природе остајући један Бог, будући да је Бог сједињен са човечијом природом, и смртни из Бога - један и исти Цар и Христос. Збило се ново сједињење будући да сам ја био немаран за прво. У првом сам ја био удостојен Божијег даха, а у другом је Христос примио на Себе моју душу и све моје удове, примио је оног првобитног слободног Адама који се још није обукао у грех, који још није упознао змију и није окусио од плода и смрти него је још хранио душу једноставним, небеским помислима и био светли тајник Бога и божанственог. Ради тог пресаздања је Бог дошао у природу човекову, као и ради тога да би, савладавши и смрћу победивши убицу (примиши и Сам због Адамовог окушања од дрвета - жуч, због неуздржљивости руку - гвозђе, због дрвета - крст) поново узвео Адама ка животу и слави. Распрострвши Своје свето тело према свим странама света и од свих крајева сакупивши људски род,

Он га је сабрао у једног човека и положио у наручје великог Бога, јагњећом крвљу очистивши све нечистоте и прљавштине које су смртнима заграђивале пут од земље ка небу.

Ипак, ко ће открити ум и дубине његове у Теби, Царе? Ти знаш број кишних капи и морског песка, Теби су познате стазе ветра. Ко ће да позна траг Твог опредељења, Блажени? Царјући међу горњима, Ти све видиш и свим управљаш, иако безгранични век много тога скрива у себи. Пружајући се ка Теби, људски ум види само мало сијање и као неку брзу муњу која пројури кроз ваздух. Оно што је несумњиво јесте да си Ти Својим страдањима човека уздигао одавде и поставио га у нови

живот, слободан, а не, као раније, грехован. Раније је живот на земљи био пун мука и свет је био пун патње. Земаљског цара је окруживао многобројни народ, лукаво отет од великог Цара. Ослободивши нас од власти ужасног греха, Христос нас сада узводи ка великом Цару у бољи свет. Прво је за људе било плодом супружанства, а друго - богоподобне безбрачности. Брак је послужио као украс земље, а девственост - неба.

*Свети Григорије
Богослов*

ЧУДА БОЖИЈА

Чуда Господа Исуса Христа, вјечнога Бога Који је постао човек, представљају највеличанственија вјештаствена (материјална) доброчинства која може замислити род људски.

Које доброчинство може бити веће од враћања умрлога у живот?

Које доброчинство драгоцјеније од исцељења неизлечиве болести, која, поред свега живота, живот узима и чини га прије налик на продужено умирање него на живот?

Ипак, без обзира на благотворност, светост и духовни смисао чуда Христових, па, сходно томе, и чуда Његових Светих, та чуда су била и јесу само - дарови пролазни. У правом смислу ријечи то су - знаци.

Чуда су била и јесу знаци, ријечју Јеванђеља Христовог, дарованог вјечног спасења. Онима које је Бог васкрснуо и који су у своје вријеме, ипак, умрли, било је, дакле, подарено само продужење земаљског живота а није им живот био враћен занавијек. Они, које је Богочовек исцјелио, некад касније су поново обољели, здравље им је, дакле, било повраћено сао привремено а не за свагда. Пролазна и вјештаствена доброчинства била су дата као знаци доброчинства вјечних и духовних. Видљиви дарови били су раздавани људима поробљеним чулношћу, да би повјеровали у постојање дарова невидљивих и да би их примили. Знаци који су им давани извлачили су их из провалије незнања и чулности и привођили их вјери, а вјера им је давала удио у познању добара вјечних и уливала им жељу да их задобију.

*Св Игњатије
Брянчанинов*

О СТАЊУ ЉУДИ У БУДУЋЕМ ВЕКУ

Видите, браћо, да се несвршује живот човечиј смрћу, него преко њ као кроз врата ми одлазимо у другиј будућј живот, кои нас за гробом чека и ког ми као христјани очекујемо, као што нас вера наша учи у символу - *чекам васкрсење мртвих и живој будућега века*. Дајте браћо да се сада поучимо, шта је и какав је то живот будућег века, и у каквом ће се стању налазити људи онда кад воскресну из мртвих?

Будућј век и живот у њему, није онакав, као што је овај наш век на земљи. Овде се живи само за кратко време а тамо ће се живити до века; овде је све смртно а тамо је безсмртно и вечно; овде је стварно и чувствено а тамо је духовно. Онома се неће нико бринути шта ће јести и пити, нити ће имати потребу да тражи хаљине и куће. Онде нема ни младости ни старости, неће мучити нагони и жеље тјелесне, него ће сви живити онако, као што живе безтјелесни духови - ангели, нити ће онамо ко осећати болест, нити ће му опадати снага и моћ. Спаситељ наш Исус Христос о будућем животу у Евангелију овако вели: *А који се удостоје добићи онај светј и васкресење из мртвих, нити ће се женићи ни удаваћи; јер више не могу умрећи, будући су равни ангелима* (Лк. 20,35-36). А новозавјетниј пророк будућј живот описује овим изразима: *више неће оладнећи ни ожеднећи* (Апок. 7,16) и *Бој ће оштрћи сваку сузу од очију њиови, и смртћи неће бити више - ни болестћи неће бити више; јер јрво јроче* (Апок. 21,4). Ето како ће бити различан будућј век од овог нашег садањег.

Стање људј после васкрсенија њиовог из мртвих неће бити једнако, јер ће то зависити од њиовог владања на овоме свету и од дјела која су чинили на земљи - биће срећно и блажено стање праведника и мучно и тешко стање грјешника. Св. апостол Павле вели: *Јер нам се свима ваља јавићи на суду Христјовом, да јрми сваки оно ишћо у ишћелу учини, било добро или зло* (2 Кор. 5 ст. 10). Сам Спаситељ наш казује да ће људи по васкрсенију подељени бити на две стране и имати два стања: *И изићи ће, вели Господ, они који су чинили добро у васкрсење живојца, а они који су чинили зло у васкрсење суда* (Јн. 5 ст. 29). И онда када говори о страшном суду, Исус Христос дели сав род човечиј на две половине, од коих једна ће бити на десној, а друга на левој страни. Праведници ће бити на десној

које Спаситељ назива благословенима и наследницима Царства Божијег, а на левој страни стаја ће грјешници, кои су проклет и осуђени с ђаволом. Изложивши овако науку о будућем стању људј, Спаситељ праведниј суд свои овако закључује: *И ови - тј. грјешници - ће ошћи у муку вјечну, а јраведници у живој вјечни* (Мат. 25 ст. 46).

Блажени ће дакле бити праведници, људи побожни и добродјетелни. Благо онима кои проживе на земљи са тврдом вером и кои чине добра и Богу угодна дјела. Благо људима, кои су искрено веровали у Господа Исуса Христа, кои су одани светој Цркви Божјој, кои су приљезно долазили у цркву на богомољу, незаборављајући ни у дому молитву. Срећни ће бити на ономе свету сви они, кои су волели труд и поштено се владали, држали се чисто и уздржљиво, кои су љубезни, милостиви и чине добро своим ближњима, кои живећи на овоме сујетном свету свагда су памтили да ће умрети и очекивали су небесну награду за своја дјела у будућем веку. Ови ће сви бити заиста врло срећни и блажени. Како ће им бити блаженство? Онако као што то уживају у рају наши праотци и сви свети Божи угодници; па зато се будуће блаженство и назива рајем небесним, Царством Божијим. Св. Писмо вели за блаженство праведника да је такво, које се ни исказати, ни описати неможе. Св. апостол Павле сведочи о себи, да би однесен у рај и чу неисказане ријечи које човјеку није доушћено говорити (2 Кор. 12,4) и даље вели: *Шћо око не видје, и ухо не чу, и у срце човјеку не дође, оно јршћреми Бој онима који га љубе* (1 Кор. 2,9). О, како је срећно и блажено стање праведника! Они ће вечно живити и становати у рају небесном, у Царству Божијем, са ангелима, са Христом. (*Безазлени ће наследити добро* (Прит. 28,10), вели Слово Божије.) Они ће свагда сматрати дивну славу Божију, гледати чудну лепоту Божију и осветљени свјетлошћу славе Божије (*Тада ће се јраведници засијати као сунце у Царству Оца свога* (Мат. 13,43)) вечно се радовати и уживати милину душевног задовољства, које се никада неће променути, ни престати.

Стање пак грјешника би ће одвеч зло и несрећно. А кои су то грјешници? То су они људи, кои нису веровали у Господа и Спаситеља Исуса Христа, нису га љубили, нити су хтели да потраже оправдање у спасителним и божественим заслугама Његовим. То су они,

кои одпадају од Цркве, кои пороче, вичу и неслушају Божију Цркву, кои газе Божји закон поводе се по жељама свога тјела, гове и угађају своим страстима и грјешним тежњама, чине оно што захте покварено срце и самовољство његово; кои проводе свој век у сујети, у разузданости, раскалашности, разврату. То су они, кои дишу злбом, ненавишћу, опадањем, кои лажу и варају, грабе, отимају, нападају, непоштују своје родитеље, не слушају власти и кои се некају кад згреше, нити се Богу моле, немаре за своју душу, нити раде да је спасу тајном покајанија и причешћа. Сви ће ови грјешници погинути (Пс. 36,19). Пошто се изрече праведниј суд Божиј, они ће отерани бити у пакао, где ће се вечно мучити, страдати и патити. Ово је место таква страшна тамница из које нигда грјешници неће изићи, нити ће они кадгод видети Бога, неће чути милостивог гласа Његовог, нити ће се надати да ће се од туд кадгод избавити. Пакао је такво страховито место, где ће грјешници, бити свагда с ђаволом и заједно трпити, страдати и мучити се, где неће нигда провирити светлост, него ће свагда бити густа помрчина, црви ће непрестано гризти и ватра се неће никада гасити, где ће бити грозан плач и скрипање зуба (Мат. 13,42). Ова ужасна судба грјешника у паклу тако је страховита, да Св. Писмо будућј пакленј живот грјешника назива другом вечном смрти а не животом (Апок. 20,14).

Сад видите благочестиви христјани како ће несрећна бити судба грјешника у будућем веку, а како ће међутим радостно, срећно и блажено стање бити праведничко. Па зато желећи себи добра, почнимо љубити истинито Бога и св. Цркву, с вером припадајмо и клањајмо се Спаситељу нашем Исусу Христу, молимо му се и кајмо се што смо зло учинили; будимо свагда кротки, милостиви, поштени, добродјетелни, гнушајмо се грјеха и развратног поступања, чувајмо своју душу да је не погубимо, него да јој задобијемо вечно блаженство.

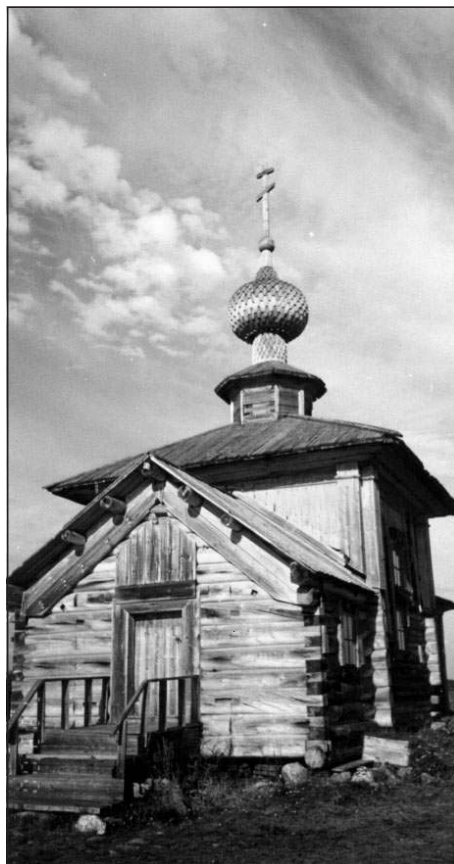
О, дај Боже, да сви ми вршећи закон свога Господа и Спаситеља Исуса Христа у побожном животу на земљи, заслужимо и задобијемо места у блаженом рају по молитвама Пресвете Богомајке Дјеве Марије!

*Мийројолиј
Михаил, 1866.*

МЊЕЊЕ

Свима је познато у какву су душевну беду запали били јудејски књижевници и фарисеји због свога неправилног душевног расположења: нису постали само туђини Богу него су постали и Његови поамни непријатељи – богоубице. Сличној се беди подвргавају и подвижници молитве који из свога подвига избаце покајање, усиљавају се да у срцу разбуди љубав према Богу, не би ли осетили сладости и одушевљење. Такви људи развијају свој грехопад, сами себе отуђују од Бога, ступају у општење са сатаном и заражавају се мржњом на Духа Светога. Ова врста прелести је ужасна. Једнако је душегубна као и жеља и тежња да се стекну духовна виђења умом који још није очишћен од страсти, али је мање упадљива; ретко се завршава лудилом и самоубиством, али одлучно разврћа и ум и срце. По стању ума које проузрокује Оци су је назвали мњењем, погрешним мишљењем о себи. На ову врсту прелести указује свети апостол Павле кад вели: „Нико да вас не вара по својој вољи изабраном понизношћу и службом анђела, истражујући и што не виде, и узалуд надимајући се умом тела својега“ (Колош. 2,18). Овом прелешћу савладани човек мисли о себи, тј. сам је о себи стекао мњење како он поседује многе врлине и вредности и како, штавише, обилује даровима Духа Светога. Овакво мишљење - или „мњење“ - састављено је и од лажних појмова и лажних осећања: по томе својству оно сасвим спада у област оца и представника лажи - ђавола. Желећи да у срцу разоткрије осећање новог човека, а немајући за то никакве могућности, онај ко се тако моли замењује жељена духовна осећања кривотвореним осећањима што их је сам створио, а њима ће пали дуси наскоро додати своје дејство. Признавши неправилна осећања, своја и бесовска, за истинска и благодатна, он добија и одговарајуће кри-

ве појмове. Лажна осећања, која срце постојано усваја и појачава, хране и умножавају лажне појмове, а од таквога неправилног подвига настаје, разуме се, самообмана и бесовска прелест - „мњење“. „Мњење не дозвољава да се о њему мисли“, рекао је свети Симеон Нови Богослов. Ко мисли о себи да је бестрастан, тај се никад неће очистити од страсти; ко

мисли о себи да је пун благодати, тај никад неће добити благодати; ко мисли о себи да је свет, тај никад неће досегнути светости. Просто речено: ко себи пиписује духовна делања, врлине, вредности, благодатне дарове, ко се вара и теши „мњењем“, тај самим тим „мњењем“ забрањује улаз и духовном делању, и хришћанским

врлинама, и божанској благодати, а широко отвара врата свога бића греховној зарази и демонима. Код заражених „мњењем“ већ и нема никакве способности за успех у духовном животу: они су уништили ту способност приневши на олтар лажи сама начела човекове делатности и његова спасења - појмове о истини. Код болесника који болују од ове врсте прелести јавља се необична покондиреност - као да су опијени собом, својим стањем самообмане, видећи у њему благодатно стање. Нахрањени су и напуњени високоумљем и гордошћу, а изгледају смирени многима који суде по лицу а не могу да оцењују по плодовима, како је заповедао Спаситељ (Мат. 7,16; 12,33), још мање пак по духовном осећању о којем напомиње Апостол (Јевр. 5,14). Пророк Исаија живописно слика дејство прелести „мњења“ у палом арханђелу које га је завело и погубило. Овако се пророк обраћа сатани: „Говорио си у срцу свом: изаћи ћу на небо, више звезда Божјих подигнућу престо свој, и сешћу на гори зборној на страни северној. Изаћи ћу у висини над облаке, изједначићу се с Вишњим. А ти се у пакао сврже, у дубину гробну...“ (Ис. 14,13-15).

„Мњењем“ заражена човека овако изобличава Господ: „Говориш: богат сам, и обогатио сам се, и ништа не потребујем; а не знаш да си сиромах, и слеп, и го“ (Откр. 3,17). Господ опомиње преваренога да се покаје; предлаже му да купи не од кога другог већ од Самога Господа нужне потребе од којих се састоји покајање (Откр. 3,18). Куповина је ту неминовно потребна: без ње нема спасења. Нема спасења без покајања, а покајање Бог даје само онима који, да би га добили, продаду све што су имали, то јест, одрекну се свега што су усвојили помоћу лажнога „мњења“.

*Св Игњатије
Бранчанинов*

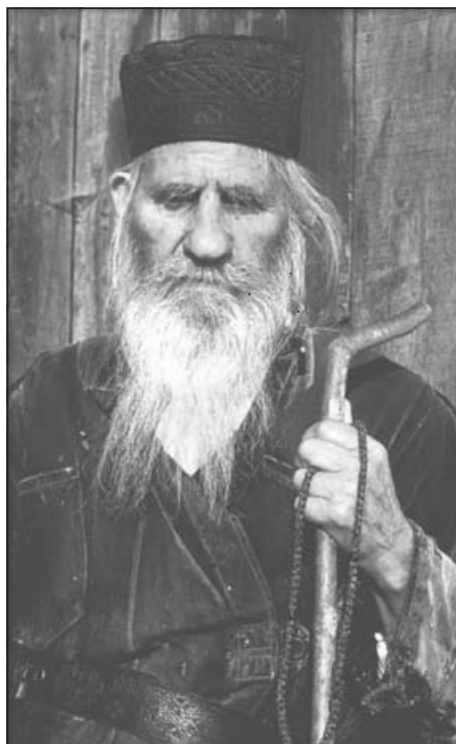
СЛАВОЉУБЉЕ

Похвале узносе и надимају душу. А када се душа понесе, тада је обузима гордост, која узноси до неба и низводи до пакла. Има славе која од Господа долази: *Прославићу оне који Мене њрослављају*, каже (1 Цар. 2,30). А има славе која је последица Ђавоље препредености: *Тешико вама, вели, када сви људи сѣиану о вама љоворићи добро* (Лк. 6,26)! Прву ћеш јасно препознати када на славу људску будеш гледао као на нешто што шкоди, када се клониш сваког лукавства њеног и кријеш свој богоугодни начин живота куд год кренуо. Другу ћеш препознати, када и сваку ситницу чиниш да те виде људи (Мт. 6, 5). Та прљава таштина учи нас да глумимо врлину коју немамо, наводећи нам речи: *Тако да блисија свейлосиј вашиа ѡред људима, да виде добра вашиа дела* (Мт. 5, 16).

Господ често преображава славољубиве у неславољубиве помоћу неке срамоте која их задеси. Почетак неславољубља је ћутање и радо примање увреда. Средина: одстрањивање свих мисли које су прожете славољубљем. Крај (ако тај океан уопште има краја): трудити се да пред људима чиниш без устручавања оно што нам наноси штету, а да те при томе није ни најмање стид.

Не скривај своју бруку, под изговором да не изазиваш саблазан (Уосталом, можда овај лек треба употребљавати према томе о каквој се срамоти ради).

Када тражимо славу, и када нам се она (нетражено) указује од стране људи, или када се из славољубља прихватимо неких подвига, сетимо се свог плача и помислимо одмах на онај страх и трепет са којим смо стајали пред Бо-

гом у нашој усамљеној молитви. Тако ћемо без сумње отерати бестидну таштину, тим пре ако се старамо да постигнемо истинску молитву. А ако ни то не помогне, подсетимо се одмах на своју смрт. У случају да ни то не можемо, онда се бар уплашимо од срамоте која прати таштину: Онај који се подиже, биће понижен (Лк. 14,11), свакако и овде, још пре будућег века.

Када хвалитељи (боље рећи кваритељи) почну да нас хвале,

тада се одмах треба сетити мноштва својих безакоња, па ћемо видети да смо недостојни онога што се говори о нама или чине за нас.

Међу славољубивим људима свакако има и таквих којима би Бог иначе услишио неке молбе, али чије молитве и измољавања Бог обично спречава, како не би због услишене молитве своје постали још више уображени.

Простодушнији људи обично нису много подложни дејству овог отрова. Јер славољубље искључује простодушност и претпоставља лицемеран живот.

Често се дешава да црв, достигнувши одређени узраст, добија крила и узлеће у висину. Тако и таштина, када се потпуно развије, рађа гордост, тај корен и плод свих зала.

Ко је без ове болести, налази се близу спасења. А ко није без ње, још је далеко од славе светих.

Лесѣвица

Немој слушати овог вејача, који ти саветује да објавиш своје врлине ради користи слушаца. Каква је корист човеку ако сав свет добије а себи нашкоди (Мт. 16,26)? Ништа тако није у стању да поучи оне који гледају, као смирено и искрено понашање и реч. Јер, то ће и другима послужити као пример како се ничим не треба поносити. А шта може бити корисније од тога?

СМИРЕНОУМЉЕ

Смиреноумље је божански заклон од кога не видимо своја добра дела. Смиреноумље је бездан самопрезира, заштићен од свих могућих лопова. Смиреноумље је тврда кула која може одолети сваком непријатељу (Пс. 60, 4). Ништа му неће моћи непријатељ, ни син, тј. помишао, безакоња неће ништа више моћи да му нахуди (Пс. 88, 23-24), и сасећи ће пред њим непријатеље његове, и оне који га мрзе победиће.

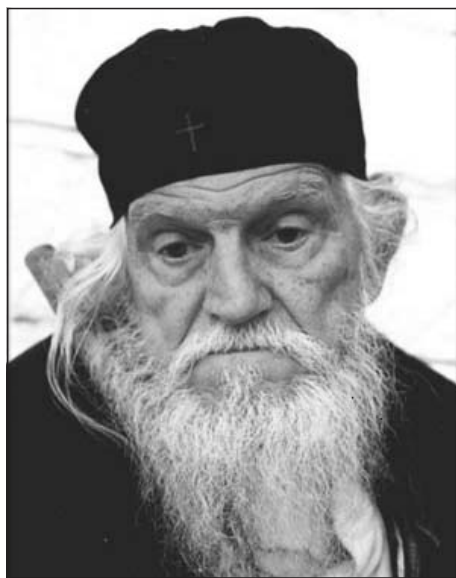
Осим ових наведених својстава, која су сва, осим једног, његова видљива обележја, постоје и друга својства, која велики сопственик овог богатства може уочити у својој души. Ти ћеш знати да је ова преподобна врлина у теби, и нећеш се преварити, по томе што ћеш сав бити испуњен неописивом светлошћу и неизмерном љубављу према молитви. Томе претходи срце које не грди туђе грехе. Претеча ове врлине је мржња према свим облицима славољубља, о коме је већ било речи.

Не треба да престанемо испитивати себе, ако хоћемо да постигнемо врлину смиреноумља. Па ако у дубини душе будемо мислили да је сваки наш ближњи бољи од нас, милост Божија је близу.

Неки људи, ради смиреноумља, до саме смрти држе пред очима своје некадашње грехе, иако су за њих добили опроштај, шамарајући том успоменом сујетну уображеност. Други, пак, размишљајући о страдању Христовом, сматрају себе вечним дужницима. Неки, опет, презиру себе због свакодневних недостатака. А други, по искушењима, болестима и падовима који им се догоде, усвојише мајку дарова (смиреноумље - прим. прев.). Има и таквих (да ли

их и сада има, не знам рећи), који се утолико више смиравају уколико их Бог више дарива, сматрајући себе недостојнима таквога богатства, и остају у таквом уверењу као да свакога дана само увећавају свој дуг пред Богом. То је смирење, то је блаженство, то је савршена награда за победу! Кад некога видиш, или за некога чујеш, да је за свега неколико година достигао највиши ступањ бестрашћа, схвати да је такав човек ишао не неким другим, већ овим блаженим кратким путем.

Лесјивица

О ОСУЂИВАЊУ

Не треба да осуђујемо једни друге због онога што је дозвољено Писмом.

(Мт. 7, 1-2): Не судите, да вам се не суди; јер каквим судом судите, онаквим ће вам се судити. (Лк. 6, 37): И не судите, и неће вам се судити; и не осуђујте, и нећете бити осуђени; опраштајте, и опростиће вам се. (Рим. 14,2-6): Јер један верује да сме све јести, а који је слаб

једе зеље. Који једе нека не презире онога који не једе; и које не једе нека не осуђује онога који једе, јер га Бог прими. Ко си ти што осуђујеш туђег слугу? Своме господару он стоји или пада. Али ће стајати, јер је Бог моћан да га усправи. Тако један разликује дан од дана, а други држи све дане да су му једнаки. Сваки нека је осведочен у уму своје. Који разликује дане, Господу разликује, а који не разликује дане, Господу не разликује. Који једе Господу једе, јер благодари Богу; и који не једе, Господу не једе и благодари Богу. (Рим. 14, 12-13): Дакле, сваки ће од нас дати Богу одговор за себе. Зато да не осуђујемо више један другог. (Кол. 2, 16-17): Да вас, дакле, нико не осуђује за јело или пиће, или за какав празник, или за младине, или за суботе, што је сенка онога што ће доћи.

Не треба се задржавати у суђењу о ономе што је дозвољено Писмом.

(Рим. 14, 22-23): Блажен је онај ко не осуђује себе за оно што нађе за добро. А који посумња осуђен је ако једе, јер не чини по вери: а све што није од вере грех је. (Кол. 2, 20-22): Ако, дакле, умресте са Христом за стихије света, зашто се држите прописа као да живите у свету? - Не додирни, не окуси, не опипај! - По заповестима и наукама људским.

Не треба судити о непознатом.

(1 Кор. 4, 5): Зато не судите ништа пре времена, докле не дође Господ, који ће и осветлити што је сакривено у тами и објавити на мере срца; и тада ће бити свакоме похвала од Бога.

ПЕРСИЈАНАЦ

То је био затвореник средњих година, снажне телесне грађе. За време исповести затвореника, чујем звуку ланаца. Окренем се и видим: стражари стоје са једним затвореником. Још нисам успео ни да питам зашто су стажари дошли са затвореником у цркву, кад чујем: „Баћушка, еј, баћушка! Хоћу да се исповедим. Ја сам муслиман, хоћу да кажем своје грехе“ - рече Персијанац. „Добро, пријатељу мој, исповедићу те.“ „Хајде одмах, срце ме боли, тешко ми је“ - застења затвореник. Доведох га до налоња и хтедох да га исповедим не стављајући епитрахил на њега. Но, он то примети и рече: „Метни твоју прегачу на мене“. Ја положи епитрахил на њега. Персијанац паде на колена и поче тако усрдно да се исповеда, да сам пожелео да се и ја пред смрт исповедим тако као што се и он исповедио. Када окончаш исповест, он устаде, целива крст и св. Еванђеље и рече: „Сада ми је лакше на души. Баћушка, ви сутра или данас дођите код мене, ја сам у ћелији сам“.

Сутрадан ја збиља дођох код њега. Персијанац ме замоли да седнем на столицу, а он стојећи поче да прича: „Баћушка, ја сам много пута читао Куран и ваше Еванђеље. Наш Куран заповеда да се људи - неверници, немуслиmani убију, а ваше Еванђеље не заповеда да се народ друге вере убија. Размишљао сам и размишљао и рекох себи: да, ипак Хри-

стос часније и више воли људе него наш пророк Мухамед. Мир му. Овако сам мислио: ако би моја деца живела рђаво ја бих се љутио, а ако би се после поправила, волела ме и чинила оно што им ја кажем, ја бих им опростио и опет бих их волео. Тако и Христос говори: Нужно је покајти се и Бог ће опростити. Тада сам сватио да је Еванђеље истинитије од Курана. Сада сам рекао све своје грехе Христу и Он ме је чуо, јел да?“ „Да, одговорих, Он све зна и све чује.“ „То је за мене још боље - рече муслиман - нека зна да сам му све рекао и верујем да ће ми Он опростити. Сам Он говори да је Он Син Божји; то је важно за мене, исповедио сам се пред Сином Божијим. Више нећу тако нешто чинити. На души је од тога много тешко. Сам себи сам хтео да пережем грклан, толико ми је било тешко“. „Можда би хтео да будеш хришћанин?“ упитах га. „Ја сам сада мало хришћанин; молићу се сада Богу, па ћу видети: ако све буде добро, на срцу ако буде светло, нећу се крстити, али ћу живети по Христовом учењу. А ако буде тешко, крстићу се. Чудим се да хришћани имају таку веру, а живе тако нечисто... Наша муслиманска вера је лошија, а муслимани живе много честитије од вас. Када би сви Персијанци постали хришћани! Они тада не би живели тако као што ви живите. Ви, Руси, имате тако великога Бога, Христа, а живите као да немате никаког Бога. Код вас је пи-

јанство, лоповлук, људе туку, же не беже, мужеви одлазе код других жена, малу децу избацују на улицу, деца не слушају родитеље, родитељи проклињу децу... Код вас се људи мало моле, попови се свађају са сељацима. Шта је то? То нису хришћани! Зашто је то тако? Чуо сам, баћушка, да ће скоро сви не хришћани бити хришћани, а хришћане ће Христос одагнати од Себе, јели то истина?“ „Не знам, пријатељу мој“ - одговорих ја.

Поздравивши се са њим, одох у своју собу. Душу ми обузе некакав јад. Ето, и незнабошци нас прекоревају да не живимо хришћански. Није ли то сами крај? Даље се нема куд. Размишљаш, размишљаш и буде ти некако тешко на души. У шта се, заправо, претворио наш живот? По целој нашој руској земљи посејани су манастири, цркве, разне капеле и параклиси; али ако погледаш на наш живот, ма како се правдали, ваља признати да не само што нисмо хришћани, него то никада нисмо ни били, нити знамо шта је хришћанство! Да не треба још очајавати, има времена, и пшеница Христова ће нићи на њиви руског живота. Потпуно сам уверен да Бог воли Русију и неће допустити да она пропадне...

*Архимандрит
Сѣиридон*

ВЕЧЕРА ЉУБАВИ

Тајна вечера називала се у првој хришћанској општини вечером љубави. Овако описује Јеванђелист последњу пасхалну вечеру, који је имао Господ са ученицима својим: „И учинише ученици како им заповеди Исус, и уготовише пасху. И кад би увече седе за трпезу, и дванаест апостола са њим. И кад јеђаху, узе Исус хлеб и благословивши преломи га, и даде ученицима, и рече: узмите једите, ово је тјело моје. И узе чашу и давши хвалу даде им говорећи: пијте из ње сви; јер ово је крв моја новог завета која ће се пролити за многе ради отпуштања греха. Кажем вам пак, да нећу од сада пити од овог рода виноградскога до оног дана када ћу пити са вама новог у царству оца својега. И отпојавши хвалу изиђе на гору Маслинску“ (Мт. 26,19-20. 26-30) Још од створења света људи су се старали, да изразе своје сједињење са Богом на неки невидљив начин. Прва браћа на земљи, Кајин и Авел, већ су приносили жртве Богу, сваки од онога што је имао. Од почетка су дакле људи дошли до убеђења, да се сједињење са Богом плаћа страдањем. Но то страдање они су преносили обично на биље и животиње, и ове приносили Богу на жртву, не усуђујући се сами да узму на себе то жртвено страдање. Доцније је изгубљена вера, да се човек може спасити крвљу јагњећом и воловском и сванула је свест, да човек лично мора страдати, да би се страдањем очистио, и да би се као чист удостојио сједињењем са Богом. Онда су пророци прокламовали, да ће сам Бог морати појавити се у телу људском, и као Богочовек страдати у највећој мери, да би људима показао пут ка спасењу, и искипио их од греха. Тежњи људи да се приближе Богу одговара тежња Бога да се приближи људима. Као негативна и позитивна струја електрична тако се човечанство и Божанство сјединило и засветлило у Исусу Христу. Знајући да је он намењен да буде Жртвено Јагње и предосећајући бли-

ски крај свој на крсту, Христос је сабарао своје ученике на вечеру љубави, којом је установио за вечна времена Тајну Причешћа, што значи тајну примања учешћа у Богу, приобштења са Богом (руска реч за Причешће: Приобшћеније).

Тиме је установљен нови завет, или нови савез, Бога са људима, узвишенији и духовнији од старог завета, или старог савеза. Своје тело и своју крв Христос је дао, да тиме запечати тај нови духовни савез у историји створенога света. Најскупље тело и најскупља крв жртвовани су за људе, те зато људи немају потребе више, да кољу голубове, јагањце и волове на жртву Богу. После скупе цене јефтина се цена не нуди. Своје тело и своју крв Христос је представио ученицима као хлеб и вино. Он је могао представити то и у ма која друга два елемента из природе. Јер сви су елементи подједнако сродни са њим, пошто је Отац створио сав свет

кроз њега, Сина. Но он је изабро пшеницу и грозђе. Шта има чистије и лепше и хранивљије међу земаљским продукцијама од пшенице и грозђа? Које се две ствари могу саме јести дуже од пшенице и грозђа а да не отуђају? Једно је елемент, чврст, друго течан. Осим тога хлеб и вино од памтивека имају своје чудно тајанствено значење. Хлеб означава добро, вино означава истину. Речено је од старих: у вину истина. Добро и истина сједињени чине мудрост. А Христос је назват и од пророка и од Јеванђелиста - Мудрост Божја. Зато и најлепши храм у хришћанству носи назив храм Божје Мудрости (Света Софија у Цариграду). Хлеб и вино хране тело, и помажу телу да расте и развија се. Тако Христос храни душу, и помаже да душа расте и развија се. Но како су тело и душа нераздвојни у овом животу, то и наша телесна храна треба да буде нераздвојна од хране духовне. Кад год хранимо тело земљом, треба да хранимо и у исто време и душу небом. Са сваком храном што улази у тело, треба и Христос да улази у душу. Зато хришћани читају молитве пред јело и призивају Христа, да благослови. Свако је јело отуда свето, и сваки оброк жртвоприношење. Но хлеб и вино у Причешћу изражавају цео смисао нашег телесног хранења у овом животу. Кроз Причешће ми се сједињавамо са Живим Христом. То се, истина, не осећа одмах после Причешћа, као што се не осећа да је тело једног детета порасло после једног хранења, но невидљиво и лагано узроста дух наш чешићим приобштењем са Христом, као што невидљиво и лагано тело узроста храном, коју узима. И тако кроз Христа растемо, у доброту и истини, и постепено се пењемо љубави и мудрости као највишим степеницама људског усавршавања. Причешће је симболичка капија неба: „Као што је Крштење увођење у цркву Христову, тако је Причешће увођење у царство небеско.“

СРПСКИ ХОМЕР ИЗ БОСАНСКОГ ПОДРИЊА

Пише: Недељко Шиповац

(наставак из прошлог броја)

Ријетки изабраник поезије, један из оне групе која је протјерана са Хеликона, који су овјештани вјенцем вјештине, заноса, дара и надахнућа, а ускраћени за највећи дар од Бога дат живом створу, Филип Вишњић је у Вождовом Устанку „обављао посао пророка кроз чији се глас будућност одазивала“ - исправно и убједиво каже Суреп, након једне од многих анализа Вишњићевих pjesама. Он га назива „Чулићевим и Вождовим гусларом“ снабденим добром попутнином, на коњу, у друштву војника пуних поштовања за његову седину, још више љубави за његово умеће...

Рекли смо да је слијепи гуслар био честица поробљеног народа, а своје физичком усуду придодвао је општи народни терет, тако да је на својим тумарањима носио претежак багаж историје, која му се приказивала кроз нарицаљку, ту-жбалицу, глас смртника на издијају, гусларски глас и јаук гусала као очију из којих не може ископати вид, видополе, видослов, Вид, Свети Вид, Видовдан, очини вид, Видополе, видослав, видокруг, далеководист, свевид, народни вид. Он је, дакле, као слијеп уметник својим недосањаним очима видео све што се догађало око њега, сан и стварност су били његов вид у мраку без обала. Он осјећа народне јаде, зулум, „хара-ч“, изгубљено царство, прекомјерне глобе, трећину и десетину, крвнину и све то, као беспоговорну оптужбу, ставља на душу дахијама, који сламом у рукама неће угасити ватру Устанка, чију славу проноси горди пјевач са својим величанственим народним инструментом. Он гласом очајника у стиховима поручује турском цару „да се прође глоба и пореза“ и савјетује му: „С кнезовима ви се побратите / Кнезовима ате поклањајте / Кметовима осредње парипе / С поповима у до-слуху буд'те / Не би л' и ми уз њих преживјели!“

Какав хуманизам скромног човјека који у души носи молбу за владавином мира међу завађенима, тиранима и њиховим жртвама. Као да се моли за своје непријатеље, ка-ква молитва, доиста, и постоји у хришћанству, Вишњић, „народна честица“, преко које је љута коњица Османлија немилосрдно прохујала на осјећајући колетивни бол пони-жених и окрвављених, вапи за мрвицом доброте и правде, мира и разумијевања. А кад ништа не помаже што здрав разум обичног човјека из народа поручује, наш пјевач се позива на борбени поклич упућен, као савјет ђеда свом уну-ку, Чича Јаши:

Чича Јашо, шћио си ђолућео?

Ми нијесмо једне женске злавје

Под зајвором женски да ђомремо,

Већ хајдуци, убојни јунаци,

Шћио замећу ђо крајини кавџу

измеђ цара и измеђ краљева;

Да идемо да срејнемо Турке,

Да се далек' с њима ђобијемо,

Ђе је свему св'јету на видику...

Тек, толико, да се знаде ко кога имаде! А Вишњић као поетски ранар и видар зна лијек за народне бољке, од којих и сам болује, још у посвемашњој тмини у којој се не може „очима стријељати“¹. Зато је „погурен од историје“ више но други, што по обиласку ослобођене Србије, као побјед-ник на бијелом коњу, јашући на својој обљубљености међу првацима и у свим слојевима народа, доживљава на многим мјесту. Стојан Новаковић уздиже Вишњића на ниво „народ-ног љетописца“, истичући да су неки важни догађаји сачу-вани само у његовој pjesми. Попут савремених историчара, и оних „соц-реалистичких“, Вишњић је Вождом Устанак видео као народни, јер га диже сиротиња раја:

Која злоба давајти не може

Ни шћијиши шћурскога зулума!

И Б. Ковачек га приказује у том свјетлу: „Године 1809. прикључио се Устанку и постао „песник буне“... Поред ја-сно изражене идеје борбе и ослобођења, оне садрже непро-лазне уметничке вредности, изванредну симболику и пла-стичне описе. Тим особинама Вишњић се ближи умет-ничкој књижевности српског романтизма...“² И обје енци-клопедије Југославенског лексикографског завода, настале у томе периоду владавине социјалистичког реализма, без-мало на истовестан, најбоље речено - неадекватан начин третирају овог нашег уметника:

„Опјевао је све перипетије Првог српског устанка, а по-слије слома 1813. пребјегао је у Србију. 1815. Вук Караџић записује његове pjesме, које су остале живим свједочан-ством устанка. Његове изворне pjesме о Првом српском устанку одлијују се снажним имажинативним изразом, фан-тастичком и непатвореном интерпретацијом непосредних хи-сторијских догађаја.“³

То је, углавном, све, и то без потписа и без слике пје-сника, шо је Крлежина Енциклопедија посветила овом уметнику. Слично је и са оном другом, с тим што се у њој

појављују иницијали В. Н. и избор из литературе, а гдје се, најкраће, вели:

„Гуслар и усмени песник.. Одавши се као младић гуслар-ској песни, путова је готово по целом босанском пашалуку. 1809. прешао у Србију, где је живео крај устаника на дрин-ском бојишту, нарочито крај Стојана Чулића и Луке Лазаре-вића. Вук Караџић срео се с њим 1815. Тада је, у манастиру Шишовцу, од њега записао 15 песама; добио је касније још једну... Врхунац стваралаштва Ф. Вишњића је „Почетак буне против дахија“, у којој се откривају његови изванредни уну-трашњи дарови: осећање историје, снага вајања ликов, дуби-на размишљања и уздицања над стварима.“⁴

Аутор овог текста, преко којег је Мирослав Крлежа, вјероватно, настојао побољшати утисак из раније цитиране Енциклопедије, изгледа да је Србин - екавског изговора, до-бар познавалац Вишњићеве поезије, који је на кратком, за-датом му простору рекао суд о нашем pjesнику. Нама оста-је да му захвалимо на недовољно познатим неким аутори-ма текстова о Вишњићу:

- Б. Томић, „Пjesма Филипа Вишњића“, Београд 1935;

- „Зборник у славу Филипа Вишњића и народне песме“, Београд 1935. године;

као и већ помињане књиге М. Панића Сурепа „Филип Вишњић, песник буне“, Београд 1956. и В. Недић, „Филип Вишњић“, Београд 1961.

Прије овог излета и удаљавања од основне теме рекли смо да је Вишњић пјевао из народа и за народ, јер су, најзад, у Устанку, од првих дана, учествовали само неки кнезови. Су-реп вели: „они најборбенији и најјаче угрожени“. Пра-вичност, социјална солидарност са масама, али беспрекорна документованост догађаја, нагнали су и Вука да се придржа-ва редослјед из Вишњићевих pjesама. Јер, вјеродостојност овог неписменог слијепца је задивљујућа, онај „рјечник пам-ћења“, који је носио уза се, вриједио му је више но Вуку ње-гов Српски рјечник, јер је слијепачки рађао pjesму која слави и опомиње, а Вуков науку о језику и беспопштедну, дугу и ис-црпљујућу борбу за реформу и увођење народног језика и азбуке у јавни живот. Вишњићев недостижни, народни језик је исто тако велик као и његово народно, социјално опредје-љење за Вождову српску револуцију. У суми „праха оца Ср-бије“ тако је наш пјевач постао она златна честица која нас инспирише и чини поноситим што је уопште у нашем племе-ну живовао и ђељао тај јединствени човјек - pjesник.

1 Причање савременика о Првом српском устанку („Просвета“, Београд, 1954. године) данас је уџбеник за боље и исправније разумијевање поезије Филипа Вишњића. Ту поред Вождовог лика, са врлинама и манама, израста и горастасна фигура нашег уметника.

2 У Југословенском књижевном лексикону видјети одредницу о Филипу Вишњићу, коју потписује Б. Ковачек, Матица српска, Нови Сад 1971.

3 Енциклопедија Југославенског лексикографског завода, 6, Загреб, МСМЛХХ, стр. 631.

4 Енциклопедија Југославије, 8, Загреб, МСМЛХХИ, Издање и наклада Југославенског лексикографског завода, стр. 506.

Сада нам се Вишњић приказује и као изузетно мужеван, чврст, постојан, породичан, брижан отац дјечака и дјевојчица, рађаних и закопаних по гробљима којима више не знамо име. Слјепец је својим примјером - жељењем са здравом сиротицом из народа, примјер одважног мушкарца, који је, између много чега другог, за такав чин инспирисан и општом, геноцидном политиком дахија, заснованом на начелу уништења мушког дијела српског народа. У запису његовог земљака, попа Василија Бабића, у коме брижни прота очајава над злом судбом нашег рода и то казује крајње једноставно и едукативно до изненађујућег ефекта: „Плачи, ридија, славна земљо србска“, а уз то је обавјештен и о тајном плану душмана да искоријене српски народ, као данас Шиптари Србе на Косову, Вишњић гради породицу. А ако је породица основна ћелија сваког друштва, онда је његова свијест, „борца српске револуције“, као трајно хендикепираног човјека, била изузетно развијена. Камо лијеле среће кад би данас, бар мало, опоменула армију већ постарјелих српских момака да се жене и спасу нас, колико - толико, од најезде чудовишног, плански кројеног и цамијски његованог, наталитета припадника Мухамедове вјере на српском духовном простору.

Шта је о свему овоме знао Вишњић?

Сигурно више него што мислимо! Наиме, дахије су, зацјело, имале план о истребљењу српског мушког живља. Суреп, студиозан у свему, па и у овом питању, сврло убојљиво казује застрашујуће истине:

„Дахиски план истребљења свега мушког у Србији, то сјајно поетско место Буне, најмање је епска хипербола у смислу књижевне конструкције. Била је то сурова реалност, о којој данас знамо и из других извора, али јој жеравицу можемо осетити једино у Вишњићевим стиховима. Аустриска обавештајна служба била је сазнала за турске намере и о њима писмено обавештавала бечки двор. Заробљени Турчин, Кучук-Алијин пашеног, по цену опроштеног му живота открио је српским вођама до у детаље дахиски план уништења: Пошто посеку све „важније људе... тада да поставе нове кметове и старешине, ове затим да намаме у тврђаву и да их као таоце толико задрже док од раје не буде све оружје покупуено и послато; тада би убили свако оно лице које је у послењем рату имало десет година и најзад би остатак мачем присилили на примане муслиманства!⁵ На основу овога признања, и вероватно још неких сазнања, Карађорђе и старешине могли су 3. маја 1804. обавестити Цариград, преко руског посланика, зашто су се дигли на оружје...⁶

Слјепи и неписмени епски пјевач није морао знати за овај план, али је снагом своје еруптивне, колосалне, динарске интуиције осјећао величину историјског тренутка, која је подразумевала и те страшне чињенице. И због тога његов лик пред нама расте и нараста до неслућених граница - Његошев слјепи игуман Стефан у Горском вијенцу је свједок тек у једном мудром, слјепачком пророчанству - истребљењу потурица, а Вишњић о истребљењу - Срба... Оба свједочења су крупна, историјска и њих не треба рангирати на вредносној ваги, али на силницима животности - да. Слјепец из Босанског Подриња био је несрећник срећне руке, видио је далеко и невидљиве ствари, али не кроз шупље очне дупље, него великим очима душе која је у устаничкој Вождовој Србији непрекидно вибрирала као „крило птице у небеском плаветнилу“, у пјесмама Р. Тагоре. Пјесник је обавјештајну дојаву малчице прерадио, али је акценат стављен на тас поетског доживљаја; када су смислили да побито све српске кнезове:

...И кмејове ишћо су за појоребе,
И појове српске училеће,
Само луду ћецу оставили,
Луду ћецу од седам година
Пак ће оно бићи права раја,
И добро ће Турке послужити...

План дахија је, дакле, био монструозан - у земљи Србији посејати све одреда, осим луде дјеце, која ће представљати, кад порасту, послушну, имбецилну паству, с којом ће Турци, добро послужени, као са „правом рајом“, имати најмање проблема. У историји, оној која говори о злочинима римских тиранина, ноћима дугих ножева, масовним прогонима и ликвидацији Јевреја у гасним коморама, најбруталан јим смакнућима Срба у усташким логорима, колективном страдању дјеце у Крагујевцу и Краљеву од стране немачких фашиста, страдању Јермена и турских Грка, старо-завјетним аждајама које руше Божији поредак на земљи...

Тај мудри човјек је и временским мијенама пророковао своје десетерце. Догађаје он смјешта између светковина које се у календару његове Цркве пишу црвеним словом - Трипундан, Ђурђевдан, (Д)митровдан, Савиндан, на који ће загрмити гром „кад му вријеме није“ и задњи пут послати сигнал Србима, уз ону муњу, која је синила „на Часне Вериге“, „виш Србије на небу ведроме“, да се Србли на устанак дижу... Цијели ватромет из натмурених ликова српских светаца управљен је према неодлучним Србима, чак и помрачења сунца и мјесеца, застрашивања, упозоравања, пријетње, клетве, небеске казне на овоме и ономе свијету - из

ових пјесама може се учити вјерска, политичка, војна и социјална историја Срба на прагу XIX вијека, епски, пјеснички приручник за све разреде и све ступњеве наших школа.

ВИШЊИЋЕВА

(одломак)

Осуше се знамењем небеса,
одсвуда се врлоше чудеса.
Зна ли љеме у због сашерано
да се збива оно чудо давно?
Зар поново вадити, из невиди,
угашено сунце нашег сшода?

Сшече ли се згода и љрилика
да усшану кука и мошшика?
Ко огњене земљом врже луче,
ишћо из очног синише понора?

Нишћи жрми, нишћ небеса хуче,
нишћ освиће дана нашег зора.
А ишћа кажу, знамења, о шмоме
„Виш Србије по небу ведроме“

Небо немо, а земља жовори
И све, мркли, зинули понори,
значи се небеске сшечкоше
„Ал се Срби бићи не смједоше...“

Прољедале ишкраје и вршаче
Можда неком знамењем зраче?
Пишћа сунце, с неба уврнућа
Колико ће умиратиш љишћа.
И због чег је, данас, после свега,
Сва Србија, ошћи, због до збега?

У невиду ухваћене звезде,
док знамени, од Ишћока, језде
у њима се ишћишћава слово,
над Орашћем збива се Косово.

И сви ишћо су некад бојак били
уз Вождо су ошћи завојишћили.
Земља збори немим небесима,
а небеса, пошћом, знаменима.

Драгомир Брајковић

(нашћавак у следећем броју)

5 Суреп се позива на Српски књижевни гласник, ЦВБИИ, 1907. (Мемоар митрополита Стратимировића из 1804., што свједочењу даје апсолутно легалан карактер).

6 М. Панић Суреп, оп. цит. стр 94.

М. Вукићевић, Карађорђе, И, стр. 404.

Овдје је ријеч о извјештајима аустријске обавјештајне службе, која је сазнала за турске намере и о њима писмено информисала бечки двор, а „војно-завјереничка и политичка чињеница“, коју смо поновили данас, кореспондира са истрабљењем Срба на Косову и Метохији од стране албанских терориста и сепаратиста најцрњег кова...

О ЗНАЧЕЊУ ОДЕЛА БРАЧНОГ

Пријатељу, како си ушао амо без свадбеног руха?

(Мат. 22,12)

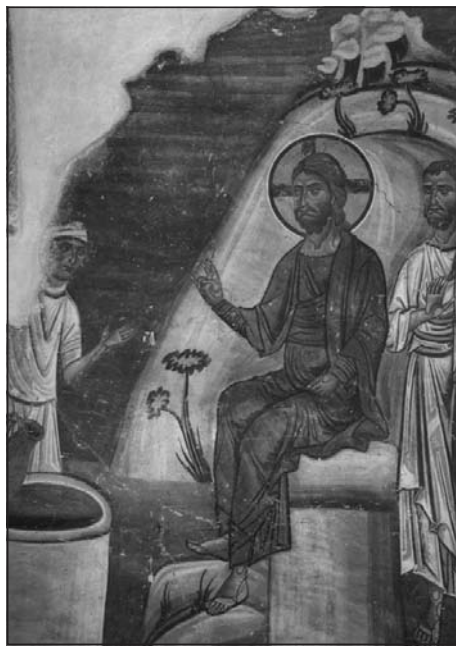
Син Божији Господ наш Исус Христос сиђе с неба на земљу, саједини Божество с човечеством, основа и уреди Цркву, својом дивном науком, својом пречистом крвљу, и освештава је духом своје благодати, па је као чисту и непорочну невесту посади собом на престолу своме. Отац Небесни радује се, што Спаситељ наш има толику љубав према његовом створењу, па све и свакога зове, све прима на весеље и свечано брачно торжество његово, где је срећа и спасење.

И нас благочестиви Христијани све без разлике зове Бог на ово торжество, зове и бедне и богате, и велике и мале и старе и младе.

У св. крштењу ми смо сви измивени и тада чисти обукли смо се у одежду заслуга Христових. О, како је лепа, како је чиста и скупочена ова одежа, коју смо на крштењу сви добили. Она је изаткана из заслуга Сина Божијег, она је украшена пресветом крвљу Спаситеља нашега. Но где је сад ова лепа, чиста и скупочена одежа? А знате да нам је поред оваке одежде дарована и благодатна моћ да ми све више полепшавамо одежду душе наше, можемо је и очистити, ако би се она чимгод окаљала. Но шта ће бити ако се јавимо Цару Небесном у нечистом оделу, ако цар неба и земље увиди да смо му предстали без одела брачног? Христијане, немаш се чим правдати.

Може бити да би се правдали и извињавали слабошћу својом и оним злим наклоностима које су у нама заостале и после крштења? Но зашто

да сила благодати Божије губи своју моћ само у нама? Сетите се колико је нама подобних људи добило већ места у Царству Божијем. Нису ли и ова три велика света праведника, Василије, Јован и Григорије били људи као и ми што смо? Они су сви имали овако тело, као што је и наше; они су осећали оне исте слабости, које имамо и ми; они су се борили са хрђавим наклоностима, жељама и страстима, које и нас узнемирују; они су трпили

доста од злих помисли својих и од света, који је око њих, али су све то помоћу Божијом савладали. Пророк Илија беше човек, али је својом молитвом затворио небо за три године. Сад помислите зашто ми не можемо да затворимо бездну, из које излазе грехови на земљу? Зашто нема границе нашем среброљубљу, гордостима, опадању и варању? Ни дан ни ноћ не може да засити наше грехољубиво срце. Све што попросите од Оца мојега у име моје, даће вам се, рекао је Исус

Христос. Па зашто се ми не молимо Богу? Зашто бар неколико минута не оделимо Богу на молитву? Дане проводимо у раду или без сваких послова; ноћи или су за забаве и спавање, седмица прође у бризи за угађање телу, а празник се проводи у задовољавању грешних страсти; и тако с дана на дан живећи, најпосле спуштају у гроб смрадну и нечисту душу са гњилим телом.

Но околности су донеле то, те си се, велиш, здружио са рђавим људима; али ће на суду Божијем судити тебе за твоја дела, теби ће се рећи - како си се ушуљао овде, кад ниси имао брачна одела? Теби је врло тешко да прекинеш свезе са рђавим лицем или друштвом, да савладаш своје жеље и мисли, тако тешко, као год кад би зуб или десно око извадио; али опет си ти дужан да раскинеш свезу, да одустанеш од дружења, како би сачувао своју душу од вечних мука.

Знају и осећају да су превара, неправда и отимање тешки грехови, али све ове грехове многи хоће да извине, правдају, прикрију и још диче се њима. Нужда веле принуђава човека на одступање од правде, истине и љубави. Но има нужда, коју доноси самовољство а има нужда, коју надвлађује слобода побожне душе. О, како ће мало помоћи извињење са нуждама земаљским! Како ће на суду истине изобличена бити немарност наша за добра и побожна дела! Како ће тамо осуђена бити наша заборавност, што пренебреже дарове Божије благодати и сопствено спасеније издаде некој сујетној и временској користи.

Ми још нисмо сасвим хрђави, рећи ће неки; јер долазимо покои пут у цркву, не узимљемо ништа што је туђе,

НЕПРАВИЛНО ДЕЈСТВО СРЦА

али не дамо ни своје другоме, слушамо заповести власти и живимо умерено. Ако што и пропустимо и погазимо шта би нам дужност християнска налагала, није велика ствар, јер камо тога, који је без греха. Но помислите да ли ће се ови тамо на суду Божијем тако моћи оправдати, као што се сами правдају? Оће ли се тамо примити спољашње одело за одело душе? Где је срдачна чистота? Где је борба са страстима? Како се држаше дарови Божије благодати? О, християни, ценимо боље своје свето име, којим се красимо! Јер помислите, оће ли Господ да позна нас по делима нашим, да смо ми християни?

Није нам благочестиви Християни затворен пут да се опет подигнемо, да се очистимо и задобијемо изгубљену одежду. Свакоме су отворена врата покајанија, којим се он може оденути у лепу, чисту и свету одежду християнску. Устани од цела срца, што си био досада немарљив за спасеније своје душе, сећај се митара, разбојника и многих других грешника, који се покајанијем очистише и дођоше у блажено Царство Божије, па им подражавај.

Благочестиви Християни. Сећајте се речи Божјих, којима он зове нас једнако на весеље Царства Небесног, за спасеније наше, па се старајте да и о вама не рекне: шта ћу сад чинити моме винограду, кад он место грожђа роди ми трње (Исаи. 5. ст. 3,4). Нека савест християнска, суди свакоме християнину и нека он по искреној савести сравни - све оно што је за њега љубав Божија чинила са оним, шта он учини за љубав Богу.

О, пресвети Оче Небесни! Спаси нас не по делима нашим, него по великој својој милости ради славе твога Сина и животворећег Духа! Амин.

Као што неправилно дејство ума уводи у самообману и прелест, тако исто уводи у њу и неправилно дејство срца. Препуна је неразумне гордости жеља и тежња да се стекну духовна виђења умом који још није очишћен од страсти, који још није обновљен и поново саздан десницом Духа Светога; препуна је исте такве гордости и нера-

зумности жеља и тежња срца да се наслади светим, духовним и божанственим осећањима, кад је оно још потпуно неспособно за такве насладе. Као што нечист ум, жудећи за божанским виђењима и немајући могућности да их угледа, ствара себи виђења из себе самога, те помоћу њих себе обмањује и прелашћује, тако и срце, усиљавајући се да окуси божанствену сладост и друга божанствена осећања, а не налазећи их у

себи само себе вара, обмањује и погубљује, те на тај начин улази у област лажи, у општење с бесима, потчињавајући се њихову утицају и подвргавајући се њиховој власти.

Од свију осећања огреховљеног срца људског једно једино се може користити у невидљивоме богослужењу: туга због грехова, због греховности, због пада, због погибли своје. А зове се таква туга именом плача, покајања, скрушености духа. То нам сведочи Свето Писмо. „Да си хтео жртве, принео бих Ти; за жртве паљенице не мариш“; и није Ти благоугодно ниједно срдачно осећање, ни оно само за се ни сва укупно, - сва су оскрнављена грехом и извитоперена падом човековим. „Жртва је Богу дух скрушен: срце скрушено и смерно Бог неће презрети“ (Пс. 50,18-19). Та је жртва - одречна жртва: кад се она принесе, онда по самој природи ствари отпада приношење других жртава; или: кад човек осети покајање, онда умукну сваколика друга осећања. Зато, да би жртве других осећања постале миле и угодне Богу, треба да он претходно учини добро нашем Сиону и да подигне зидове нашега разрушеног Јерусалима (сравни следеће стихове истога псалма). Господ је праведан и свесвет. И само су праведне, чисте жртве, за које је природа људска способна откако је Спаситељем обновљена, благопријатне праведноме и свесветоме Господу. За оскрнављене приносе и жртве паљенице Он не мари. Постарајмо се, дакле, да се очистимо покајањем! „Онда ће Ти бити миле жртве правде, приноси и жртве паљенице, тада ће метати на жртвеник Твој теоце“ (Пс. 50, 21) - тј. ново-рођена осећања човека који је обновљен Духом Светим.

*Св Игњатије
Брјанчанинов*

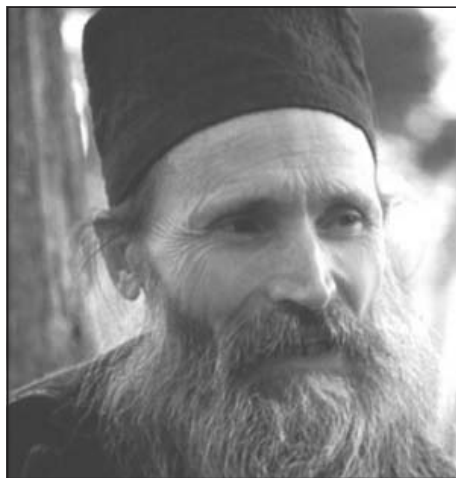
ПАЗИ НА СЕБЕ

У чувеном писаном споменику који се сачувао све до нашег времена под називом „Незаборавна казивања о подвижништву светих и блажених Отаца“ између осталог можемо да прочитамо и следећу, поучну повест: Замишљен над дубином одлука Божијих, авва Антоније је упитао Бога следеће: „Господе, зашто неки умиру у младости а други доживе дубоку старост? Зашто су неки богати а неки сиромашни? Зашто су безбожници богати, а благочестиви сиромашни?“ Тада је до њега допроглас: „Антоније, пази на себе! То су одлуке Божије и ти немаш никакве користи од тога што ћеш их испитивати!“

„Пази на себе!“ То је вишеструко значајан савет који би требало да постане животно гесло свакога човека. „Пази на себе“, тј. буди пажљив према самој себи, пази на своје мисли, на своја осећања, жеље, доживљаје. Буди пажљив према свему ономе што се дешава у твојој души и у твом срцу. Не допусти да твоје срце постане извор зла јер, према речима самог Христа Спаситеља, из срца излазе зле помисли, убиства, прелубе, блуд, крађе, лажна сведочења, хуле (Мт. 15,19).

Одакле се у срцу појављују зле помисли? Оне не ничу тамо саме од себе, него ту долазе са стране. „Стој на стражи свога срца и испитај какве су помисли које у њега улазе“ - такву поуку оставили су нам св. Оци - подвижници који су се трудили на очишћењу својих срца од грешних страсти. „Стој на

стражи свога срца“, тј. „бдиј над собом“ и „пази на себе“, пажљиво следи све што се дешава у скровиштима твоје душе и твог срца и не допусти да тамо доспе ма шта нечисто и оскрнављено. Наше срце ће се загадити тим штетним утисцима које добијамо са стране, од света који нас окружује и који, према речима св. апостола Јована, у злу лежи (1. Јн. 5, 19). Деца као што знамо, имају чисто срце а затим, сразмерно њиховом одраста-

њу и њиховом све тешњим и тешњем додиру са светом који их окружује и лежи у злу, њихово срце све више и више бива загађено, губи своју првобитну, дечију чистоту: деца постепено престају да буду деца и постају одрасли. Са каквом се љубављу, а често и с каквом тугом у срцу, одрасли сећају година свог детињства, називајући га „златним добом“ свог живота или својим „златним детињством!“ И заиста, то „златно доба“ је златно управо због тога што је то период чистоте срца и незнавања свакодневног блата, зла и

баналности у којима живи свет одраслих који нису умели да, макар и делимично, сачувају првобитну чистоту свога срца. Само „чистота срца“ даје човеку истински мир, радост и срећу. Загађење срца повлачи за собом потресе, мучење, тугу и патњу, тј. све оно што трује човеков живот и чини да он за човека постане тежак и неподношљив. Управо због тога је Христос Спаситељ тако категорично рекао: „Ако се не обратите и не будете као деца, нећете ући у Царство небеско“ (Мт. 18, 3). Царство Божије није јело ни пиће, него праведност и мир и радост у Духу Светоме (Рим. 14,18). Праведност, радост и мир могу да обитавају само у детиње чистом срцу. Због тога свако, ко жели да буде причасник „праведности, мира и радости“ мора да се постара за то да своје срце сачува чистим онако, као што је чисто срце мале деце. Једини начин за то је да пазимо на себе, тј. да пажљиво бдијемо и стражаримо над својим срцем и да не допустимо да у њега уђе ма шта оскрнављено и нечисто, нешто што би могло да га загади и зарази неком моралном нечистотом и што би, посредством тога, могло да њега само учини извором зла и моралне заразе за друге.

Од чега би, дакле, требало да на тај начин чувамо своје срце? Требало би да га чувамо до сваке врсте штетних утисака. Требало би да га заградимо за хаотичан продор свих могућих спољашњих утисака. То је немогуће, приговорићете ви. Наравно, немогуће је да то учинимо у

потпуности. Живећи у овом свету, немогуће је да не будемо изложени утисцима који долазе из овог света. Међутим, могуће је да смањимо продор штетних утисака, могуће је и морамо да се изнутра боримо са штетним утисцима, да тежимо да их избришемо из свог срца. У томе се и састоји суштина духовног живота која и није ништа друго до борба, борба са грехом. Праизвор појаве греха у човечијој души и није ништа друго до човеково прихватање штетних утисака са којима се није борио, него им је допустио да у његовој души узгаје своје смртоносне плодове.

Према томе, у човековом духовном животу најважнија је његова борба са штетним утисцима. морамо се трудити да не допустимо да штетни утисци доспеју у нашу душу. Услед тога је неопходно да чешће и дуже држимо затворене „прозоре своје душе“, како Св. Оци називају наше спољашње чулне органе: вид, слух, укус, мирис, додир. Морамо се научити и приморати да не гледамо на све, да не слушамо све, да не окушамо све, да не омиришемо и не додирнемо све. Чим нам разум или савест укажу да је утисак који смо добили у датом тренутку шкодљив за нас, неопходно је да одмах, не оклевајући ни тренутка, затворимо одговарајући „прозор своје душе“, тј. онај орган спољашњих чула посредством којег у наше срце продире штетан утисак. Ако смо неочекивано угледли нешто лоше и штетно што у нама изазива непотребан утисак, неопходно је да одмах одвратимо поглед у страну па чак и да затворимо очи, да не бисмо гледали и ви-

дели оно што ће, утиснувши се у нашу душу, почети да је помућује, да нарушава њен унутрашњи мир и наше душевно спокојство. Ако смо чули неке лоше речи које су нас узнемириле или изазвале нека лоша осећања, требало би да се удаљимо од говориника па чак и да затворимо уши да не бисмо слушали оно што ће нас, можда, дуго после тога узнемиравати и збуњивати, лишавајући нас душевне равнотеже, итд. Изванредно је о томе говорио св. Јован Кронштатски у свом прекрасном дневнику:

„Кажу: када не бисмо гледали, не бисмо се ни саблазнили; када не бисмо слушали, ни срце не би боловало; када не бисмо окушали, не би ни пожелели... Видите ли колико саблазни потиче од наших очију, ушију и чула укуса? Колико је људи пострадао и страда због тога што су, будући колебљиви у добрим склоностима, неопрезно погледали нечистим очима, послушали ушима ненавикнутим на разликовање добра и зла, окусили пожудним чулом укуса? Чула грехољубивог, похотног тела, незаузда ног разумом или заповестима Божијим, одвукла су их у разнежитејске страсти, помрачила им умове и срца, лишила их слободне воље и учинила својим робовима. Са колико опреза морамо да гледамо, слушамо, окушамо, омиришемо или додирнемо или, боље речено, колико је потребно да чувамо своја срца да се кроз спољашња чула као кроз прозоре, не би пробио грех а кроз грех и сам узрочник греха - ђаво, да не помрачи и својим отровним и смртоносним стрелама рани небеског птића - нашу душу...“

О БОГАТСТВУ И СИРОМАШТВУ

О томе да себи не треба сабирати ризницу на земљи, него на небу. И о томе какав је начин сабирања ризнице на небу.

(Мт. 6,19-20): Не сабирајте себи блага на земљи, где мољак и рђа квари, и где лопови поткопавају и краду; него сабирајте себи блага на небу, где ни мољак ни рђа не квари, и где лопови не поткопавају и не краду. (Лк. 12,33): Продајте што имате и дајте милостињу; начините себи кесе које неће овештати, ризницу на небесима која се неће испразнити. (Лк. 18, 22): Продај све што имаш и раздај сиромасима; и имаћеш благо на небу; па хајде за мнош. (1 Тим. 6,18-19): Нека добро чине, нека се богате у добрим делима, нека буду дарежљиви и друштвени, спремајући себи добар темељ за будућност, да добију живот вечни.

По вољи Господњој, треба се брижити и сипарати о потребама браће.

(Мт. 25, 34-36): Ходите благословени Оца мога; примите Царство које вам је припремљено од постања света. Јер огладњех, и дадoste ми да једем; ожедњех, и напојисте ме; странац бих, и примисте ме; наг бих, и оденусте ме; болестан бих, и посетисте ме; у тамници бих, и дођосте ми. И нешто ниже(ст. 40): Заиста вам кажем: кад учинисте једноме од ове најмање браће, мени учинисте. (Јн. 6, 5): Подигнувши Исус очи, и видевши да мноштво народа долази к њему, рече Филипу: Одакле да купимо хлеба да ови једу... и остало. (1 Кор. 16,1-2): А што се тиче милостиње за свете, као што уредих по Црквама галатијским, тако чините и ви. Сваког првог дана недеље, нека сваки од вас оставља код себе сакупљајући колико може, да не бивају прикупљања онда када дођем.

ДЈЕЧИЈА СТРАНА

Пустите дјецу, и не браните им да долазе к Мени

БИЈЕЛА ЦРКВА

У Бијелој, исход Прења
Гдје живјеше некад моји
Пийомином ојасана
Бијела Црква сада сјоји.

С бијеле сјијене жледа соко
И одмара очи своје
Гледајући у низину
На Цркви му очи сјоје.

Са звоника Цркве бијеле
Громко звоно поручује
Немој никад бијељанине
Заборавити село своје.

Теодора Вулић,
Вишеград

СВЕТИ САВА

Свети Сава кроз Србију прође,
У манастир Милешево дође.

Ту оспиаде Србима саветје да дели,
Њега чува тај Анђео Бели.

Ал' дођоше неки њежики дани,
Узеше нам Саву,
Па га Синан-паша сјали.

У Србији Сава живи,
Ми се њиме заклињемо,
Где год Срба има,
Њему име сјомињемо.

Гледа Сава са светиоџ Врачара,
Своју Раику и Сјуйове светије,
Раваницу и Косово светио,
Бања Луку, Романију равну,
Што чувају историју славну.

Са Ловћена вила јавља,
САМО СЛОГА
СРБИНА СПАШАВА.

Светилана Павловић
ученица из Прибоја

ИСУС ХРИСТОС

Многo година послије Мојсија родио се
А радосна вијест брзо прошири се,
Родио се у Вишлелејуму а крстио на Јордану,
Марија и Јосиф Га родилише, у њећини
гдје пастир од невремена живоћинше склањаше.
Овај храбри Син Божији, задоби славу,
Лијечећи болесне, дижући мртве,
За народ умро, за сјасење васкрснуо
Сирадањем својим пути нам освијетлио.

Зорана Нинковић,
Вишеград

ХРИСТОС ВОСКРЕСЕ!

Иако се, као и свако друго дијете,
обрадујем сваком празнику, Васкрсењу
Христовом радујем се највише.

Све што је везано за овај дивни
празник буди у мени највећу радост.
Кад осване Велики Петак пробудим
се рано да помогнем мами да офарба
јаја.

Предходног дана узмем своју корпицу
од прућа и одем у природу да наберем
што љепших и разноврснијих листића
да би лијепо нашарала јаја. Фарбамо
их у свим бојама а највише у црвеној
која је симбол Христове Крви просуте
за нас. Тога дана све обављамо у тишини
јер је Велики Петак најтужнији празник
и није лијепо смијати се и веселити. Радост
чувамо за дан Васкрсења.

Васкрсења Христа за спасење рода
људског.

А када осване тај велики дан, мојом
кућом, улицом и свом околином се простре
неко усхићење. Непрестано се чује граја
дјеце која се такмиче чије је јаје јаче.
Моја мајка увијек обоји довољан број
јаја да би сваком дјетету у улици могла
да поклони по једно, лијепо и шарено.
Долазе нам и драги гости да са нама
подијеле радост овог највећег празника.

Цијели дан проводимо у свечаној
атмосфери, па се зато читаве године
и радујем и жељно ишчекујем овај
величанствени празник - Васкрсење
Господа нашег Исуса Христа.

Емилија Савић,
Вишеград

ДЈЕЧИЈА СТРАНА

јер је таквих Царство небеско.

(Мт. 19,14)

СВЕТОСАВСКОЈ ХЕРЦЕГОВИНИ

*Ти ишћо сћојши од
Пойова Поља до џланине Иван
Ти ишћо си рајшове водила,
добијала и ѓубила
Ти ишћо многе насели
а себе не расели
Ти си још жива.*

*Жива си Херцеѓовино
Јер у шћеби ошћаше наши џреци
А да их не заборавимо,
Херцеѓовци
Рецишће и својој ѓеци.*

*Миливоје Јањић,
Вишеѓрад*

ПРИЧА О КРАЉУ ТРАЉУ

Ово је прича о краљу Траљу, славном владару шуме Зеленице и ливада крај реке Течице. Краљ Траљ, тај јунак наше приче, бејаше муж краљице Траљице. Краљица Траљица (ах, женске ђуди!) имаше обичај мужа да куди: што јако кашиком кад једе лупа, што неће суботом да се купа! Стално га нешто грди ил' кука - од тога краљу припадае мука. Седе у краљевске-траљевске чезе, на ливаду се цветну одвезе. Кад тамо, гле - принцезе Лепезе! Лепа и блага, на лицу сета, међ шареним се цвећем шета. Све песме красне певати уме, у говор цвећа се разуме. Краљ њојзи рече: „Добро вам вече!“ А себи: „Срце ми овде оста, краљице Траљице већ ми је доста! Зашто бих више трпео тугу, узећу себи краљицу другу. Блага је, никад ме грдити неће. О, какве радости, о, какве среће!“

Краљу је лако испунит' жеље, те наста свадбено весеље. Заволе нову краљицу слепо, пуна три дана живеше лепо! А онда рече Лепеза дама: „Тако сам тужна, тако сам сама, кад са мнош није моја мама.“ „Послаћу гласника“ - краљ рече - „па нека ово исто вече, пре но што сунце за брдо пође, госпођа мама код нас дође!“ Госпођа мама, строга и груба, одмах му изби два и по зуба. Ех, да је знао колико јуче, да њена мама краљеве туче, не би је звао, не би је звао, ал' сад је готово - јао! јао! Лепеза дама мамицу воли, а краља мамина батина боли. Уместо нежне љубави праве, осташе само модрице плаве. Ништа га више за њу не веже, краљ Траљ се спакова и - побеже!

Да ране блажи, краљицу тражи (ал' гледа даме без строге маме!) Па срене ту близу маркизу Лизу, прелепо луче што шета куче. Мама јој живи у далеком граду, одмах краљ Траљ запроси младу. Заволе

нову краљицу слепо, пуна три дана живеше лепо! А онда бајна Лиза заплаче: „Мог'о би куче волети јаче! Срце се моје цепа од бола када га гледам испод стола. Зар куче славне краљице Лизе под столом бедне коске да гризе! Нек' једе с нама на челу стола, даруј му одмах царства пола!“ Па узме куче у свилен-крило, то краљу не би никако мило.

Па седе краљ Траљ на магарца и крену журно код мудрог старца. На врху планине старац живи, мудрости његовој свако се диви. „Моли се, старче, за ме Богу, да добру краљицу наћи могу!“ А старац седи и уздише, ђути и прстом по песку пише: „Бог ти је, краљу, даров'о дане, да видиш своје, не туђе мане. Да мењаш себе, не краљице, онда ћеш срећни видети лице. Ноћ и дан скупа цео дан чине - човека мане и врлине. Да своје мане исправљаш жури, на краљичине слабости жмури. Покажи више добре воље, срце ће краљице постати боље. Више јој пружи, тражи јој мање - ето за љубав лека и бање. Краљица Траљица верно те чека, тужи и пости. Врати се, краљу, реч праву реци: Опрости! Опрости!“

У двору краља Траља и краљице Траљице музика свира, уз реч „опрости“ врати се радост слоге и мира. Краљ Траљ сад, додуше, кад једе мање кашиком лупа, суботе сваке у краљевској кади вредно се купа. Краљица Траљица сад спозна што некад и не наслути, колико лепши живот се живи када се ђути. По речи мудрог старца се живи, шта год се деси - свако себе криви! Свако мисли да је од другог гори, свако себе, а не другог, кори. Врати се, тако, у дом краља Траља лепота мира, прођете л' поред, чућете како музика свира.

Лидија Пойовић

ДЈЕЧИЈА СТРАНА

Пустите дјецу, и не браните им да долазе к Мени

ТРИ СТАБЛА

Давно, давно, расла три стабла на брду. Разговарала су, тихо шумећи гранама на ветру, о својим надама и сновима.

Прво стабло рече: „Једног дана ћу, надам се, постати ковчег за благо. Можда ћу бити украшен дивним резбаријама и свако ће видети моју лепоту.“

Друго стабло је силно желело да буде део моћног брода. „Носићу краљеве и краљице преко вода и пловићу до краја света. Свако ће се осећати сигурним у мени због снаге мог трупa.“

На то треће стабло рече: „Желим да порастем и будем највише стабло у шуми. Људи ће ме из далека видети на врху брега, гледаће моје гране и мислиће на небеса и на Бога и како сам им близак. Ја ћу бити најзначајније стабло свих времена и људи ће ме се увек сећати.“

Много година су дрвећа молила Бога да им се жеље остваре. Једнога дана дођоше дрвосече, стадоше код првог стабла и рекоше: „Ово дрво изгледа снажно, продаћемо га за добре паре тесару!“ и почеше сећи стабло. Стабло беше срећно. Знало је да ће тесар од њега направити ковчег за благо.

Код другог стабла рекоше: „Ово стабло је за бродоградилиште, тамо траже баш овакво дрво!“ Друго стабло се задовољно осмехну. Постаће моћан брод.

Кад дрвосече дођоше до трећег стабла, оно се силно уплаши. Ако га посеку, његови се снови неће остварити. Један од дрвосеча рече: „Мени не треба да продајем дрво ни тесару ни бродоградилишту, па ћу узети ово,“ и посече стабло.

Од првог стабла тесар је направио јасле. Ставио га у шталу и напунио сеном. То није било оно за што се дрво молило.

Од другог стабла направљен је мали рибарски брод. Не оствари му се жеља да буде моћни брод који носи краљеве.

Треће стабло је исечено у велике комаде, грубо истесано и остављено само у мраку. Тамо је чамило и туговало.

Године су прошле...

Једнога дана у шталу дођоше човек и жена. Она се породи и стави дете у јасле које су направљене од првог дрвета. Стабло је осетило, чак до дрвеног срца, да, од кад свет постоји, ни једна шкриња са благом не може да се мери са драгоценостију коју су у

КРАЉА НАД КРАЉЕВИМА, ЦАРА НАД ЦАРЕВИМА.

Прошле су три године од ове олује. Неко дође и узео и треће стабло. Краћи део укуцаше попреко и натоварише га човеку који га је носио улицама. Људи су се ругали Ономе који га је носио. Када дођоше до врха брега, поставише стабло и разапеше човека на њему. Стабло су подигли увис и оставили човека да на њему умре. **КАД ДОЂЕ НЕДЕЉА, СТАБЛО ВИДЕ ДА ЈЕ ДОВОЉНО СНАЖНО ДА СТОЈИ НА БРДУ И ДА БУДЕ БЛИЗУ ГОСПОДА БОГА, ЈЕР ЈЕ СПАСИТЕЉ БИО РАЗАПЕТ НА ЊЕМУ.**

Порука ове ђриче: Када се не остварују ваше молитве, или вам не-

себе примиле скромне јасле, и да, док траје свет, неће бити ничег драгоценијег. **БИЛО ЈЕ ТО НАЈВЕЋЕ БЛАГО СВИХ ВРЕМЕНА.**

Тридесет година касније, група људи уђе у рибарски брод направљен од другог стабла. Један од њих, уморан, заспа. У неко доба се подиже велика олуја. Стабло увиде да није довољно снажно да заштити људе. Путници пробудише човека који је спавао умотан у огртач. Он устаде и рече: „МИР“ и олуја стаде. **ТАДА СТАБЛО СХВАТИ ДА НОСИ**

што не иде од руке, знајте да Господ Бог има план за Вас. Ако Му верујете, Он ће вам дати велике дарове. Свако стабло добило је што је хтелo, само не онако како је замислило. Ми не знамо шта Господ Бог планира за нас. Знамо само да је Његов Промисао другачији од нашег мишљења, али је Његов Промисао увек најбољи.

(ђрича ђреузетa из часописа „Свeйјосавско звонце“)

ДЈЕЧИЈА СТРАНА

јер је таквих Царство небеско.

(Мт. 19,14)

НЕСТАШНИ МАЛИ АНЂЕО

Ово је једна необична, али веома лијепа прича о добром Анђелу Чувару који је једног Васкршњег јутра донио најљепше осмјехе радости на лице малог хришћанина и његове брижне маме.

Ево како се то збило...

Последњих дана Часнога поста, у велике дане Страдања Христовог, за долазак највећег хришћанског Празника и достојног примања Тијела и Крви Спаситељеве, душом и тијелом припремао се и плаво-коси осмогодишњи Вељко, веселог погледа и невиног дјечијег осмјеха. И за њега, тако малог, то су били дани молитве и поста. Често је у танкој износаној кошуљици трчкарао у шумици недалеко од своје мале куће, гдје је остајао сам, понекад и до првог сутона када га је из издвојеног дјечачког свијета будио мамин усплахирили глас који опомиње на вријеме вечере. Низали су се тако први прољетни дани, а Вељко је неизоставно одлазио у милу оближњу шумицу гдје је уз опојни мирис првог прољетног цвијећа и раздрагану пјесму веселих птичица, најљепше маштао. Мислио је овај дјечак о много чему играјући се откинутим и још помало мокрим прошлогодишњим гранчицама. Последњих дана његовог ишчекивања Празника над празницима највише времена своје осам проводио је сјећајући се свих радости које му је овај велики дан доносио прошлих година. Нашли су ту своје мјесто омиљени колачићи које спреми његова мама или неки мали дар од тетке или неког ко већ наврати да честита Васкрс, али највеће усхићење и неизмјерљиву радост доносило је сјећање на шарена јаја у малој плетеној корпици. Јасно је у својој глави видно црвена, љубишаста, жута и наранџаста јаја на средини њиховог кухињског стола, која су одувјек била симбол да је Господ Исус Христос васкрсао. Иако је имао само осам година овај дјечак је знао истину о Христовом васкрсењу, причу о жени која је јављала радосну вијест у тренутку када су јаја у

њеној корпи постала црвена, због чега је баш и волио највише управо у црвено обојена јаја. Присјећао се мали Вељко и васкршњег поздрава „Христос Васкрсе“, при ком се вјешто ишарана јаја лупају. Све је то за њега била огромна срећа и најљепши доживљај у току цијеле године.

Знала је то и његова мама будући да су, живећи одвојено од других кућа и дјеце његових година, били најбољи пријатељи и о свему причали. Сваке године она је са највећом љубави припремала слатке колачиће и у различитим бојама кувала Васкршња јаја. И она сама се, као дијете, радовала тим Васкршњим обичајима. Међутим, ова година није била иста.

Прошла жетва није била довољно добра, а ни мал се није показао нарочито вриједним, те је ова мала породица остала без прихода који су били очекивани. Још одавно је брижна мајка помишљала да неће бити у могућности да купи све оне различите боје којим ће шарати јаја за Васкрс, али све до ове вечери Великог Петка, када је обично почињала са припремама, није то себи хтјела да призна. Мучила ју је мисао да неће видјети онај радосни осмјех на лицу свог јединца и дјевице коју је даривала. Није му могла рећи да ће овог Васкрса сва јаја бити иста, обична. Када је на његово усхићено питање хоће ли га на васкршње јутро на столу поново чекати разнобојна јаја одговорила да хоће, низ образ јој склизну суза која измами и један дубок

уздах. Дуго је пробјела молећи се Богу и бришући, од суза мокре, образе. Тако прође и Велика Субота, само дан пред Васкрс, али у саму зору на дан побједе живота над смрћу, на дан Васкрсења Христа Спаситеља, када је пошла у синову собицу да пробуди своје чедо и поведе га на Свету Литургију, угледа на столу корпу

испуњену разнобојним васкршњим јајима. Била су то најљепша јаја која је она икада видјела, а тај дан најсрећнији у њиховим животима.

Знам, многи ће се питати ко ли им је даровао овај дивни поклон и ко је тај који чује и разумије њихове жеље и молитве.

Био је то Анђео Чувар који је, дирнут Вељковом добротом, молитвом и постом, уставши са његовог десног рамена, одакле га увјек, као невидљив, посматра и слуша, узео малу корпу јаја скуваних за обиљежавања Васкрса и на свако од њих ставио најљепше нијансе дјечачу омиљених боја. Тако је учинио Вељков мали Анђео, по милости Божјој јер је овај малишан био добар и послушан и јер је искрено вјеровао Божјој доброти. Овај добри Анђео је знао да ће усрећити малог осмогодишњака и његову маму, али се није јављао, био је тих. Од тада, међу свим Анђелима, он је био симбол дјечије радости и познат као - *Несташни Мали Анђео!*

Марко Радовић, VII-4
О. иш. „Соколац“, Соколац

СМРТ ПОПА ВЛАСТИМИРА

Босански горштакци у парохији рудинској после Бога признавали су само свога попа Властимира. Кад им је пре неколико година владика послао младог свештеника из Србије, старији се људи мало забринуше. Покојни је прота поповао четрдесет година, сам је крстио више од пола парохије, сваку је невесту знао по имену, на памет је без читуље помињао мртве сваке фамилије, заједно су се са Аустријом надмудривали, заједно бранили од некрсти. Хоће ли нови свештеник умети са народом?

Властимир стиже баш уочи Светог Николе, Кршњаци што су носили колач на прекадњу вратише се у села весели и задовољни. На слави у Поповића причао је стари Малиша: Нек је Бог на помоћи, добили смо добра свештеника. Кршан као бор и домаћинско дете. Прекадио нам је у цркви, чита као они стари свештеници. Послужили нас у дому ракијом, распитује за чељад и мал, кажем вам домаћинско дете!

Властимир брзо освоји љубав читавог народа. Имао је добра коња и вазда носио свилоруну астраханску шубару уместо камилавке. Прве зиме обиђе до последњег све домове у парохији, опоја многе гробове и покрштава многу децу, јер је покојни прота дуго боловао, и у сваком селу одржа домаћинске састанке. Крену народ да се обавезе уредити сеоска гробља, приону око оснивања задруга, унапред пописа кола и јармове да се мобом довлачи материјал за црквени дом. Уклони брзо неке жандарме насилнике, притеже лугаре пљачкаше и пред народом се оштро дохвати са среским начелником ради неког неправедног кулука.

О празницима је излазио са омладином на састанке, метао се камена с рамена и претседавао стрељачкој дружини. Поштовали су га и муслимани јер је чувао свој, а ценио туђ закон. Кад га је пут наносио на њихова села увек је више села избацивао по два метка из револвера да се женскиње склони на време.

О црквеној слави на Преображење поп Властимир утврди свој глас за вечита времена. Био је завршио литургију и читао молитве болним и невољним, док је народ пред црквом већ приметно уобичајено такмичење. У неко доба упаде у цркву сав узрујан и блед један црквени тотор: Оче Властимире, претури Турчин! Властимир потури требник и у одежди изађе пред цркву. Метачи су се такмичили у уском простору окруженом са два непрегледна шпалира густо начичканог народа. Осећала се је атмосфера загрејаности. Многе руке стајале су на ножевима за појасом. Висок младић бацао је обема рукама са главе камен тежак бар седамдесет кила. Два гола ножа окренута на више обележавала су бакву. Момка зали крв до очију, вратне жиле набрекнуше и са пуним напоном снаге баци камен. У једном углу код мете стајао је Турчин распасан и бос, дивовског раста, танке кошуље припијене уз знојно тело, а крај њега три му друга, сви са рукама на појасу. „Нијеси дотурио, Милане - рече један - таман фали подланица“. На читав корак иза њих ређале су се јаме, ускопане од камена других бацача. Поп се прогура кроз народ, стаде на бакву и заиска камен. Донесоше му га двојица. Постаја мало, заљуља се у месту, пови се уназад и отисну стену. Поведо се за каменом готово до земље, али се исправи и не помаче, а камен пребаци за читаву стопу Турчину. - „Ти ћеш до године, беже, ако Бог да“, рече и отвори кроз народ пролаз Турцима, који изађоше ћутећи.

Кад нас задеси ратна катастрофа Властимир се из седишта парохије повуче у један засеок дубље у планини са женом и дететом.

Април и мај прођоше мирно. Немци су седели на друму у општини и станици не улазећи у села.

Некакви пуномоћници хрватске државе слали су из среза пандуре и звали људе да се организира власт, али су се одазивали само муслимани. Њихова села држала су се сумњиво.

Није било још крви али су рушили ограде и помицали међе а камењем гонили нашу децу и жене кад су наилазили у касабу преко њихових села. Попу Властимиру дође стари Јусуф махалбаша муслиманског села Џиндића и држећи у зубима стари чађави чибук рече му: Бива попо, ја не знам што ће изићи из овог кијамета; Али знам да смо били и да ћемо бити комшије, и из мог села никог твога неће заболети глава (Из овог села током рата није нико погинуо, док се другим не зна ни трага).

Поп му захвали и Јусуф пошто попи кафу узјаха коња и оде.

Људи, стари граничари, били су опрезни, и сва села и дан и ноћ постављали су страже на свима прилазима, а сва су била повезана куририма. Са попом су били установили сигнале за разне случајеве опасности. У касабу су ишле само жене.

Крајем маја почеше да по селима ходају хрватски жандарми да купе оружје. Увек их је пратио по неки милиционар муслиман, који је од раније знао ко може држати пушку. Њихов долазак најављивале су страже кукањем кукавице и људи који су били на очима склањали су се. Увек је у приправности стајало неколико људи под оружјем, ако би покушали силу.

Кад дођоше по трећи пут на Горње Рудине донесоше налог свештенику да га нотар зове на саслушање. Била су четири жандарма са једним муслиманом милиционаром. Кад им је Јусуф јавио да су дан раније шест везаних попова протерали за Сарајево, Властимир одби да иде. Жандари запретише силом. Поп обавести људе и поче се спремати за пут. Чим одмакоше мало од куће сачека из заседа, жандари положише оружје и пустише их да иду.

Сутрадан се вратише са водом Немаца и тридесет милиционара. Народ прихвати борбу и експедиција се врати крваво осакаћена. Тако на три дана пред Видовдан букну устанак а прихвати га цео крај до Дрине и Сарајева..

Нигде није било ни једног интелектуалца, ни једног официра, ниједног свештеника осим Властимира. Тројица учитеља, мирнодопски комунисти, добивали су од сарајевских другова немачке легитимације и седили мирно код куће. Сељаци се поврсташе сами, изабраше старешине и командире и почеше борбу. У насељима око путева, по питомијим крајевима, по градићима где није било светих планина да пружи заштиту, пропишташе Срби. Све чешће су стизали црни гласи о покољима, насилима и паљевини. Властимир као командант одреда чинио је чуда. Иза сваке пећине чекала је заседа непријатеља. Испресецаше све путеве, покидаше шине на пругама, попалише жандарске касарне прикупљајући оружје и муницију. Усташке и немачке посаде изгубише сваку везу, дезорганизоваше се, тероризирани и нападани и дању и ноћу. Почеше да беже према Сарајеву праћени хиљадама муслимана који су учествовали у покољима и ваљали се друмовима са стоком и опремом. Четири месеца након слома Југославије ниче у Источној Босни нова српска држава, створена једино од голоруког сељачког народа. Почеше се враћати бегунци из Србије, стизале су прве групице србијанских добровољаца. Од Вишеграда у крвавим борбама надирао је јуначки мајор Тодоровић. Војвода Дангић је у Власеници успоставио привремену босанску владу, организоване су поште и железнице.

Предрат, с обзиром да су партијске владе на штету Срба помагале муслимане и шаком и капом, народ је говорио „српска шина, Спахина машина“. Сад је народ на вагонима који су саобраћали на линији Фоча-Горажде исписао натписе: „Сад је наша шина и машина, гонићемо Анту до Берлина“.

Народ је био сретан и задовољан, једино га је бринуло пушкарање комуниста. Носили су петокраке звезде на капама, певали црвеној армији и где год су могли отимали злотворе од праведне казне.

Кад су на Романији основали своје одреде народ, вичан мрети у борби са душманом а невешт политици, без интелигенције и првака, ћутао је и

веровао да они раде по наређењу некаквог главног одбора из Београда. Командант им је био Јеврејин Вајнерт из Сарајева, кога, да би затурили траг, прозваше чичом, а гарда су му били црногорски пролетери покупљени са коца и конопца.

Кад у по зиме стигоше гласови о великој усташко-немачкој офанзиви на Источну Босну несташе пролетера и партизана без трага, остављајући цео терет борбе сељачкој раји. Бегунци су доносили крваве вести. Непријатељ ставља под нож старо и младо, пали и последњу колибу, плачка и уништава. У Мокром су у цркви силовали женско робље у масама, на Палима су од цркве направили коњушницу.

Пред повлачење поп Властимир скупи борце у цркву. Збегови су били већ одмакли ка истоку. „Браћо, поче зборити сељацима, опоганиће нам крвници дом Божји. Боље да га запалимо него да нам га блате душмани. Ватра је чиста а Бог ће опростити!“

Људи су се погледали мрачни. У првим редовима стајао је водник Перко и гледао у иконостас. Баш на часним дверима изнад лика Св. Апостола Павла стајао је златним словима исписан натпис: „Приложи Перко Митровић за покој душе свом оцу Стевану“. Засузи му око кад рече свештенику: „Да палимо, оче Властимире!“ Навукоше нагореле греде са дома запаљеног од усташа, момци развалише сена у порти и почеше га уносити журно у великим нарамцима. Кад први пламенови сукнуше кроз прозоре поп и сви сељаци поскидаше капе и поче чудна молитва Христових бораца што сами пале храм Бога живог, да га не оскрнавe злотвори. Густ дим пун мириса растопљеног воска и тамјана обавијао их је. Свештеник се прекрсти, устаче шубару и за тренутак се претвори у борца командујући отсеченим гласом: Покрет! Три дана касније кад партизански калаузи провелише више Кнежине устаче за леђа четницима у крвавом пробоју поп Властимир рањен паде у руке усташама.

Усташки таборник Јуре Вранић био је човек особито истанчане загребачке и хришћанске културе. Пре

рата као представник индустрије у Београду био је члан тамошњег хрватског клуба. Добродушни београђани вукли су га из куће у кућу, са вечере на вечеру, уживајући, као у лепим шалама, у његовим претњама српским барбарима са скорим обрачуном. Усташку каријеру почео је тим што је у Загребу заклао свог најбољег пријатеља Србина, да би се дочепао његове радње. Као префињена душа брзо је изгубио сваки смисао за простачке начине убијања, којима се служила већина његових другова.

Стрељање, вешање, разбијање главе маљом, ударац секиром за врат, набијање на колац били су без икакве фантазије. Идеја да се праве рукавице од коже Срба живих одераних била је и лепа и оригинална, али на жалост њом се већ био послужио стојерник из Сиска одеравши живог младог Теслића. Но Јуре је својом генијалношћу ипак успео да о њему са дивљењем причају по загребачким салонима нежне хрватске пуцице. Наредио је свеучилишном студентском здругу да му купи из историје и литературе све интересантне начине убијања од античких времена до данас. Кад су му предали списак од неколико стотина случајева он их лепо нумерисао и понесе са собом на бојни поход. Био је врло пажљив према заробљеницима и као културни човек препуштао им је да сами изаберу начин своје смрти. Кад би жртва из папирне кесице извукла број, Јуре би погледао свој списак и прочитао: Број 53, Плутархов приказ како је Александар Велики кажњавао издајнике. И усташе би помоћу дебелих ужета и у првој шуми савијали два млада стабла, вежући жртву рукама за једну младицу а ногама за другу. На дати знак би пуштали стабла која би на двоје прекидала тело, док би из висине крв прскала по хрватским витезовима.

Кад му доведоше Властимира бледа од изгубљене крви из рањеног рамена, он му одмах пружи кесицу да „вуче нумеру“. Свештеник га презриво погледа и не помаче се. Кад му не одговори ни на други позив Јуре скочи, али се нешто предомисли па рече једном од стражара: „Вади ти за

њега“. Стражар му додаде број а Јуре се сав озари: „Врло добро, 44! По примеру цезара Нерона вечерас ћеш ми светлити док вечерам.“

Усташа су биваковали у пространој сали једне изгореле стругаре. На бетонском поду горело је неколино ватри. Дим се провлачио кроз прозоре зачепљене јеловим грањем.

У једном углу просторије привезан за железни стуб неке старе машине стајао је поп Властимир. На неколико корака од њега две даске на трупцима прекривене ћебетом служиле су као сто на ком је стајала плетенка са ракијом и комади хладног меса и хлеба. За столом је седео Јуре са још два официра, пили су ракију и разговарали не обазирајући се на заробљеника.

Властимир је размишљао. У судбинским нередовним временима расплићавају се осећања и представе појединачна уступајући место колективним расположењима у односу на вредност живота. Храброст постаје колективна као што и страх и паника наступају масовно. Видели смо како хладокрвно умиру људи који су пре рата страховали од сваког шушња, као што су често пута насилници иделије из мирних дана у борби први окретали леђа. Живот као циљ изгубио је био сваку вредност у рату и револуцији, посматран је само као средство да се постигне општи циљ. Људи нису били више Јово или Перо, син богатог Митра или оскудног Марка, отац и хранитељ породице или мајчино мезимче. Одједном они су били сви само делови вечног и непролазног Српства, повезивали преко себе прошлост са будућношћу и деловали само као делови тог чудног и мистичног комплекса. Ко је видео смрт само на болесничкој постељи, док самртника окружује породица, док се болесник сматра центром свемира, тај никад неће разумети равнодушна херојства стотина хиљада незнатих мученика из наших славних дана.

Властимир је чекао смрт равнодушно. Помисли кратко на жену и дете које је пребацио Црногорцима у Чајничу, па одмах се забрину како је прошао одред у пробоју. Ко је погинуо и где се сада налазе.

Усташе су правили распоред за су-трашњу акцију издајући гласно наређења а он је мислио колико би вредело нажима да знају ово што он сад слуша. Кад би им могао бар нашкодити! Имао је увек под појасом бомбу крагујевачку, коју му ни сад, нити су нашли нити су тражили. Али он је био не само везан жицом од часа заробљавања него му је десна руна услед ране била посве умртвљена.

Приђоше му двојица усташа. Носили су две крбуље пуне смоле и старе крпе и ћебета. Умоташе га пажљиво све до појаса разредивши смолу и крпе натопљене петролејом по целом телу. Остадоше слободне само груди и глава, да не би жртва сувише брзо издахнула.

Кад таборник нареди да почне вечера један војник припали Властимира. Жива бакља блесну црвеним пламеном. Искре дохватише густу црну браду свештеника, која сагоре пукцетајући. Стиснутих зуба и затворених очију човек је горео. Усташа су му добацивали шале, а Јуре је елегантно дизао чашу са ракијом и на-здрављао му.

Муке постадоше Властимиру неиздрживе. За часак помисли да га Бог кажњава што је запалио цркву али се трже и запрепашћени усташе чуше како из пламена снажан глас запева: „Тебе Бога хвалим!“

У том моменту ужасан тресак за-грме двораном. Ватре се погасише а угарци су падали из ваздуха светлуцајући у мраку. Само је горела још смола на једној нози оца Властимира осветљавајући леш са осмехом на лицу, унакаженом од ватре. Таборник је лежао мртав пробијене лобање, док су му се другови грчили у ранама.

Загрејана огњем бомба попа Властимира извршила је своју дужност.

Војвода
Доброслав Јевђевић
(Из књиџе:
„Кали крви“)

О ПЛАШЉИВОСТИ И СМЕЛОСТИ У НАПАСТИМА

Хришћанин у најасијима не њреба да се ѡлаши, нији да се мучи, колебајући се у нади на Божа, већ ѡреба да буде смео, будући да је са њим Госиод који усиројава његова дела, који га укреиљује у свим најасијима, и будући да је са њим Дух Свечи, који га учи шоме како да одговара ѡрошвицима.

(Мт. 10, 28-31): И не бојте се оних који убијају тело, а душу не могу убити; него се више бојте онога који може и душу и тело погубити у паклу. Не продају ли се два врапца за један новчић? Па ни један од њих не падне на земљу без Оца вашег. А вама је и коса на глави сва избројана. Не бојте се, дакле; ви сте бољи од много врабаца. (Лк. 12, 11-12): А кад вас доведу у си-нагоге и пред начелства и власти, не брините се како ћете или шта одговорити или шта ћете казати; јер ће вас Свети Дух научити у онај час шта треба рећи. (Мк. 4, 37-40): И настаде велика бура од ветра; и валови тако запљускиваху лађу да она већ поче да тоне. А он беше на крми спавајући на узглављу, и пробудише га и рекоше му: Учитељу, зар ти не мариш што пропадамо? И уставши запрети ветру, и рече мору: Ћути, престани! И утоли ветар, и постаде тишина велика. И рече им: За-што сте тако страшљиви? Како немате вере? (Дап. 5, 17-21): Али се подиже прво-свештеник и сви који беху с њим, секта са-дукејска, и испунише се зависти, и дигоше руке своје на апостоле, и бацише их у оп-шти затвор. А анђео Господњи отвори но-ћу врата тамнице, изведе их и рече: Идите и станите у храму па говорите народу све речи овога живота. А они, чувши то, уђо-ше ујутру у храм, и учаху. (2 Кор. 1, 8): Јер нећемо, браћо, да ен знате о невољи нашој која нам се догоди у Азији. (2 Кор. 1, 10): Бог нас је од толике смрти избавио, и избавља, у кога се надамо да ће нас и опет избавити.

ЈЕЛИСАВЕТА (II дио)

Сергија, који је у вријеме Руско-јапанског рата, био московски губернатор, анархисти убијају бомбом 18. фебруара 1905. године. Ћутећи, без крика и суза, Јелисавета је на кољенима, по снијегу, својим рукама сабирала дијелове тијела свога супруга и стављала их на носила те их у тишини допратила до храма Чудовског манастира. Покрај носила, са којих је још капала крв њеног страдалог мужа, клечећи је провела прву заупокојену службу. Након тога је почела болно да плаче. У затвору је посетила убицу свог супруга и не осјетивши трунчице жеље за осветом, са сузама га је молила да се покаје због свог злочина. Када ју је угледао, терориста Иван Каљајев је тихо прошапутао: „Вас нисам хтио да убијем. Неколико пута сам га видео и имао сам спремну бомбу али били сте с њим и ја сам одустајао од напада!“ „Зар ви нисте у стању да схватите, да сте заједно са њим убили и мене?“ - одговорила је. Иван Каљајев се није показао. Она му је, у те исте руке које су усмртиле њеног мужа, спустила Јеванђеље и малу иконицу, рекавши му да има опроштај. И цару је поднијела молбу за помиловање. И поред тога, убица је осуђен за своје недјело. На мјесту Сергијевог убиства подигла је споменик, велики крст на коме су биле уклесане Спаситељеве ријечи: Оче, опрости им јер не знају шта чине (Лк.23,34).

Од дана када је њен муж погинуо Јелисавета више није скидала црнину, из јеловника је заувјек избацила месо, повукла се у себе и посветила молитви, тежила је ка удаљавању од световног живота и тражила нове путеве. У почетку, њен бол у души бјеше силан али је постепено постала свјесна да је све земаљско сујетно и да је потребно да се у цјелини посвети служењу Богу и ближњима.

Након вишегодишње жалости, донијела је одлуку да до краја живота буде на служби ближњима. Купила је у Москви четири зграде са великим вртом и основала Марто-Маријинску обитељ милоср-

ђа, у част св. Марте и Марије, сестара Лазаревих, које су исказале неизмерну љубав према Христу. Самим именом унапријед је била одређена мисија ове новоосноване обитељи. Та заједница је требала да буде као дом Лазарев, у коме је тако често боравио Христос. Сестре су биле позване да сједине узвишени удио Марије, која се посветила ријечима вјечног живота, и удио Марте која се посветила служењу Христу оличеном у Његовој најмањој браћи. Надахнуте примјером Велике Кнегиње, у мана-

стир су пристизале младе жене разних друштвених слојева, од племкиња до сељанки, жедећи да живот посвете Богу и служењу ближњима. Јелисавета, скинувши црнину и облачећи бијелу монашку ризу обратила се сестрама, рекавши: „Остављам блистави свијет у којем сам заузимала висок положај и заједно са вама ступам у већи свијет-свијет сиромаша и страдалника.“

На манастирском простору била су два храма, болница, посебно за жене и за туберкулозне болеснике, сиротиште, бесплатна апотека, библиотека, школа. Осим тога, она је са својим сестрама љубави и милосрђа обилазила најсиромашније кварта-

ве Москве и помагала одбаченима. Једно од московских насеља којима је Јелисавета посвећивала нарочиту пажњу била је злогласна Хитрова пијаца. Ту су живјели просјаци, скитнице, проститутке, цепароши и одбјегли робијаши, којима су блатња-ви и мрачни сокаци представљали идеално склониште од закона, јер су чак и полицијске патроле избежавале то страшно мјесто. Дјеца су се рађала на улици, одрасла у ужасним условима, гладна и зостављана. Мало које дијете би преживјело. А оне који би успјели, чекала је суморна будућност и судбина њихових несрећних родитеља. Света Јелисавета у пратњи Варваре Јаковљеве или у пратњи неке друге сестре из обитељи, неуморно је гатила кроз муљ Хитровке, обилазила јазбину за јазбином, и трудила се да спаси што више дјеце, отварала сиротишта, старачке и инвалидске домове. Полиција би је упозоравала да у таквим крајевима Москве не могу да јој гарантују безбједност али она би се само захвалила на бризи и одговарала да је њен живот у рукама Бога. Није се плашила ни прљавштине, ни болести, ни људи који су изгубили људски лик. Говорила је: „Подобије Божије понекад може бити затамњено, али никада не може бити уништено.“ Назвали су је „анђелом чуваром Москве“. Приликом бољшевичког преврата, манастир и сестре у први мах нису дирали, али како је време одмицало, учести су претреси и провокације. И, на трећи дан Васкрса, 1918. године, Јелисавета је пребачена у сибирски град Алапајевск са двије сестре из манастира. Тамо је била заточена са најближим царевим сарадницима, генералима и синовима кнеза Константина. Двије сестре које су ухапшене са Великом Кнегињом одведене су у Обласни совјет гдје им је било понуђено да изађу на слободу. Обје су молиле да се врате својој настојатељници а кад им је предочено каква мучења предстоје онима који остану уз њу Варвара Јаковљева је изјавила да је спремна крвљу својом да потпише како жели да подјели судбину Јелисавете Фјодоровне.

О СТАРЦУ МИХАИЛУ

18. јула сви су одведени ван града и живи бачени у напуштено рударско окно. Јелисавета је пала на један испуст и пјевајући духовне пјесме, бодрила састрадалнике, све до своје смрти. Њене мошти, као и осталих мученика, пронађене су и извађене од стране Беле армије и пренијете су преко Сибира у Кину. Свете мошти су биле у 140 градова у 61 епархији, од Владивостока до Балтика, у Русији, Белорусији, Литванији, Летонији, Казахстану, Киргизији и Азербејџану. Једино су власти Узбекистана ставиле забрану за улазак. Њеним светим моштима се поклонило преко десет милиона вјерујућих. Преношене су авионом, возом, бродом, возилима. Русија дирљивије тренутке није доживјела. Локомотива са храм-вагоном застajала је само на два минута у хиљадама села уз пруге. И ноћима, крај станица, у очекивању воза, клечало је хиљаде верника певајући акатист светитељки „молитвеници и заступници нашег Отачества“. Присећало се на њене ријечи после большевичког крвавог преврата 1918. године: „Нема више Русије, али света Русија никада неће умријети!“ Мошти Велике Кнегиње и сестре Варваре 1921. пренијете су у Јерусалим, у руски манастир св. Марије Магдалине, чијем освећењу је присуствовала још 1888. године.

Руска загранична црква прибројала их је лику светих са осталих 8.100 новомученика руских 1981. године, а једанаест година касније то је учинила и Руска православна црква.

Иако се одликовала необичном љепотом, имала славно име и велико богатство света Јелисавета се удостојила да мученички пострада за Христа и прими непропадљиви вијенац из руке свога Господа. Свој овоземаљски живот мудро је искористила за спасење кроз љубав према Богу и људима, православно исповједање вјере, очишћење срца, молитву и чињење добрих дјела. Јер управо то је једино благо које ће душа понијети са собом после смрти.

*Припремила:
Нађиаша Глођовац*

Гледајући свет какав је, ти се у чуду питаш: дали заиста и данас још има Божијих људи? Ево описаћу ти једнога од многих, које сам ја имао срећу сусрести. То је старац Михаил, из скита Богородичина у Светој Гори. Свратио сам тамо са нашим поклонцима на повратку из Свете Земље. Стигли смо у Богородичин скит у време вечерње. Старац Михаил дочекао нас је са оном простом чобанском срдечношћу, која очарава. Увео нас је најпре у стару цркву; они имају тамо три цркве. Довео нас пред знамениту икону Богоматере познату под именом: „Слаткоје Цјелованије“. Икона чудотворна по својој моћи и чудесна по уметничкој лепоти. Нигде се Мајка Божија не види тако бледа као на овој старој икони. А названа је Сладкоје Цјелованије због тога што на њој Богородица целива руку Божанског Младенца Христа. Примицали смо се један по један и целивали ту икону.

- Она тебе да целује! Она тебе да целује! Говорио је старац Михаил полугласно, а низ суво му лице само се низала суза за сузом. После нам је причао: Ја имам овде са мном петнаест сабрата, све старо и неспособно. Грци не дозвољавају више Словенима да долазе у Свету Гору. За ових петнаест морам ја да се бринем, као неки повереник Богоматере на овоме месту и у овоме времену. А ја се молим само за двоје Господу: да имамо много љубави и уз то мало хлеба. Отац Михаил је ро-

дом из Сереза. Од детињства желео је у монахе. Свети Никола му се јавио у цркви и рекао му, да ће заиста бити монах. Пун радости оставио и мајку и сву родбину и пошао у Свету Гору. Овде је проживео цео свој век. Долазио је и к нама у Охрид, да скупља прилоге за издржавање својих петнаест старца.

- Ја сам мојим старцима старац, и оцима отац. Морам да их учим и храним, и ако сам и ја неук и немоћан. Само да их укореним у љубави и нахраним хлебом. Толико им од мене с помоћу Богородице. А Она нас неће оставити – наше Слаткоје Целованије! Служио је код нас литургију.

- Оче Михаиле, кажи народу поуку.

Он стаде пред двери па проговори: „Три вам речи казујем: прво, наше спасење тање је од влакна, друго, где ум тамо и дом, треће, у овај свет смо дошли као на пазар да купимо нешто добро и понесемо дома. Амин.“ Народ је био задовољан овом кратком беседом и пошао је да прими благослов од светог старца. На себе није мислио но само на братију у манастиру. И трудећи се за њих, трудећи се да им достави много свете љубави и мало црнога крува, он се телесно сав истрошио и преминуо је у доброј старости. Душа његова сад се радује у царству небеском, тамо где царује – Слаткоје Цјелованије.

Милості Божија сведочи да је срећан онај који је има

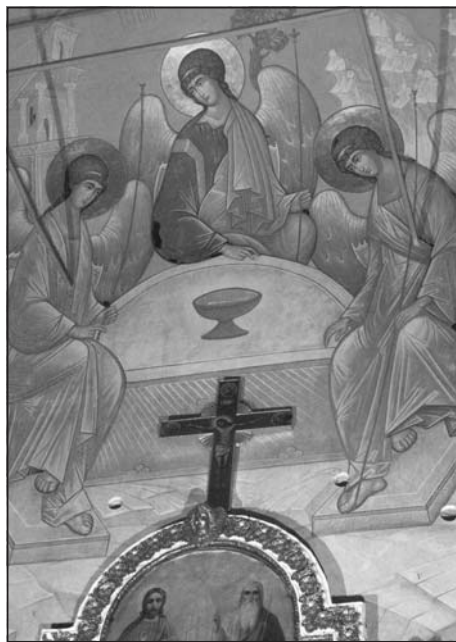
БЛАГИ БОГ

О, како је драг и мио појав у коме се сусрета отеческо Божије провиђење са покорним срцем синовне људске оданости! Како је радостно видети да се с побожношћу примају и сматрају наређења Свевишњег! Како је утјешитељно дознавати, да људи још имају к Богу толико чисте љубави, да Му с највећом покорношћу приносе све, што им је најмилије! Господи, Ти си надежда моја, Ти си радост и утјеха моја, вапије Богу благодарна душа људска, на које призивање душе, силази с неба благослов Божиј. Заиста, благословићу те и умножићу те, вели јој преблагіј Бог.

Сетимо се овде благочестиви Христијани отца верујућих Авраама, који је из благодарности, послушан Богу, приносио Му на жртву и свог јединца, ма да је добио обећање о распрострањењу свог потомства. И не учи ли овај пример човека, какав треба да је он пред Богом и како Бог благосиља онога, који душу и мисли, срце и жеље своје полаже на Бога свемогућег и премудрог цара неба и земље? Није ли обвезан човек као разумно и мислеће суштество, да признаје, познаје, почитује и љуби Творца свога, који му се тако милостиво јавља?

Па верујући у Бога и знајући да Он гледа на нас и духовно управља с нама, питамо: Зашто се тако често заборавља Бог и добротељ? Зашто се јављају пороци, поквареност наравиј и неваљал-

ства? Зашто бесне страсти, ужа сава грешно самовољство и шири се неверије и очајање? Зар би се тим исказивала благодарност Богу? О, благочестиви Христијани обгрлимо божествену науку евангелску, па ће она просветити душу, запали ће у срцу нашем љубав к Богу и Његовом светом закону, исцели ће ране савести на-

ше и растера ће погубне и зле пороке, укрепи ће слабу вољу нашу, обузда ће страсти наше и довести да слушају разу жеље наше и уобште светлошћу својом ова божествена наука разagna ће таму, која помрачава ум и одводи на странпутице душу нашу.

Ако дакле Христијанине, не смеш још због своје неблагодарности, да назовеш Бога своим отцем; то бар видећи благодатна сљедства његове премудре бригае

о теби, назови Га своим Спаситељем и клањајући се Његовој милости, оцени искреније и достојније Његову према теби удвојену отеческу љубав и провиђење.

Дајте да отворимо књигу слова Божијег, па гле, какве нам се чудне тајне износе, какви савети, намере, воља и само тако рећи срце Божије показује. Не задобијамо ли тим и ми слободу да откривамо Богу наше жеље, наше нужде и потребе, наше срце и душу? А све ово осведочавају нам у широком значењу ове речи Христове: више вас не називам слугама... него сам вас назвао пријатељима...

Помислите благочестиви Христијани ко нас у заштиту прима од рођења, па чува до гроба? Ко нас упућује и руководи кроз толике незгоде у животу? Ко износи нам свећу закона, да по њему ради савест наша? Ко разблажава утјехом чашу, у којој је горчина због многобројни невоља у животу? Ко нас крепи и снажи надежом, или ко покреће у нама изгубљену надежду онда, када нас сви оставе, и још изненада окрену своје стреле да умртве срце наше? Ко нас држи на добром путу за време среће, а ко чува да не паднемо за време жалости и несреће? Не чини ли све то преблагіј Бог, Отац, Спаситељ, пастир, утеха, надежда, радост, снага, љубав, блаженство наше, Господ Исус Христос.

Но имајмо браћо свагда на уму то, да је доброта Божија саједињена са правдом и премудрошћу, и да због тога, Бог истина изобилно излива своје милости, али их не разбацује и не растура бадава. И Он дарује нам толико добра, да ова надвишују сваку људску благодар-

УЧЕСТВОВАЊЕ У МУЧЕНИШТВУ БЕЗ СТРАДАЊА

ност; али све што чини и даје, чини и даје не зато, да ми остајемо према њему, своме добротвору неблагодарни, него да му исказујемо у молитви и делима своје благодарно признање и обраћење. Јер и слово Божије и искуство уверава, да кад се човек смерно обраћа Богу, да се тада и човеку обраћа сва природа, која му је на службу дата. Ако се затвори небо и земља окамени изгубивши влагу, то бива због жестокости и безчувствија човечијег, због неправда и безаконија људског. Ако бесне олује, настаје глад и помор, то је казна због развратног живота и одпадничества од Бога. И негда ће доћи време, када ће се без сваког стида и стра газити закон Божиј, презира ће се добродетель, нешта ће љубави, поштења и правде, изгуби ће се вера и побожност, заборави ће се Бог, ненавидити и гонити све што је добро и свето; но тада ће се већ и сунце помрачити, месец изгубити светлост, звезде падати и настати обштити мрак, у коме ће се затим заблистати Крст Христов као предтеча долазећег судије, Који ће позвати људе и народе на страшнији свој суд.

О, Боже благиј и праведниј, ми признајемо Твоју благост и држимо се светог закона Твога; па зато прими о, Господе, наше молитве и буди нам отац доброте, изливај и унапред Твоју милост и Твој небесниј благослов на Србију, која ти данас од владатеља свога па до последњег грађанина скупа изриче хвалу и благодареније за благодјејанија, која си јој чинио! Амин.

*Митрополит
Михаил, 1866.*

Мученици и ангели разликују се међу собом само именом, а у самој ствари, они су једнаки. Ангели живе на небу, тамо су и мученици. Ангели не могу да остаре и они су безмртни, такви су и мученици. Но рећи ћеш, ангели немају тела; али тим што су мученици умрли за Христа, то је тело њиово тако украсило, да су они стали и безмртнији од самог безсмртија. Није тако светло небо, окићено звездама као што су светла тела мучника, украшена ранама. Они су због тога особито и славни, што су умрли и крунисани смрћу, још пре безсмртија добише награду. Кад они не би били смртни, тада не би ни били мученици; кад не би било смрти, тада не би било ни венаца; кад не би било смрти, тад не би било ни мученичества. Сада их сам Господ прима не као слуге (премда је и то већ највећа почест, којој на земљи нема равне), него као другове своје - ви сте пријатељи моји (Јн. 15,14), вели он. И заиста је тако, јер је то највећа љубав, кад ко душу своју положи за другове своје, по речма Господа Исуса (Јн. 15,13). А почем су мученици посведочили своју велику љубав према Христу, зато их он и прима са почешћу, коју заслужују, те због тога они се наслађавају славом, коју им је дао, улазе у ред ангела и с њима величају Господа, појући заједно пуне тајна умилне песме.

Досада сте се браћо и сестре плашили мученичества, а сада мо-

же бити и сами би пожелели да будете мученици? Не тужите ли о том, што је прошло време мученичества? Но знајте да и ми можемо да учествујемо у подвизима мученичества, да будемо налик на мученике. Како? Они су презрели живот, а ти презри задовољства и раскош; они су своје тјело излагали ватри, а ти своје благо дели сиротињи; они су газили живо угљевље, а ти гаси у себи пламен похоти. Рећи ћеш да је то одвећ тешко? Али је врло корисно. Не гледај на предстојеће текоће, него на блага што су унапред пред тобом; имај пред очима не беде и невоље, које те сналазе, него срећу, коју очекујемо и изгледамо, не патње и страдања, него награде, не трудове а венце, не подвиге а награде, не болести а успокојење, не пламтећу ватру а спремљено царство, не мучитеље кои трзају а Христа кои награђује.

То је најбољи начин, то је најлакшиј пут за добродетель - гледати не само на тешкоће, него уједно помишљати и о наградама. Дакле, кад усхтеш да делиш милостињу не обраћај пажњу на умаљење твога имања, а на добитак преко те милостиње од Бога награде. Даје убогима, правда његова траје до века, вели цар Давид (Пс. 111,9): не гледај на то, што се троши богатство, него на то, што се тим задобија вечност. Кад постиш, не мисли о том, како пост слабо рани тело и како га слаби, него како од поста душа добија утјеху. Кад се смири тело, кад си

на молитви, не мисли о томе, како се тим стојањем умориш, него каку корист даје молитва. Тако исто раде и војници, они себи представљају кад иду у рат не ране, него награде, не поражење а победу; не гледе ни на оне, који око њи падају мртви, него на оне, који јуначством побеђују и добијају награде и одличја. Тако раде и путници на лађама, они не гледе пред собом бесне буре и таласе но тихо пристаниште, не то, како ће лађа бити разбијена и потопљена него трговину која доноси добит, не гледе на патње, које се у путовању догађају, него на блага, која иду да стеку и донесу. Овако поступај и ти. Представи себи како је лепо, кад у дубокој ноћи, када спавају сви људи, ћуте животиње и звериње, када је свуда мртва тишина, а ти један устајеш са постеље своје и слободно беседиш са Господаром целог света! Пријатан је сан, али нема ништа слађе од молитве. Велику ћеш добити ползу, ако у такој тишини и усамљености беседиш с Богом у такво време, када те нико не узнемирује, нико те не збуњује и не одтрза од молитве, само то време већ много помаже да добијеш све, што желиш. Али се ти не дижеш из меке постеље? Теби је тешко у невреме устати? Сети се мученика, који су лежали на гвозденим решеткама и њима нису простирани перјани душеци, него живо угљевље и усијане гвоздене решетки и плоче...

Овде сам намеран и да свршим своје слово зато, да би ви изишавши одавде, сачували у својој памети гвоздене плоче, усијане решетки и ексере, сећали би их се и

дању и ноћу, јер ма да би били ми оковани са хиљаду окова, опет се могу они раскинути и ми можемо опет да устанемо на молитву. Мислећи овако о гвозденим плочама, решеткама и ексерима јако ватром раскаљенима, уједно дај да запишемо на нашем срцу и друга страдања мученичка. Онај који жели да своју кућу што боље

украси, тај је живопише и најлепше молује; па дајте да и ми тако чинимо - живопишимо у дубини своје душе страдања мученика. Оно малање куће, не доноси нам корист, а ово живописање доноси нам велику ползу и не изискује ни новаца, ни трошка, ни мајсторије; потребна је само добра воља, поштено и светло суђење, па тиме живопиши, као најискунијом ру-

ком живописца, напиши у себи страдања мученичка. Дај дакле да их живопишемо у души својој, да их измаламо једне како леже на усијаним плочама и решеткама, друге распростраје на живом угљевљу, ове бачене у казане вруће воде, оне подављене у таласима мора, једне престругане тестером, друге везане за точкове или бацане с највише стрмени у пропаст, ове како се боре са љутим и дивљим зверовима, оне цепане ножевима које коло окреће, живопишимо све мучнике, свакога онако, како је кој свршио свој мучнички живот, да би украсивши унутрашњиј стан наше душе таким различним живописом, учинили га достојним да у њему обитава цар неба. Јер кад он угледа ове ликове, ове слике у нашем срцу; тада ће доћи к нама са Отцем и Светим Духом и становаће у нам, као у обитељи својој. Тада ће већ наше срце постати царскиј двор и никаква нечиста помисао неће се усудити да уђе у њега; јер ће спомен о мученицима свагда бити у нама, као некиј путоказ, који нам светли; и сам цар света, Бог, непрекидно ће бити у нама. Па ако таким начином овде примимо Христа, онда кад одавде отидемо, примљени ћемо бити у вечним његовим обитељама, што дај Боже да постигнемо сви, човекољубношћу и благодаћу Господа нашега Исуса Христа, преко кога и с којим нека је слава и хвала Отцу са Светим Духом на све векове! Амин.

*Мийројолић
Михаил, 1866.*

КАКВИ УОПШТЕ, ПО ЗАХТЕВУ РЕЧИ БОЖИЈЕ, ТРЕБА ДА БУДУ ХРИШЋАНИ И СЛУЖИТЕЉИ?

Као ученици Христџови, који се саображавају са оним ишћо виде у Христџу или ишћо од Њега слушају.

(Мт. 11,29): Узмите јарам мој на себе и научите се од мене. (Јн. 13,13-15): Ви ме зовете Учителем и Господом; и право велите, јер јесам. Када вам, дакле, опрах ноге, ја Господ и Учитель, и ви сте дужни једни другима прати ноге. Јер сам вам дао пример да, као што ја учиних вама, и ви чините.

Као овце Христџове, које слушају само глас сојсџвеног Пастџира и за Њим иду.

(Јн. 10,27) :Овце моје слушају глас мој, и ја њих познајем, и за мнош иду. (Јн. 10,5): А за туђином неће поћи, него ће побећи од њега, јер не познају глас туђинаца.

Као лозе Христџове, које су у Христџу укорене, у Њему илодоносне, и чине и имају све ишћо је Христџу својсџвно и Њега досџојно.

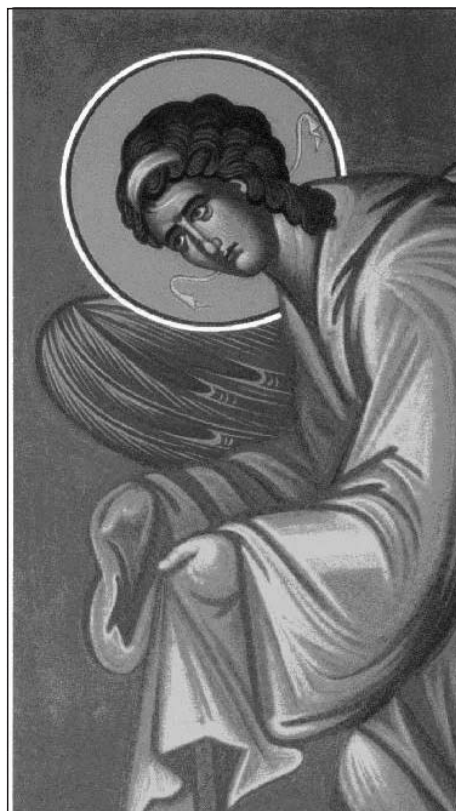
(Јн. 15,5): Ја сам чокот, а ви лозе.

Као удови Христџови који су у сваком вршењу зајовесџи Госџодњих и дару Свеџога Духа савршени, сагласно досџојансџву Главе која је Христџос.

(1 Кор. 6,15): Не знате ли да су телеса ваша уди Христови? (Еф. 4,15-16): Него да будемо истински у љубави да у свему узрастемо у Онога који је глава - Христос. Од кога све тело, састављено и повезивано помоћу свих зглавака, тако да један другог потпомаже по мери сваког појединог члана, чини да тело расте на изграђивање самога себе у љубави.

Као невестџа Христџова, која чува чистџошћу, саображавајући се једино са вољом Женика.

(Јн. 3,29): Ко има невесту женик је. (2 Кор. 11,2): Јер вас обручих мужу јединоме, да девојку чисту приведем Христу.

Као Божији храмови, који су свеџи, чистџи и исџуњени једино оним ишћо ириџада служењу Богу.

(Јн. 14,23): Ако ме неко љуби, реч моју држаће, и Отац мој љубиће њега; и њему ћемо доћи и у њему ћемо се настанити. (2 Кор. 6,16): Јер ви сте храм Бога живога, као што рече Бог: Уселићу се у њих, и живећу у њима, и бићу им Бог.

Као чистџа и бесџрекорна жрџива Богу, коју у свим удовима и деловима чува исџравно боџошћованье.

(Рим. 12,1): Молим вас, дакле, браћо, ради милости Божије да дате телеса своја у жртву живу, свету, угодну Богу, као своје духовно богослужење.

Као чеда Божија, која се иреображавају у образ Божији по мери која је даџа човеку.

(Јн. 13,33): Дечице, још сам мало с вама. (Гал. 4,19): Дечице моја, коју опет с муком рађам, докле се Христос не уобличи у вама!

Као свеџлостџ у свеџу. Сџога они не доџуишћају грех у себи, иресвећујући оне који им се ириближавају иознањем истџине како би иосџтали оно ишћо иреба, или како би се иоказало ишћа су.

(Мт. 5,14): Ви сте светлост свету. (Фил. 2,15): Да будете бесџрекорни и честити, деца Божија непорочна усред рода неваљалог и поквареног, у коме сијате као светила васиони.

Као со земљи. Сџога се они који сџуџају са њима у оишћење обнављају духом за неџрулежностџ.

(Мт. 5,13): Ви сте со земљи.

Као реч живоџа. Јер, умрџивљањем за садашње уверавају у наду на истџински живоџ.

(Фил. 2,15-16): Да будете бесџрекорни и частити, деца Божија непорочна усред рода неваљалог и поквареног, у коме сијате као светила васиони, држећи речи живота на моју похвалу за дан Христов.

СВЕТА ТАЈНА ПРИЧЕШЋА

Шта је Света Тајна Причешћа?

То је Света Тајна у којој побожни хришћани под видом хлеба и вина примају истинито тело и крв Господа нашег Исуса Христа.

Ко је успановио ову Свету Тајну?

Господ наш Исус Христос пред својим ученицима на последњој вечери, уочи свога страдања и смрти.

Како је Он успановио ову Свету Тајну?

То је описано у св. Јеванђељу: „И кад јеђаху, узео Исус хлеб и благословивши га преломи га и даваоше ученицима, говорећи: узмите, једите, ово је тело моје. И узео чашу и давши хвалу даде им говорећи: пијте из ње сви; јер је ово крв моја новог завета која ће се пролити за многе ради отпуштања греха“ (Мат. 22,26-28).

За време кога богослужења се у цркви припрема и прима Света Тајна причешћа?

За време најважнијег црквеног богослужења, које се зове Света Литургија.

Зашто је Света Литургија најважнија од свих црквених богослужења?

Зато што она приказује читаву драму Христовог живота од Његовог рођења до Његовог вазнесења на небо.

Који је најважнији моменат на Светој Литургији?

Освећење хлеба и вина које врши епископ или свештеник.

Зашто се ова Света Тајна врши непрекидно у цркви?

Зато што је Христос заповедио: „Ово чините за мој спомен“ (Лк. 22, 19).

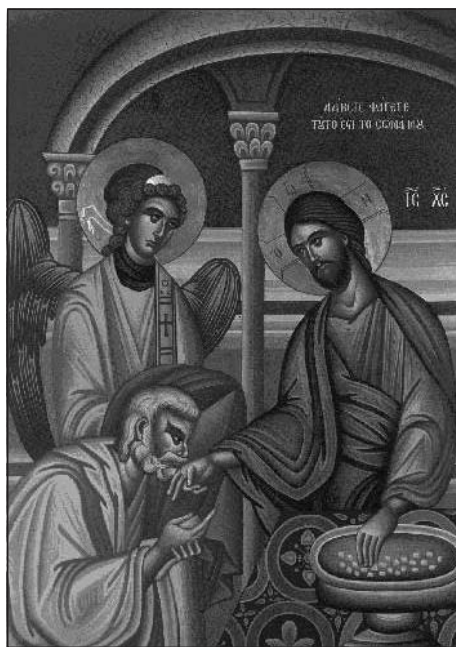
Зашто је потребно да се причешћујемо?

Зато што од тога зависи наш вечни живот. Христос је рекао:

„Ко једе моје тело и пије моју крв има живот вечни, и ја ћу га васкрснути у последњи дан“ (Јован, 6, 54).

Какве су последице непримања причешћа?

У том случају смо у смртној опасности, јер је Господ рекао савим јасно: „Ако не једете тела Сина Човечјег и не пијете крви Његове, нећете имати живота у себи“ (Јован, 6, 53).

Како треба да се припремамо за Свету Тајну причешћа?

Постом и молитвом, исповедањем својих грехова и опраштањем онима који су се о нас огрешили.

Шта примамо кроз Свету Тајну причешћа?

Примамо свамога живог Христа у себе, и тако сједињени с Њим, имамо вечни живот, према Његовим речима: „Ко једе моје тело и пије моју крв, стоји у мени и ја у њему“ (Јован. 6, 56). „Ко једе мене и он ће живети мене ради“ (Јован. 6, 57).

Може ли се то објаснити неким ујоређењем?

Деца узимају млеко од својих мајки, које је у ствари материно тело и крв, али том храном тела расту. Слично ми у св. Причешћу узимамо тело и крв Христову и том храном наше душе расту и сазревају.

Шта би се још могло рећи о овој храни наших душа?

Наша тела су од земље, стога се хране земаљском храном, али су наше душе од небеске суштине, стога се морају хранити небеском храном. И Христос је рекао за Себе: „Ово је хлеб који је сишао с неба“ (Јован. 6,58).

Колико би пута требало да се причешћујемо?

Најмање четири пута годишње (у току четири поста). Али је препоручљиво приступити св. Причешћу што чешће, што је у зависности од приправности причесника. Особито је важно причешћивање у болести.

Коју молиту треба да изговоримо пре примања Светој причешћа?

„Верујем, Господе, и исповедам да си Ти заиста Христос, Син Бога живог, који си дошао у свет да спасеш грешнике од којих сам први ја.“

Још верујем да је ово истинито и пречисто тело Твоје и да је ово сама пречиста крв Твоја.

Стога Ти се молим: помилуј ме и опрости ми сагрешења моја, учињена хотимично или нехотимично, речју, делом, свесно и несвесно, и удостој ме да се без осуде причестим Светим Тајнама Твојим за опроштење греха и за живот вечни.“

„Вера свешћих“
Свети Николај
Жички

МОНАШКИ ДНЕВНИК

Последње странице из дневника јеромонаха Василија

Старац Силуан пише: „... и окајана душа моја силази у ад“. Такво је било његово унутрашње умно делање у борби са страстима, нарочито са гордошћу и сујетом.

Господ даје силазак у ад, усмеравајући твој поглед да увидиш клеветништво свог срца, да се мучиш и сажижеш у огњу те клевете. У том пламену очајања, вера те чува неповређеним, и теши те тиме да Господ све види и да је увек спреман да нам милостиво притекне у помоћ, али нас учи трпљењу. „Где си био, Господе?“, упитао је свети Антоније Велики, када су га демони испребијали. „Био сам уз тебе и посматрао сам те...“

Но, може се и другачије. Завети ближњег као самог себе, молити се за њега као за самог себе, и тако увидети да су греси ближњег - твоји греси, па сићи с њима у ад, с тим гресима, ради спасења свога ближњег.

Господе, дао Си ми љубав и променио Си ме целог, и ја сада не могу поступати другачије већ прихватити и мучење ради спасења ближњег мојега. Уздишем, плачем, бојим се, но не могу другачије, јер ме љубав Твоја води и не желим да се одвојим, од ње, и у њој проналазим наду за спасење и не падам у очајање до краја, видећи је у себи.

* * *

Шта је лакше? Трпети глад у желуцу или савест повређену кревоугодијем? Шта је лакше? Трпети бремене даног послушања или бремене савести, оскврњене самосажаљењем, самољубљем и услед тога - одбијањем послушања?

Свуда тешкоћа, свуда трпљење, свуда бремене живота. Али, у једном случају Господ помаже, а у другом - одступа. У једном случају - јарам Господњи а у другом - јарам ђавољи. Господ није коначно укинуо казне за грех - бремене живота је остало, али се живот преобразио у Духу. Тај Дух

даје се онима који носе јарам Христов, који су изабрали да испуњавају заповести Божије, а не да служе плоти и крви. Господе, дај ми снаге да у свему изаберам благи јарам Твој.

* * *

Ужасно је видети у себи спремност за извршење и најтежег греха. То је провалија, то је адска пропаст, то је вечна мука и смрт.

* * *

Када осуђујеш, моли се овако: То сам ја, Господе, сагрешио, мени опрости, мене помилуј.

* * *

„Каква силна мисао!“ кажемо, „Он дубоко преживљава“.

Мисли и осећања имају силу. Имају силу да побеђују, да потчине себи наше тело.

И видим, и знам, ако само будем постављен у тешке околности избора између верности Господу и издајства, бићу издајник. То значи, да сам већ данас издајник, јер у мојој вољи живи спремност на издајство.

Живим и веран сам само наизглед, но Господ, по милости Својој, види моју немоћ и не допушта да околности и тешкоће преврше меру мојих могућности.

Од тајни мојих очисти ме, Господе!

Треба то увек сагледавати и непрестано позивати у помоћ, да нас помилује.

Господе, помилуј ме, жрецинога.

Оно што има силу, треба да и реално постоји. Ако бисмо повезали, сјединили мисли и осећања, појавило би се неко духовно јединство.

Начин на који мислим, начин на који осећам, то и јесте образ моје душе. Тако да душа може примити овакав или онакав образ мисли, у зависности од своје снаге. Јер нешто прихвати а нешто одбаци.

Са каквим образом, у каквој ће одећи, стати душа пред Бога? Неопходна је одећа покајања. Ако живот није праведан, макар нека постоји жеља за праведним животом. То је прва одећа, то је подрасник (сети се монашког пострига). Ако Го-

ВЕРУЈЕМ, ДАКЛЕ ПОСТОЈИМ

спод види ту жељу, ту одежду која једва да прикрива наготу, Он ће, може бити, по неизрецивој Својој љубави, даровати другу одећу, достојну за присуство на Његовој Тајној Вечери у Царству Небесном.

Ако смирење Христово засија у срцу, живот земаљски за тебе ће постати рај. Како то објаснити? Немогуће је. То је осећање срца. Ако га има, ти знаш да је то - то.

На рекама вавилонским седесмо и њлакасмо... Извиру из срца мога реке вавилонске, реке осуђивања моје браће и гордости, реке малодушности, бојазни и страха пред сваким послушањем, реке самоугађања и самосажалења, реке славољубља и гнева, унинија, лењости, печали, реке сваке скверни, хуле, неверја, лукавства, нечистоте.

Силазим у своје срце и плачем због неиздржљивости тих река. Подземни бездани упијају реке, и реке мојих страсти упија бездан греховни мојега срца. Господе! То је бездан. Бездан пакла. Тамо се немам на шта ослонити, немам се чиме успокојити. Све је јаук, све је гнусоба, све пустош.

Боже, имена Твођа ради, сјаси ме и, као Пешу, њружи ми руку!

Пимен Велики је говорио: „Засигурно, чада, где је сатана, тамо ћу и ја бити“. Он не само да је тако мислио, већ је тако и осећао.

Господ даје да видимо своје срце, које клевета братију, Господа, цео свет и дању и ноћу, и тада видимо сву немогућност исправљања себе, сву бесконачност свога пада, бездан адски.

Тада јасно увиђамо да где је сатана, тамо ћемо и ми бити. Но, то је сазнање, то је мисао. А код Пимена Великог, то је осећање. То су земља и небо. Стога се ми само узнемиравамо због своје греховности, а Велики проливају непрестане сузе. Њихова душа реално осећа адске муке, она их познаје.

Из књиџе
„Ојџински
новомученици“

*На уџлу надања
Чекам, сџојим,
И ево већ џодинама
Пролазнике бројим.*

*Бројим и џражим
Освећено лице,
али не, џролазе само
скиџинице, убице.*

*Сџрџљиво чекам
Нећу да се џредам,
Оџворићу очи широм
Док џа не удледам.*

*Ни за једним даном
Нећу да џожалим,
У џоџрази ако џреба
И свијећу да џриџалим.*

*Пламеном сјајним
У џама џражићу бијело,
Уџледам ли џа, знаменом џајним
Означићу му чело.*

*Ал, нема џа, ниоџкуд,
Не долази, не џролази
Не џреџознајем џа у мношџву
На уџабаној сџази.*

*О „хомо“,
„невјерни Томо“,
корачаш улицама
џијано, џромо.*

*Даље џражим
Пресџаџи нећу,
Јер мора биџи, знам!
Сад, џрислужићу свијећу.*

*Увидим џада
С, вошџаницом у руци,
Узалуд бројим
У џоџрешиној сам улици!*

*Журим и развијам
Наџрџану скицу,
Како да џронађем
Праву улицу?*

*Не вриједи, у скици
Нема џо шџо џражим,
Гледам доле и џрудим се
Сџрах свој да ублажим.*

*Шџа друџо џреосџаје?
Још молиџва Боџу.
Незнам више ни куда да џледам,
Сама себи џомоћи не моџу.*

*Боџ је милосџив,
Подиже ми лице,
Поџледах у небо
Гдје нема улице.*

*А џоре у џлавом
Дарова џуна кеса.
И за мене је једна,
Исџисана адреса.*

Наџаша Ковач

СЛОВО О СМРТИ

Један од најважнијих начина припремања за смрт је сећање и размишљање о смрти. Очигледно је из горе наведених речи Спаситеља, да је оно заповеђено Господом. И Свето Писмо Старог завета говори: *Сећај се њо-следњих ѿренуѿака својих, и нећеш никада сагрешити*. Свети су иноци са посебном пажњом обрађивали овај део умног подвига. Код њих се размишљање о смрти, осењено благодаћу, обраћало у живо созерцање тајне смрти, а такво созерцање пратила је горућа молитва са обилним сузама и дубоким јецајима срца. Без постојећег сећања на смрт и Суд Божији, они су сматрали опасним и сам узвишени подвиг, који би могао да да повода ка самообмани.

Преподобни Антоније Велики у поукама својим ученицима саветује размишљање о смрти: „Посматрајући, - каже он - превртљивост људског живота и неизвесност његовог краја, ми ћемо се таквим размишљањем удаљити од греха. Када устанемо од сна, сасвим је несигурно - хоћемо ли достићи вечери. Опет, када желимо да одморимо тело сном, исто је тако неизвесно - хоћемо ли угледати светлост наступајућег дана. Размишљајући о несигурности нашег живота и природе у сваком погледу, ми долазимо до познања да Божији Промисао управља нама. Тада престајемо да грешимо и да се усхићујемо положајима пустим и ништавним, тада се не гневимо ни на кога, не стремимо сабирању земних ризница, затиремо све трулежно страхом од могућег свакодневног одласка одавде и непрестаним размишља-

њем о разлучењу душе од тела; тада престаје да дејствује љубав према женском полу, гаси се пламен плотске љубави, праштамо један другом наше грехе, имајући непрестано пред очима долазак коначног исхода. Бојазношћу од суда и страхом од мука уништавају се варљиве похоте тела и уједно се зауставља душа, када клоне паду.

Свети Исак Сирин каже: „Ко је достојан да се назове разумним? Онај који је истински разумео шта је крај овога живота; тај може да учини крај својим сагрешењима. Прва мисао упућена човекољубљем Божијим човеку, управљајући душу његову ка вечном животу, је мисао о исходу која се урезује у срце. Ту мисао природно прати презрење према свету; њоме се зачиње у човеку свака добра побуда која га поучава животу. Божанствена сила, са-

дејствујући у човеку, када хоће да јави у њему живот, полаже му ту мисао као темељ, како смо рекли. Ако је човек не угаси животним бригама и сујетом, но узрасте у безмолвију, удубљујући се у себе и бавећи се њоме: тада ће га она одвести у дубоку спознају, неисказиву речју. Ову мисао крајње мрзи сатана и употребљава сву силу, како би је ишчупао из човека. Ако би било могуће, он би дао човеку царство целог света, како би путем заборавља избрисао ту мисао из ума човечијег; он би то радо учинио, када би могао. Лукави! Зна он, ако се помисао о смрти укорени у човеку, да његов ум неће остати више на страни преваре и да му се демонска лукавства више неће примаћи. Немојте да помислите како ми говоримо о првој помисли која напомињањем својим побуђује у нама сећање на смрт; ми говоримо о пуноћи дела, када непрестано долази човеку подсећање и размишљање о смрти, које га свагда утврђује и доводи у удивљење. Прва помисао је телесна, о ово друго је - духовно стање и дивна благодат, када је човек заоденут светлим мислима. Ко је то стекао, не обраћа пажњу на свет и не брине се за своје тело“.

Када се приближиш постељи својој реци јој: О одре мој! Нећеш ли ми ове ноћи постати гроб? Неизвесно ми је, хоће ли ме ове ноћи уместо временог сна, постићи будући вечни сан. Док имаш ноге, хитај на рад, пре неголи се оне свежу узом, која више не може да се одрешу. Док имаш руке, шири их на молитву, пре неголи дође смрт. „Док имаш очи, испуњавај их суза-

ма, пре неголи их прекрије прах. Као што ружа вене, чим дуне на њу ветар, тако и ти умиреш чим се покрене унутар тебе било која од стихија које улазе у твој састав. О човече! Укорени у свом срцу мисао о твом одласку, и опомињи себе непрестано: Ево! Онај који је за мене послан већ је стигао до врата. Зашто седим? Чека ме путовање вечно, неповратно!“

„Као што је хлеб потребнији од сваке друге хране“, каже свети Јован Лествичник, „тако је размишљање о смрти потребније од сваког другог подвига. Сећање на смрт подстиче монахе који живе у заједници на труд, на непрестано усавршавање у остваривању јеванђелских заповести, а нарочито на радосно подношење увреда. А код оних који живе у безмолвију оно доводи до престанка бриге о било чему земаљском, непрестане молитве и чувања ума. Те врлине истовремено су и мати и кћи сећања на смрт. Делатно сећање на смрт пресеца неузддржање у храни; а када је оно пресечено са смирењем - заједно са њим одсецају се и друге страсти. Као што Оци тврде да савршена љубав не може пасти, тако и ја мислим да је савршено осећање смрти лишено страха. Као што неки замишљају бездан бесконачним, већ на основу самог назива, тако и помисао на смрт чини да наша чистота и подвиг постану бесмртни. Човеку је немогуће да један дан проведе побожно, ако не буде мислио да је то последњи дан његовог живота. Треба да знамо да је сећање на смрт, као и свако друго добро, дар Божији. Ми често остајемо без срца, равнодушни, чак и када се налазимо крај самих гробова, а веома често нас дирне сасвим супротан приказ.

Преподобни Филотеј Синајски саветује Христовом подвижнику да цело јутро посвећује трезвеној и дуготрајној молитви, а након узимања хране да неко време посвети сећању и размишљању о смрти. Наводећи у сведочење овог древног Оца, наш преподобни Нил Сорски такође саветује да

Велики Варсануфије тврди да човек који одсече своју вољу у свему, имајући смирено срце и увек смрт пред очима, може да се спасе благодаћу Божијом и ма где он био, њиме неће овладати страх: такав што је за њим заборавља, а стреми за оним што је пред њим. „Нека укрепи твоју мисао“, пише овај преподобни Отац неком брату, „сећање на долазак смрти чији је час неизвесан било коме од људи. Постарајмо се да чинимо добро, пре него што одемо из овог живота. Не знамо у који ћемо дан бити позвани, да нам се не догоди да будемо неспремни и да останемо ван двора са пет лудих девојака које узеше фитиље, али не узеше јелеја у сасудима својим. Другом брату Преподобни пише: „Схвати, да време не оклева, и када наступи час, весник смрти је неумољив. Ко га је молио, и био услишен? Он је истински слуга истинскога Владике, који у потпуности испуњава наредбу Његову. Заплашимо се страшног дана и часа, у који нас неће заштити ни брат, ни сродник, ни управитељ, ни власт, ни богатство, ни слава: него ће остати само човек и његов труд. „Добро је човеку да се сећа смрти, како би усвојио знање о својој смртности; смртан - није вечан; а невечан ће бити приморан да напусти овај век. Непрестаним сећањем на смрт човек почиње и нехотично да чини добро.

се време за трпезом посвећује размишљању о смрти и суду. Овом поуком светих Отаца, изведеном из блаженог опита, корисно је и потребно да се служе сви који желе да се науче сећању на смрт, који желе да се ослободе варљивог и лажног мисленог стања, којим се човек самом себи чини као да је вечан на земљи, и смрт сматра уделом само других људи, а нипошто и својим. Након напорног приморавања на делатно размишљање о смрти, милосрдни Господ шаље живи предокус тог сећања - и оно долази да помаже подвижнику Христовом при његовој молитви. Оно га благовремено узводи на страшни суд Христов; на том суду човек правовремено умољава човекољубивог Господа за опроштај својих грехова, и добија га. Стога је свети Јован Лествичник и рекао да је „молитва оних који се истински моле суд Господњи, суђење пред престолом Његовим пре Страшног суда.“

Преподобни Филотеј Синајски сведочи да сећање на смрт (тако уопште свети Оци називају размишљање о смрти) очишћава ум и тело. „Угледавши њену лепоту, - каже он - и будући заплесан духом, а не оком, пожелео сам да ми она буде сапутница током овог земног живота, учинивши се љубитељем њеног благолепија и врлине. Како је она смирена, радосно-тужна, промишљена! Како се она непрестано плаши будућих праведних мука! Како се она боји да одлаже из дана у дан врлински живот! Она излива из чувствених очију живу, целебну воду, а из мислених очију - источник најмудријих мисли које теку и избијају, веселећи разум. Ову, како рекох, кћер Адамову, сећање, говорим о

смрти, чезнуо сам постојано да добијем за нераздвојну сапутницу, и да са њом беседим и стражујем, шта ће са мном бити по разлучењу од тела.“

„Свагдашње и живо сећање на смрт рађа плач, сједињен са радошћу и умилењем, и трезвеност ума.“

„Ко пажљиво проводи живот свој, непрестано пребивајући у сећању на смрт и размишљању о њој, и тиме премудро одвлачећи ум од страсти, јасније види сталне наиласке демонских предлога, него онај ко хоће да проводи живо ван сећања на смрт, чистећи срце само помоћу разума, а не чувајући своје мисли увек плачем и тугом. Такав, мислећи да ће победити оштроумљем својим све погубне страсти, везан је, не знајући то, најгором од њих, и често скреће далеко од Бога својим високоумљем. Такав мора строго да пази на себе, како се не би погордио, и због тога сишао с ума. Обично се душе, каже Павле, које сабирају знање са свих страна, узносе над малима, каквима им се они чине: у њима нема ни пламичка истинске љубави, како ја мислим. Насупрот томе, ко има сећање на смрт, видећи јасније од других наиласке демона, сваке вечери их обара и прогони.“

„Уистину, многе врлине садржи у себи делатно сећање на смрт: оно је - мајка плача, подстицај ка уздржавању у свему, подсећање на геену, мати молитве и суза, рађање бестрашћа разоткривањем краткотрајности живота, источник оштроумља сједињеног с благоразумношћу; њихова су деца - двоструки страх Божији и очишћење срца од страсних помисли, чиме се обухватају многе заповести.“

Свети Исихије Јерусалимски убраја међу начине трезвења непрестано држање у души сећања на смрт. Он упоређује сећање на смрт са вратарем који стоји на вратима душе и забрањује злим помислима да улазе у њу. „Треба, - каже он - ако је могуће да се непрестано сећамо смрти. Од таквог сећања у нама се рађа одлагање брига и свега сујетног, чување ума и непрестана молитва.“

Постојано сећање на смрт је дивна благодат, удео светих Божијих, првенствено оних који су се предали брижљивом покајању у ненарушивом безмолвију. Само у безмолвију сазревају и цветају најузвишеније врлине, као што се у стакленим баштама негују нај-

ређе и најдрагоценије саднице! Но и ми, немоћни и страсни, треба да приморавамо себе на памћење смрти, да стварамо у срцу навiku размишљања о њој, без обзира што је такво размишљање крајње противно грехољубивом и сластољубивом срцу. За такво поучавање, сагласно горе наведеном учењу светих Отаца, корисно је да се свакодневно одвоји извесно време, ослобођено брига, ко-

је ће се посвећивати спасоносном сећању на страшну, неумитну смрт. Ма колико да је неизбежан тај догађај сваком човеку, ипак је у почетку потребан велики труд у приморавању себе чак и на површно сећање на смрт, што служи као један од бескрајних доказа пада наше природе, које она у себи носи. Непрестано расејавање мисли, на шта смо навикли, и мрачни заборав, непрекидно поткрадају мисао о смрти онима који почињу да се старају о честом размишљању о њој. Затим се јављају друга противљења: неочекивано се појављују важнији послови и бриге управо онога часа који смо одвојили у дану за старање о својој вечности, како би нам украли тај час, а потом, да потпуно украду и сам труд, чак и само сећање о опстанку духовног, најспасоноснијег делања - размишљање о смрти. А када се, увидевши замке ваздушних власти, зауставимо у подвигу: тада ћемо угледати у себи нову борбу против њега - помисли сумње у исправност и корист подвига, помисли поруге и хуле како га називају чудноватим, глупим и смешним, помисли лажног смирења које нам саветују да се не одвајамо од других људи нашим животом. Ако се, по великој милости Божијој, освоји и ова битка, - сам страх мучни, узрокован делатним сећањем и представљањем смрти, као њеним предokusом, у почетку је необично тежак нашем старом човеку: он доводи до ужаса ум и машту; хладни трепет прожима тело, потреса га, ослабљује; срце се мучи неподношљивом тугом, повезаном са безнађем. Не треба одбацивати ово стање, не треба се бојати да ће његове последице бити погубне. „Свакоме који по-

чиње да живи по Богу“, вели свети Симеон Нови Богослов, „користан је овај мучни страх и бол који из њега проистиче. Ко мисли да постави почетак без оваквог бола и окова, не само што полаже темељ на песку свога труда, него је и сличан ономе ко покушава да сагради храм на ваздуху, без икаквог темеља, што је немогуће. Од ове болести ускоро се рађа свака радост; овим оковима кидају се окови свих сагрешења и страсти; овај мучитељ бива узрочником не смрти, но вечног живота. Ко неће да избегне бол који се рађа из страха од вечних мука, и не утекне од њега, него му се по вољи срца преда и стави на себе ланце, тај, саобразно томе, почиње ускоро да се успиње и он га представља Цару над царевима. А када се то догоди, и подвижник донекле узре славу Божију: тада се брзо раскидају окови, нестаје мучни страх, бол срца прераста у радост, јавља се источник осећања из кога као река теку непрестане сузе, а у мислима се рађа тишина, кротост, неисказано умилење, смелост што слободно и несметано воде ка потпуном испуњењу заповести Божијих.“ Очигледно је: до такве промене долази од блогдатне појаве у срцу наде на спасење. Тада се, при размишљању о смрти туга меша са радошћу, а горке сузе прелазе у слатке сузе. Човек који почиње да плаче опомињући се смрти, мислећи притом на казну, изненада почиње да плаче при том размишљању као о повратку у своје бесцено отачество. Такав је плод сећања на смрт. С обзиром на вредност плода, потребна је одважност при његовом обрађивању и одолевање свим препрекама разумним трудом и постојаношћу; треба веровати да

ћемо плод и убрати у своје време, по милости и благодати божијој. Сећање на смрт, праћено страховима који га не напуштају, ово сећање, повезано са усрдном молитвом и плачем за себе, може да замени све подвиге, да обухвати сав живот човечији, да му омогући чистоту срца, да привуче к њему благодат Светога Духа, и тиме му подари слободан усход на небо мимо ваздушних власти.

Пре неголи достигнемо до таквог молитвеног блаженог стања, при којем ум непосредно гледа предстојећу кончину, и ужасав се смрти, као што и приличи створењу да се ужасава претње Творца, изречене заједно са заповешћу - корисно је побуђивати у себи сећање на смрт посеђивањем гробља, посеђивањем болесника, присуствовањем на кончини и сахрани ближњих, честим размишљањем и обнављањем у сећању различитих начина смрти у наше време, о којима смо слушали и чији смо били очевици. Колико је наших познаника, љубећи овај земни живот и уживају-

ћи у његовим чарима, надајући се да ће дуго живети, јер не беху стари, покошено изненадном смрћу! Нико од њих не беше у стању да каже смрти пошто је дошла: „Сачекај! Удаљи се! Ја још нећу да умирем!“ Неки од њих не стигоше на самртном часу да оставе било какву поруку или опроштај; неки су били зграбљени услед веселе гозбе, са раскошне трпезе: неки скончаше на путу; неки се убише сами, а неки беху убијени; једне растргоше звери, а други легоше на постељу да кратко-трајним сном одморе тело, а уснуше вечним сном. Погледајмо око себе: колико је мноштво родбине, пријатеља и познаника, узетних смрћу, отргнуто из нашег друштва! Славни међу њима оставише имање и новац, сакупљане са великим трудом, чуване са великим тврдичлуком. Смрт је раздвојила родитеље од многобројне породице, супруга од супруге, друга с другом; она је погодила генија усред великих његових дела; она је отела из људског друштва његовог најважнијег члана, и то у тренутку највеће потребе за њим. Нико није могао да је заустави и да јој се успротиви; нико није могао да од ње добије објашњење за њено деловање, толико непомирљиво са човечијим разумом. Шта није променљиво? Шта има било какву постојаност? Уистину - само живот у Христу, који се наставља ван граница гроба и развија у пуној лепоти и светлости након смрти тела. А све друго су слаби одсјаји, варљиви као сновиђења... Дугогодишње муке човечије уништава смрт у једном трену, у једном магновењу.

*Св. Игњатије
Брянчанинов
„Слово о смрти“*

ИСТИНСКА СЛУЖБА

(наставак са 19. стр.)

никад то не бих могао достићи!...одговори Ђирило дубоко увереним тоном.

- Нека је и тако! Али зашто вам је то одело?

- Зашто? Зато, да бих имао право мешати се у њихов живот. Ово ми је одело вођ...

- Ах! - болно пројеча она - то су све речи, све саме речи. А што све за њих? Зар ја нисам тако исто јадан и достојан милоште створ, као они што су? Зар ми немамо права на делиће среће. А ја хоћу, најпоследње, среће! Чујте ме!...

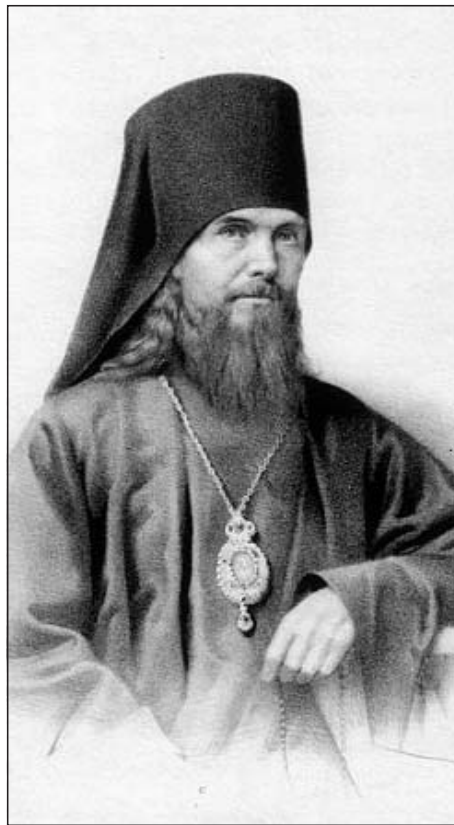
Као да га је нешто жигнуло изнутра, он се на један мах отрже од ње, и стаде је гледати разрогаченим очима.

- Ви... Ви?... питаше он, а већ осећахше да га језик не служи, и немаше снаге да изговори што је хтео.

Нада Алексијевна примаче се стаблу једне јабуке од које беху се гране спустиле на њихове главе и, пруживши руку, слабачко се наслони на јабуку. Она гледаше у Ђирила. Лице њезино, сада тамно према пепељавој боји ваздуха, исказиваше потпуну клонулост духа, млитавост и бескрајну тугу. Говорила је и даље оним slabим гласом, који је, рекао би човек, готов био свакога тренутка умукнутији.

- Па и ви сте ми ту криви! Зашто сте ми дошли са својом праведношћу, какве ја нисам видела ни у кога, с отвореношћу у биће које ја нисам ни веровала? Ви сте

ме пробудили из мога мирнога сна, који бар није покретао у мени никаквих питања, никаквих жеља, никаква немира. Ја сам живела као у сну - ви сте ме разбудили. Својим надахнутим лицем ви сте мене електрисали, и ја сам пошла за вама не питајући куда, ни рашта. И када сам дошла дотле да не могу да будем без вас, када сам готова да будем ваша покорна робинја и да идем у свет с вама, ви ме гледате пренеражено. Зашто?

Овде нема правде, ви сте први пут према мени неискрени! Ви треба да сте болећи и према мени. То треба - то је тако природно, ми смо се тако сродили, тако разумемо једно друго!

- И ви то говорите мени, свештенику, који има своју жену! - усуди се, најпоследње одговорити он.

- Жену своју ви не љубите, и не говорите те неистине! - оштро га пресече она, па је глас опет издаде, и стаде слабији него пре: - опростите ми и заборавите све што сам вам казала... Ја сам се преварила... Ја ћу још данас отићи одавде!

И она брзо оде напред стазом, скрену на лево, изгуби се иза густа дрвећа. Ђирило постаја неколико часака. Прва му мисао бејаше да пође за њом; чинило му се да се она поводи, да може сваки час пасти, и да јој може затребати помоћ. Али после се сети да ће њој бити тешко његово учешће. Зато окрену назад. Чудно му беше што она плаче, али се ипак упуту ка изласку. Није смео ни да се обазре, и са страхом се сећао о малопређашњој сцени која бејаше за њега нешто са свим неочекивано.

Кући је ишао тако брзо, као да бежи испред потере. Сада је узео сећати се свога што му пре није ни пало на ум. Сећао се је оне живости која се опажала на лицу Наде Алексијевне кад год јој је он одлазио, сећао се оне чудне готовости с којом је она на једну његову реч пошла за њим, одредила своју кесу, и отворила своје амбаре сељацима за које до јуче није марила ни да чује. Сећао се је, напоследње, и оних других погледа, које је она устављала на њему, када је говорио са сељацима, особито тога дана пред црквом. И све то заједно с неочекиваним расплетом, који тек што се сврши, чињаше му се нешто чудно и неразумљиво. Он је био врло прост. Он није могао да разуме како се може говорити о љубави с човеком који има жену

и дете, и особито још ако је тај човек свештеник!...

Кад је дошао кући бејаше већ доцкан. У вечерњем ваздуху осећала се влага, од које се је требало склонити у собу. Он уђе у стан, прође по собама и у један мах као први пут да осети да је сам самцит. Желео је да види Муру и сина, и нека тешка студен стеже му срце.

Дуго је ходао с краја на крај ослушкујући звуке својих рођених корака. Ти звуци, које он пређе никад није чуо, јер није био сам, бејаху му немили звуци. У глави му се ројило хиљаду мисли и осећања, и он је мислио о том како је тешко сложити све различите захтеве које људи траже од живота.

Дође Текла и унесе у собу запаљену свећу.

- Ту, попо, имате и писама! рече она. На њега је она гледала напнуто. Она није одобравала што он ради, и није могла да му опрости што је отишла Мура, а и све друго.

- Писама? упита живо Ђирило и пође јој на сусрет.

- Да писама; једно ту на столићу стоји одавно. Мора да је из града. Поштар га је донео. А друго је сад донесено од спахине.

Ђирило пружи руку. Текла му додаде малу куверту.

У куверти бејаше картица - посетница, и на другој страни бејаше написано: „Молим вас, као пријатеља, да заборавите све што је данас било, и да очувате о мени само добар спомен. Ја одлазим овога часа. Кад се излечим од своје болести, вратићу се, и бићу вам помоћница, а сад не могу. Стежем

вашу руку. Сељаке као и до сад упућујте у моју канцеларију. Ја сам наредила. Ала је у вас светла, прекрасна душа!“

Ђирило лагано исцепа картицу на ситна парчета и спусти у корпу. Изиђе му пред очи бледо, изнемогло лице Наде Алексијевне, кад му је говорила своје чудне речи, њене забленуле очи, и груди које су дишале непрекидано. И он осети да је жали као болеснога пријатеља, и што није могао на разјави руковати се с њом. Јер она је тако свесрдно давала и своје новце, и своје време, и своје здравље. „Да, то је болест, али ће она проћи, и Нада Алексијевна ће се вратити. Ми ћемо се састати као пријатељи!“ мишљаше он. Сети се другог писма. На кувети поштанска марка, и рукопис Ане Николајевне.

„Онда то није од Муре!“ - помисли он и отвори куверту. Протиница пише кратко, али величанствено: „Љубазни зете, Ђирило Игњатијевићу! Твоји лудачки поступци извели су нас из стрпљења, и ми смо били принуђени узети од тебе жену твоју а кћер нашу, заједно с нашим унуком. Ми смо се надали, и то је било природно, да ћеш ти други дан долетети у град за својом породицом, али смо се преварили, ти о том и не мислиш. Жена се твоја купа у сузама, али се к теби неће вратити, макар и из саме поносности. Ти ћеш породицу моћи добити тек после кад се опаметиш! Тебе љубећа и теби и својој кћери среће желећа ташта, Ана Фортификантова.“

На дну, после потписа додато је још:

„Преосвештени готов ти је дати место у граду, у трговачкој цркви, ако зажелиш.“

Ђирило сави писмо и стави га на столац. Два пута се прохода по соби, па се устави пред прозором и погледа на село. Кроз вечерњи сумрак сељачке кућице представљаху се као какве пепељаве тачке; овде онде видела се и светлост. Представљало му се како он ради личне среће, ради мирнога и задовољног живота, оставља ово пепељаво село, и пресељава се у град на парохију богате трговачке цркве. И та му се мисао показује ружна, неостварљива...

- Опаметити се! то ће рећи поћи по утапканој стази, живети без мисли, без идеје. Не, ја се никад нећу опаметити! Никад! Нека будем сам, нека ми чак и сина узму!

Али осети да му је син потребан, и одлучи да га пре или после врати к себи. Сина ће он сам учити како ће мислити и живети, то он ником другом неће уступити. Он ће прелити у њега своју пламену душу, и начинит ће га борцем као и сам што је. И зар је он сам самцит? А шта су те пепељаве кућице у којима кипи такав живот, и којима је он толико потребан? Зар он њих није освојио, зар се није с њима сродио? Ту се Ђирило сети Препеченице, за коју му доктор поручи на поласку, обуче мантију, узме штап, и чврстим корацима изиђе на улицу.

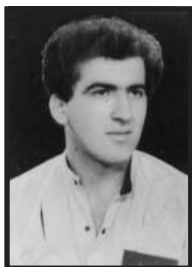
Крај

и Богу слава

СЈЕЋАЊЕ
(1992. – 2007.)

† Раденко

† Славица

† Соња

Прошло је дугих 15 година од када је без вас остала мајка и супруга.

Богу се моли, прислужујући свијећу, да заједно живимо у Царству Небеском

*сујруџа и мајка
Добрила
Бјелаковић*

СЈЕЋАЊЕ

† Цвијан Голубовић
(свештеник)
(1997-2007)

† Слободан Голубовић
(1992-2007)

Породица: Борка, Александар, Милош и Наташа

СЈЕЋАЊЕ

Дана 26. 04. 2007. године навршава се година дана од смрти наше драге

† Вишње Мајдов
(рођ.Остојић)

„Вријеме пролази, сјећања трају а твоја љубав и доброта нас прате.“ У Бога се надамо да си са Анђелима и у Мајку Свету да си нам у Рају. Поносни смо што смо те имали, а тужни што смо те изгубили.

Захвална породица

СЈЕЋАЊЕ

† Миланка Тасић
(рођ. Петровић)
(1951- 2006)

Миланка (Милорад) Тасић рођ. Петровић, умрла је у 55. години, изненада 25. 09. 2006. године, након краће болести. Преминула је у клиничком центру Фоча.

Иза Миланке остали су ожалостени њени најближи: кћи Данка, син Дарко и супруг Саво.

Боџ да јој душу прости

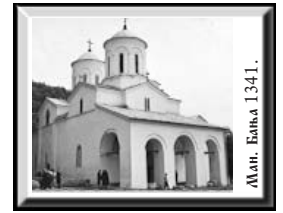
На насловној сирани:

Храм Благовештења Пресвете Богородице, Ваган, 7. 4. 2007.

ДАБРОВ

ИНФОРМАТОР

Број 35

МИТРОПОЛИТ НИКОЛАЈ ЗАТРАЖИО ВРАЋАЊЕ САРАЈЕВСКЕ БОГОСЛОВИЈЕ СРПСКОЈ ПРАВОСЛАВНОЈ ЦРКВИ

Његово Високопреосвештенство Митрополит дабробосански Г. Николај упутио је писмо институцијама власти у Босни и Херцеговини на свим нивоима, Светом архијерејском синоду СПЦ, православним епископима у БиХ, Међурелигијском вијећу БиХ, високом представнику, делегацији Европске комисије и амбасадама земаља чланица Савјета за провођење мира у БиХ, у ком је затражио враћање зграде Сарајевске богословије Српској Православној Цркви.

„Прије 125 година, у граду Сарајеву основана је Православна богословија - висока теолошка школа за свештеничке кандидате, која је православној Цркви и православном народу у Босни и Херцеговини подарила велики број епископа и свештеника, те угледних културно-просвјетних радника и интелектуалаца. Године 1941., рад школе је забрањен од стране нацистичких власти, зграда Богословије одузета, а забрана је продужена и у вријеме комунистичке власти, и поред молби наше Цркве за поновним њеним отварањем и од-

луке Светог Архијерејског Сабора из 1977. године о обнављању рада школе.

Одржано је више састанака и преговора с властима Босне и Херцеговине, оформљено више комисија које су радиле на питању поврата зграде Богословије, али једино можемо с тугом констатовати да, и после вишедеценијских захтјева наше Цркве да се овој школи омогући рад у Сарајеву, немамо никаквог одговора од званичних власти. Такође, никада није реализована одлука Републичког Извршног вијећа БиХ, из 1990. године, којом се зграда Богословије враћа у посјед Српске Православне Цркве и налаже надлежним органима да предузму све мјере за остварење ове одлуке.

Ово може бити само знак недостатка добре воље код власти у Сарајеву, јер су објекти исте намјене већ одавно у рукама Римокатоличке цркве и Исламске заједнице.

По ко зна који пут, молимо и преклињемо, да се у Главном граду Босне и Херцеговине коначно заустави очигледна дискриминација Српске Православне Цркве, самим тим и српског православног народа, те да се зграда Богословије у Сарајеву што прије врати њеном стварном власнику: Српској Православној Цркви, чиме би се омогућио повратак школе, која је споменик Високог школства у Босни и Херцеговини, у њено историјско сједиште," закључио је Митрополит Николај.

МИТРОПОЛИТ НИКОЛАЈ ПРИМИО У ПОСЈЕТУ АМБАСАДОРКУ ФРАНЦУСКЕ

Његово Високопреосвештенство Митрополит дабробосански Г. Николај примио је 15. јануара 2007. у својој резиденцији у Сарајеву, амбасадорку Француске у Босни и Херцеговини Њену Екселенцију гђу Марис Берно.

Пожељевши својој гошћи срдану добродошлицу, Митрополит Николај изразио је наду да ће се, следујући вјеровном пријатељству Срба и Француза, сарадња између Митрополије дабробосанске и Амбасаде Француске успјешно наставити и још више побољшати.

Госпођу Берно интересовало је мишљење Митрополита о општем стању у Босни и Херцеговини, успостављању трајног помирења међу народима, раду Међурелигијског вијећа, повратку избјеглих и расељених, те реституцији национализоване имовине.

Господин Митрополит је одговорио да је опште стање у Босни и Херцеговини побољшано у односу на стање које је било прије десет година, захваљујући и помоћи међународних организација и страних држава, али и добром вољом домаћих носиоца власти, као и свих житеља ове земље. Међутим, данас би политичари у Босни и Херцеговини морали имати више разумјевања и радити на истинском помирењу и изградњи добре воље међу народима, јер ће трајни мир заживјети у овој земљи, само ако га сами изградимо. Да би достигли тај циљ, свако од нас мора жртвовати неки свој политички интерес, а не, као што се то данас чини, да политичари једног народа желе бити „капа свему“. Ствар је у томе што је данас политика веома прљава и постала је неко друго „еванђеље“, а истинско Христово Еванђеље покушава се потиснути.

Митрополит је оцијенио да је Српска православна црква увијек изграђивала и данас изграђује мир и добру вољу међу људима, по Христовим ријечима да су „блажени они који мир граде, јер ће се синовима Божјим назвати“. То је и главни разлог што наша Црква учествује у раду Међурелигијског вијећа, чији је рад високо цијењен у земљи и у свијету, јер се рад овог Вијећа заснива на ономе што је свима заједнички интерес, пр-

венствено помирење и превазилажење конфликта, и труди се да буде примјер за углед свима.

Говорећи о повратку избјеглих и расељених, Високопреосвећени Митрополит је нагласио да се из Дабробосанске митрополије иселило 280.000 вјерника, и то из економски најбољег дијела Епархије, Сарајева и Средње Босне, који припадају Федерацији Босне и Херцеговине. Данас се људи не враћају на своја огњишта, углавном због економске несигурности и тај недостатак младих највише се осјети у храмовима наше Цркве.

Што се тиче реституције национализоване имовине, Митрополит Николај је изразио незадовољство због чињенице што се ни након 66 година откако је зграда Богословије у Сарајеву узурпирана, у институцијама Босне и Херцеговине не чини ништа да се та неправда исправи и зграда преда српској Цркви као правом власнику.

МИТРОПОЛИТ НИКОЛАЈ ПОСЈЕТИО СВЕТУ ЗЕМЉУ

Од 4. до 14. фебруара ове године, са групом од десет ходочасника, Његово Високопреосвештенство Митрополит дабробосански Г. Николај посјетио је Свету Земљу.

Путовање је почело у Манастиру Свете Катарине на Синају, гдје су се ходочасници поклонили мјесту на коме је Мојсеј примио Десет Божјих заповијести. Са Синаја, пут је водио у Јерусалим, а успут је посјећен Кумран, потом Јерихон и манастир Четрдесетнице на Гори кушања, те манастир Светог Георгија Хозевита у Вади Келту.

У Јерусалиму, ходочасници су обишли мјесто Вазнесења Господњег, манастир Елеону на Маслинској гори, те Гетсимански врт са црквом Богородичиног гроба, руским манастиром Марије Магдалине, црквом Оче наш и манастиром у Малој Галилеји. Такође, посјећен је и Музеј холокауста, те сала Тајне вечере и гроб цара Давида на Сионској гори. Одатле, пут је настављен према Ен Карему и манастиру Светог Јована Крститеља, а у повратку за Јерусалим посјећен је манастир Часног Крста.

У храму Христовог Васкрсења, у ком се налазе Голгота и Христов гроб, Високопреосвећени Митрополит Николај је, уз саслужење још тројице епископа, служио Свету Литургију и причестио велики број православних поклоника из разних земаља.

Ходочашће је настављено путовањем у Витлејем, гдје је посјећен храм Христовог рођења, а у Јудејској пустињи манастир Светог Саве Освећеног, Светог Теодосија и манастир у Пољу

Пастира. Следећих дана пут је ходочаснике одвео у Галилеју, најприје на Тавор - гору Преображења Господњег, а потом су посјетили Гору блаженства, Капернаум, Табху (мјесто умножења хљебова и рибе) и мана-

стир Дванаест апостола на самој обали Галилејског језера. Путовање до Јордана настављено је бродом, а даље је слиједио одлазак цркве у Кани Галилејској и цркве Благовијести у Назарету. На крају овог поклоничког путовања, посјећен је манастир Светог великомученика Георгија у Лиди.

Током боравка у Јерусалиму, Високопреосвећеног Митрополита са поклонцима примио је у

престоној дворани Јерусалимске патријаршије Његово Блаженство Патријарх јерусалимски и све Палестине Г. Теофил III.

У једночасовном разговору, између Патријарха и Митрополита су размијењена искуства живота Цркве Христове у нехришћанском окружењу. Блажењејши Патријарх је захвалио Господину Митрополиту за оно што у својој пастирској служби чини за цијелу Православну Цркву, те његову истрајност у чињењу добра на усијаном Балкану, гдје је кроз историју увијек било великих немира и трагедија.

Митрополит Николај је Патријарха упознао са историјском повезаношћу Јерусалима и Сарајева, поготову током владавине Османског царства, када су сарајевски трговци преко својих свештеника слали велике прилоге за помоћ Јерусалимској патријаршији и редовно долазили на ходочашће у Свету Земљу. Патријарх Теофил се обрадовао идеји коју је изнио Господин Митрополит, да се кроз размјену студената обнови ова веза између Патријаршије јерусалимске и Митрополије дабробосанске.

Опраштајући се од Његовог Блаженства, Митрополит Николај је уручио поклоне ходочасничке групе, копију Чудотворне иконе Богородице Чајничке као и мало архијерејско обличје: епитрахил и омофор. Заузврат, Патријарх је Митрополиту даровао крст и панагију, а сваком од ходочасника пригодан поклон и патријарашку Грамату.

с. Ј. Г.

ПРЕДСЈЕДНИК ЈЕЛИЋ РАЗГОВАРАО СА ЗВАНИЧНИЦИМА СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ ЦРКВЕ

20.03.2007

Предсједник Републике Српске Милан Јелић разговарао је данас у Бањалуци са епископима Српске православне цркве у Републици Српској и Босни и Херцеговини: Његовим Високопреосвештенством Митрополитом дабробосанским Г. Николајем, Његовим Преосвештенством Епископом зворничко-тузланским Г. Василијем, Његовим Преосвештенством Епископом бањалучким Г. Јефремом, Његовим Преосвештенством Епископом бихаћко-петровачким Г. Хризостомом и Његовим Преосвештенством Епископом захумско-херцеговачким Г. Григоријем. Састанку је присуствовао и директор Републичког секретаријата за вјере Јово Турањанин.

Заједнички је оцијењено да је улога и допринос Српске православне цркве у развијању и очувању историјских, културних и духовних вриједности, идентитета и јединства српског народа, изузетно велика. Српска православна црква је значајан интегративни фактор јединства и активан субјект у јачању националне свијести српског народа.

У протеклим трагичним сукобима на овим просторима све епархије су претрпјеле и

велико материјално страдање рушењем многих цркава, манастира, парохијских кућа и епархијских дворова. Од пет, три епископа се и даље, силом прилика, не налазе у својим ранијим сједиштима, јер се за њихов повратак нису стекли услови.

Подржавајући напоре Владе и осталих институција Републике Српске да се помогне побољшању материјалног положаја цркава и других вјерских заједница у Републици Српској, предсједник Републике је указао на значај остваривања слободе вјере, вјероисповијести и вјерских опредјељења, те стварању националног и вјерског дијалога, толеранције, праштања и узајамног помирења.

Предсједник Републике инсистира на досљедној примјени Закона о слободи вјере и

правном положају цркава и вјерских заједница у Босни и Херцеговини.

Истовремено, потребно је обезбиједити поврат црквене имовине, тамо гдје год је то могуће, и прије доношења Закона о реституцији, посебно зграде Богословије у Сараје-

ву, зауставити процес приватизације имовине вјерских заједница и обезбиједити материјалну помоћ и услове за здравствено и пензионо осигурање свештеника.

Од органа Федерације Босне и Херцеговине посебно ће бити затражена заштита средњовјековног манастира Рмањ код Мартин Брода, чији је опстанак угрожен планираном изградњом хидроцентрале.

Извор: Званична презентација Предсједника Републике Српске

У САРАЈЕВУ ПРОСЛАВЉЕНО ВАСКРСЕЊЕ ГОСПОДЊЕ

09.04.2007

Празник Васкрсења Господа Исуса Христа свечано је прослављен у сарајевским храмовима.

Најсвечаније је било у Саборном храму Рођења Пресвете Богородице, у коме је Свету архијерејску Литургију служио Његово Високопреосвештенство Митрополит дабробосански Г. Николај, уз саслужење свештенства Митрополије дабробосанске.

Васкршњој Литургији у Саборном сарајевском храму присуствовао је велики број вјерника, а обезбијеђен је био и директан радио-телевизијски пренос.

Након Свете Литургије, прочитана је Васкршња посланица Свјатјејшег Патријарха српског Г. Павла и архијереја Српске Цркве, а потом је окупљеним вјерницима Пасху Господњу честитао и Митрополит Николај:

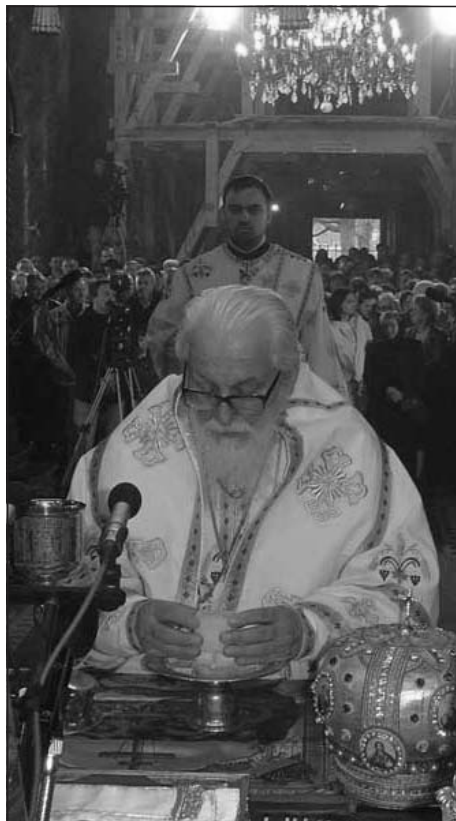
Ево нас у данима када прослављамо Празник над празницима - Васкрсење Господа и Спаса нашег Исуса Христа! Све вас поздрављамо радосним поздравом побједе над гријехом, смрћу и ђаволом:

ХРИСТОС ВАСКРСЕ И ЗАИСТА ВАСКРСЕ!

На позив Христов долазимо у свете храмове на Свету Литургију, прослављајући Његово Васкрсење из мртвих, као првенца из Ада, а потом ћемо и ми. Васкрсли Христос тражи да пред Њим отворимо своје срце, да Га вјером нашом у срце смјестимо и живимо Христом и у Христу. Неизрецива радост обузима нас кад стојимо пред Њим и у

искреној молитви говоримо оно што желимо.

Цијели свијет чуо је глас Васкрслога, а Његове ријечи у срце су смјештали они који су повјеровали. Кроз Христа-Логоса Божијег, створен је овај свијет и све у њему. Све је учинио да човјек буде што ближе Њему, а далеко од гријеха. Али човјек тај

однос поквари, па мораде напустити Божију близину. И поред свега тога, човјека, као слику и прилику Своју, Логос не остави сама себи, него дође у овај свијет као Богочовјек Исус Христос, како би живио међу нама и с нама. Међутим, људи, љубитељи гријеха, не видјеше у Њему свога Творца, него га гледаху као гре-

шника - нарушитеља Божијег Закона, иако „Он гријеха не учини нити се превара нађе у устима Његовим," како vele свети Апостоли.

Послије Васкрсења, Христос се сусретао са својим Апостолима, женама Мирносицама и другим људима, да би се у четрдесети дан по Васкрсењу, са човјечијом душом и тијелом вазнио на небо и сјео с десне стране Бога Оца. Овиме је прославио човјека и упутио нас да се и ми не престано приближавамо Богу, јер је тамо наша отаджбина, а не овдје на земљи.

Христовим Васкрсењем - највећим догађајем у историји рода људског, од Бога Логоса послати смо Богу Оцу, учествујући у плану спасења рода људскога који се непрестано одвија по Његовој вољи и по Његовом светом Јеванђељу. Стога је наша вјера залог Божији у нама и свим људима и народима.

Призивајући на све Божји благослов, поздрављамо вас још једном древним и радосним поздравом:

ХРИСТОС ВАСКРСЕ!

Високопреосвећени Митрополит је поподне служио Пасхално вечерње у храму Светих апостола Петра и Павла у Рудом.

Празничне Литургије на Васкршњи понедељак и Васкршњи уторак, Митрополит Николај служи у храму Светог пророка Илије у Сокоцу, односно у храму Вазнесења Господњег у Подграбу код Пала, док на Источни петак служи у храму Светог Макарија патријарха српског у Соколовима код Рудог.

ВИЈЕСТИ

29.01.2007

СВЕТОСАВСКИ ПРАЗНИЦИ У МИТРОПОЛИЈИ ДАБРОБОСАНСКОЈ

На празник Светог Саве, првог архиепископа и просвјетитеља српског, Његово Високопреосвештенство Митрополит дабробосански Г. Николај служио је Свету Литургију у светосавском храму у Блажују код Сарајева уз саслужење свештенства Митрополије дабробосанске.

У цркви пуној вјерника, уз изразито велики број дјеце, освештано је славско жито и преломљен колач, а потом прочитана светосавска посланица Високопреосвећеног Митрополита.

Након одслужене Литургије, у блажујском храму је уприличен пригодан програм, у којем су учествовали ученици Богословије Светог Петра дабробосанског из Фоче са избором из светосавских бесједа Матије Бећковића, као и многобројни малишани који су се присутнима представили рецитовањем светосавских пјесама, а поклоне за све њих је, и ове године, обезбиједила невладина организација Демократска иницијатива сарајевских Срба из Илиће.

Истог дана, у вечерњим часовима, приређен је пријем у митрополијском двору у Сарајеву на ком је Митрополит Николај, пригодним ријечима о значају Светог Саве за Цркву и српски народ, поздравио бројне званице из културног и политичког живота сарајевског региона, Републике Српске и Босне и Херцеговине.

15.01.2007

НА ПРАЗНИК ОБРЕЗАЊА ХРИСТОВОГ И СВЕТОГ ВАСИЛИЈА ВЕЛИКОГ МИТРОПОЛИТ НИКОЛАЈ СЛУЖИО СВЕТУ ЛИТУРГИЈУ У МОКРОМ

Његово Високопреосвештенство Митрополит дабробосански Г. Николај служио је јуче, на празник Обрезања Господа Исуса Христа и Светог Василија Великог, Свету архијерејску Литургију у храму Успења Пресвете Богородице у Мокром.

Овом приликом прочитана је Митрополитова новогодишња порука младима.

18.01.2007

МИТРОПОЛИТ НИКОЛАЈ НА КРСТОВДАН СЛУЖИО СВЕТУ ЛИТУРГИЈУ У ЗЕНИЦИ

Његово Високопреосвештенство Митрополит дабробосански Г. Николај служио је данас, на Крстовдан, Свету архијерејску Литургију у храму Рођења Пресвете Богородице у Зеници, након које је извршио чин великог водоосвећења.

Високопреосвећеном Митрополиту, у пуном зеничком храму, салуживало је седам свештеника и два ђаконa, а у току Свете Литургије у чин ђаконa рукоположен је г. Бориша Шањић, дипломирани теолог и постдипло-

мац на Теолошком факултету у Солуну.

05.02.2007

НОВИ ПОКУШАЈ ПРОВАЛЕ У ПРАВОСЛАВНУ ЦРКВУ У ПОФАЛИЋИМА САРАЈЕВО

/СРНА/ - Непознати починиоци ноћас су провалили у православну цркву Преображења Господњег у Пофалићима, у федералном Сарајеву, из које нису ништа успјели да однесу, рекао је Срни отац Јадран Даниловић.

Он је навео да су провалници на главним вратима обили катаџац и ушли у помоћну просторију, али због безбједносне жеље зне шипке нису успјели да обију украсна врата и уђу у цркву.

Даниловић је нагласио да су починиоци разбили и један про-

зор и оштетили улазна и укра-сна врата.

Према његовим ријечима, о овоме је обавијештен МУП Кантона Сарајево чији су припадници јутрос извршили увиђај.

„У посљедњих пет шест година ова црква је обијана 15 до 20 пута“, истакао је отац Јадран Даниловић.

28.02.2007

ОДРЖАНА СЈЕДНИЦА ЕПАРХИЈСКОГ САВЈЕТА МИТРОПОЛИЈЕ ДАБРОБОСАНСКЕ

У Сокоцу је, 17. фебруара ове године, одржана Четрнаеста редовна сједница Епархијског савјета Митрополије дабробосанске.

Сједница је отпочела призивом Светог Духа, који је у капели Митрополије служио Његово Високопреосвештенство Митрополит Г. Николај, након чега је поздравио све чланове Епархијског савјета, топло им се захваливши на одзиву.

Говорећи о тренутном стању у Митрополији дабробосанској, Високопреосвећени Митрополит Г. Николај обавијестио је Епархијски савјет да је оно и даље тешко, нарочито у црквеним општинама и паро-

хијама које се налазе на територији Федерације Босне и Херцеговине, одакле се, само из Митрополије дабробосанске, иселило око 280.000 вјерника, остављајући за собом велику имовину, како приватну тако и црквену. Иако суочени са многим тешкоћама, захваљујући најприје вјерном народу, а затим и свештеницима, у 2006. години остварени су добри резултати.

Током сједнице разматран је Завршни рачун Митрополије за 2006. годину, као и приједлог Буджета за 2007. годину. Слиједили су извјештаји о стању фондова Митрополије, те о грађевинској и издавачкој дјелатности. Епархијском савјету су поднијети извјештаји о раду Богословског факултета и Богословије у Фочи, о активностима Кола српских сестара и извјештај Просвјетног одбора Митрополије дабробосанске о успјеху полазника Православне вјеронауке у основним школама у Републици Српској. Такође, Епархијски савјет обавијештен о току враћања зграде сарајевске Богословије и друге имовине у Сарајеву.

Савјет је дискутовао о проблемима са којима се свештеници сусрећу на својим парохијама, међу којима је и неовлашћена продаја свијећа, тешкоће у градњи и обнови цркава

и црквених објеката, те покушаји одређених погребних друштава да свештенике претворе у своје службенике.

Савјет је, такође, са одобравањем примио на знање вијест да су у Митрополији дабробосанској одржане три јавне трибине о страдању српског народа на Косову и Метохији, те препоручио скупљање помоћи за страдалнике.

28.02.2007

МИТРОПОЛИТ НИКОЛАЈ ПРИМИО У ПОСЈЕТУ ШВАЈЦАРСКОГ АМБАСАДОРА

Његово Високопреосвештенство Митрополит дабробосански Г. Николај примио је, 22. фебруара ове године у Сарајеву, амбасадора Швајцарске у Босни и Херцеговини Његову Екселенцију г. Ролфа Ленца.

Током веома срдечног разговора Амбасадор Ленц је нагласио важност дијалога у Босни и Херцеговини, те да су за обнову и будућност земље веома битни разговори који постоје међу представницима цркава и вјерских заједница, будући да се већина становништва изјашњава као вјерујућа. Додао је да Босна и Херцеговина има богату историју из које треба учити како би се пронашла најбоља рјешења за будућност.

„Традиција заједничког живота мора се наставити, а тај заједнички живот различитих народа, култура и традиција носи са собом велику креативност на разним пољима стваралаштва. У томе Босна и Херцеговина мо-

же бити примјер за регион," ка-
зао је Амбасадор.

Господин Митрополит је иста-
као да Српска православна цр-
ква његује културу дијалога са
другим црквама и вјерским за-
једницама, као и са свим људи-
ма добре воље. Један од пло-
дова тог дијалога је и већ десето-
годишње учешће наше Цркве у
Међурелигијском вијећу, чији је
рад оцијењен високом оцјеном у
земљи и свијету.

Говорећи о обнови земље и
повјерења међу народима, Ми-
трополит Николај је рекао да је
лакше било почети рат него из-
градити мир, али да треба дија-
логом и компромисима стрпљи-
во радити на успостављању
трајног мира. Међутим, ни у ово-
ме се не смије ићи у крајности јер
многе ствари се не могу брзо за-
вршити него требају сазријева-
ти. На темељу Јеванђеља Хри-
стовог, ми требамо носити тере-
те једни других и имати љубави
једни према другима, те у тој љу-
бави изграђивати своју земљу у
којој заједно живимо стотинама
година. Народи ове земље тре-

бају заједно радити на стварању
најбољег окружења за живот.
Митрополит је нарочито истакао
захвалност народа Босне и Хер-
цеговине међународној заједни-
ци, која је много учинила да го-
вор оружја престане, међутим,
за успостављање повјерења ме-
ђу људима сами морамо много
учинити.

На крају разговора, Амбаса-
дор Ленц је Господину Митропо-
литу пожелио успех у будућем
раду, те изразио подршку Срп-
ској православној цркви у њеној
мисији на проналажењу пута ка
заједништву и помирењу у ције-
лом региону.

28.02.2007

ДУХОВНА АКАДЕМИЈА У САРАЈЕВСКОЈ САБОРНОЈ ЦРКВИ

У Недељу Православља, у Са-
борној цркви у Сарајеву, одржа-
на је прва у низу духовних ака-
демија, које се током Велике Че-
трдесетнице, по већ устаљеној

традицији, одржавају у свим са-
рајевским храмовима.

Академија је почела служе-
њем вечерњег богослужења, то-
ком којег је јереј Александар То-
паловић из Вишеграда одржао
бесједу и окупљене подсетио на
значај празника који просла-
вљамо као успомену на побједу
Православља над свим јереси-
ма, а у наставку, извођењем дје-
ла православне духовне музике,
доживљај је употпунио Камерни
хор Одсјека за црквену музику и
појање на Музичкој академији у
Источном Сарајеву, под дири-
гентском управом мр Рада Радо-
вића.

Слиједећа духовна академија
одржаће се у храму Светог Ва-
селија Острошког у Добрињи, у
недељу Пачисту, 4. марта ове
године, с почетком у 17 часова.

14.03.2007

ПОЧЕЛА ОБНОВА МАНАСТИРА ВОЗУЋИЦА КОД ЗАВИДОВИЋА

Данас су званично отпочели радови на обнови цркве манастира Возућица код Завидовића. Прва фаза обнове манастира, која ће укључити обнову зидова и сводова и куполе манастирске цркве, покривање бакром и у уградњу столарије, коштаће око 150.000 КМ.

Радове финансира Влада Федерације БиХ преко Фондације за одрживи развој, као и амбасада Савезне Републике Немачке у Сарајеву преко Комисије за очување националних споменика БиХ. Пројекат обнове изradio је Федерални Завод за заштиту споменика, а извођач радова је грађевинско предузеће К-Пројект из Жепча, које, према уговору, са роком завршетка од 60 радних дана.

Прије почетка ових радова, вјерници возућке парохије сами су, из прикупљених прилога, обезбиједили новчана средства за изградњу дрвеног звоника. Од шумарског предузећа из Добоја добили су резану грађу, а у међувремену се појавио и приложник који ће возућкој светињи даровати звоно тежине 200 кг - то је г. Борко Лукић из Возуће, са синовима Витомиром, Радомиром, Радиславом и Раденком.

Возућка црквена општина свим приложницима од срца захваљује и позива људе добре воље да помогну обнову ове немањиће светиње с почетка 14. вијека.

Све информације везане за обнову и помоћ манастиру могу се добити код Црквене општине у Завидовићима, путем телефона +387 61 189 734 или електронском поштом на spc.zavidovici@in-tel.net.

06.04.2007

ВЕЛИКО БДЕНИЈЕ У САРАЈЕВСКОЈ САБОРНОЈ ЦРКВИ

Његово Високопреосвештенство Митрополит дабробосански Г. Николај синоћ је у Саборном храму Рођења Пресвете Богородице у Сарајеву служио Јутрење Великог петка. Високопреосвећеном Митрополиту саслуживали су свештеници Нико Мојсиловић и Борислав Ливопољац.

У присуству већег броја вјерника, током богослужења прочитано је дванаест одломака из четворојеванђеља, који описују страдални пут и голготску крсну жртву Господа Исуса Христа.

Господин Митрополит ће данас, на Велики петак, у 17 часова, служити Вечерње са изношењем плаштанице у храму Светог пророка Илије у Сокоцу, а Јутрење Велике суботе са статијама у Храму Успења Пресвете Богородице на Палама, с почетком у 19 часова.

На Велику суботу и Благовијести, Господин Митрополит ће служити Свету Литургију у капели Богословског факултета и Богословије, док ће у недељу Васкршњу Свету литургију служити у сарајевском Саборном храму, с почетком у 9 сати.

14.04.2007

МАКЕДОНСКИ ПАРЛАМЕНТАРЦИ КОД МИТРОПОЛИТА НИКОЛАЈА

Његово Високопреосвештенство Митрополит дабробосански Г. Николај јуче је у Сарајеву примио делегацију Парламента Републике Македоније, коју је предводио предсједник, г. Љубиша Георгијевски.

Након срдачне добродошлице, Митрополит Николај је представницима македонског Сборања укратко изложио историјат Дабробосанске митрополије и тешкоће у којима се она сада налази, изразивши, ипак, оптимизам и наду на побољшавање прилика у којима се данас налазе православни у Босни и Херцеговини.

Током разговора поменут је и проблем православне јерархије у расколу у Републици Македонији. Саговорници су се сложили да је у интересу братских народа, Срба и Македонаца, као и грађана држава у којима живе, да се дијалог настави, како би се отворена питања рјешавала на обострано задовољство, а највише у корист јединства цјелокупне Цркве Христове.

Господин Георгијевски је нагласио да је Република Македонија секуларна држава и не мијеша се у црквена питања, али жели да учествује у налажењу пута ка превазилажењу оваквих и сличних проблема.

19.04.2007

МЕЂУРЕЛИГИЈСКО ВИЈЕЋЕ ОДРЖАЛО 43. СЈЕДНИЦУ

У Сарајеву је данас одржана 43. редовна сједница скупштине Међурелигијског вијећа у Босни и Херцеговини.

Сједници су присуствовали сви чланови скупштине МРВ БиХ: председник МРВ БиХ Његово Високопреосвештенство Митрополит дабробосански Г. Николај, Његова Еминенција Мустафа еф. Церић реису-л-улема Исламске заједнице у БиХ, Његова Узоритост Надбискуп врхбосански Винко кардинал Пуљић и председник Јеврејске заједнице у БиХ г. Јакоб Финци.

Током сједнице извршена је примопредаја дужности председника Међурелигијског вијећа, пошто је једногодишњи мандат истекао досадашњем председнику, Високопреосвећеном Митрополиту Николају. Он је ту

дужност данас предао реису-л-улеми Исламске заједнице Мустафи еф. Церићу, који ће у слиједећој години председавати овим невладиним међурелигијским тијелом.

Митрополит Николај се, такође, захвалио осталим члановима МРВ БиХ на сарадњи током десетогодишњег успјешног рада, и обавијестио их да ће у наредној години, по одлуци Светог архијерејског синода, Српску православну цркву у скупштини МРВ представљати Његово Преосвештенство Епископ зворничко-тузлански Г. Василије.

ЧЛАНОВИ МЕЂУРЕЛИГИЈСКОГ ВИЈЕЋА ПОСЈЕТИЛИ ПРЕДСЈЕДНИШТВО БиХ

Чланови Међурелигијског вијећа у Босни и Херцеговини посјетили су данас Председништво Босне и Херцеговине.

Чланове Вијећа: председника МРВ БиХ Његову Еминенцију реису-л-улему Исламске заједнице у БиХ др Мустафу Церића,

Његово Преосвештенство Епископа зворничко-тузланског Г. Василија, Његову Узоритост врхбосанског надбискупа Винка кардинала Пуљића, и Његову Екселенцију председника Јеврејске заједнице у БиХ г. Јакоба Финција примили су председника Председништва г. Небојша Радмановић и члан Председништва г. Жељко Комшић.

Током разговора у Председништву БиХ, чланови Међурелигијског вијећа нагласили су важност унапређења даље сарадње између Вијећа и Председништва БиХ. Између осталог, истакли су проблеме које треба заједнички рјешавати на основу Закона о слободи вјере, као што су питање реституције, социјалног осигурања за вјерске службенике и изради других нормативних аката за примјену закона о слободи вјере у затворима и болницама.

На састанку је снажно наглашена потреба заједничког рада на изградњи мира и повјерења у БиХ и улози коју цркве и вјерске заједнице у томе имају. Заједнички је закључено да се интензивнијом сарадњом и редовнијим контактима може допринијети побољшању свеукупне ситуације у нашој земљи, а првенствено изградњи повјерења међу народима и грађанима Босне и Херцеговине.

Чланови Председништва БиХ поновили су потребу садржајнијег развијања сарадње између МРВ БиХ и Председништва БиХ кроз заједнички рад који ће допринијети развоју БиХ као земље равноправних народа и грађана.

„Заједничким напорима требамо превладати потешкоће и само у стабилном друштву и миру можемо направити корак на-

пријед," казао је предсједавајући Радмановић.

Због специфичности БиХ као друштва и државе, члан Предсједништва БиХ Жељко Комшић изнио је члановима МРВ БиХ могућност поштравања кривичних санкција за починиоце кривичних дијела према вјерницима, вјерским службеницима и вјерским објектима, јер таква кривична дијела, према његовом мишљењу, увијек имају шире и сложеније рефлексије на укупне односе у држави.

На крају разговора договорено је да ће се наредни сусрет представника МРВ БиХ и Предсједништва БиХ одржати у наредних петнаест дана када би се детаљније разговарало о изнесеним темама и приједлозима.

25.04.2007

УКРАДЕНИ ОЛУЦИ СА ЦРКВЕ У ЗЕНИЦИ

У ноћи између 24. и 25. априла 2007. године, за сада непознати починиоци су однијели бакарне олуке са храма Рођења Пресвете Богородице у Зеници.

Украдена су четири олука укупне дужине 16,5 метара, чија вриједност прелази 1000 конвертибилних марака. Међутим, прави проблем представља чињеница да се ради о веома старим олуцима, који су били добро уклопљени у архитектуру саме цркве и изврсно се слагали са њеном старином.

Након дојаве старјешине зеничког храма, полицијска екипа је рано јутрос изашла на лице мјеста и извршила увиђај.

*Пројдојереј
Миленко Сандић*

ВАСКРС, НАЈВЕЋИ ХРИШЋАНСКИ ПРАЗНИК

На концу од свиле нижу се бисери дана и ноћи Часнога поста.

Четрдесет дана Христос је постоио, ученике своје учио речима и делима - смрт је пролазна, Васкрс ће доћи.

Постимо и душу своју гостимо, не само постом него молитвом, добрим делима, мислима, ријечима и љубављу великом. То је најмање што можемо учинити за нашега Творца и Спаситеља, а себи на велику корист и спасење, јер само тако заслужује се царство небеско.

Човек је створен из љубави, све му је дано из љубави. И када је сагрешио, Бог га не напушта већ шаље Сина да својим страдањем, смрћу и васкрсењем опет уздигне човека који је потонуо у грехове.

Не гомилајмо блага овога света. Не плашимо се смрти. Шаљимо искрене молитве Господу за опроштај грехова и за живот вечни. Љубимо ближње своје и

бићемо ближи Богу, водиће нас савршена љубав Његова. Једни друге загрлимо, ево дана који створи Господ! Ово је дан Христовог васкрсења, а нашег спасења.

Мирише тамјан, црквена звоне звона, небо сунце злати, а природа се дотерала, зелену халину обукла, цвећем се укарасила и намирисала. Све данас слави васкрсење Исуса Христа.

Ех, да су ми крила! Да одлетим до браће на Косову, да заједно у Пећкој патријаршији, Високим Дечанима и Грачаници Богу се помолимо за њихово скорије спасење. Да одлетим до Јерусалима, места где је Христос.... страдао да би смо се ми спасли, да целивам пут којим је прошао. Да обиђем православну Русију, све православне људе добре воље и поздравим их:

**ХРИСТОС ВАСКРСЕ,
ВАИСТИНУ ВАСКРСЕ!**

*Даница Мркајић
VIII-6*

ДИПЛОМАТА И ЧОВЈЕК

*Говор Амбасадора Грчке
Гђе Констинџине Мавроскелиду
Сарајево, 23. март 2007. год.*

Обзиром да сам дипломата, увјек сам у дилеми да ли се морам формално обраћати или могу говорити као једноставно људско биће.

Дипломате понекад забораве, вођене професионалном ревношћу, да је улога дипломатије да допринесе не антагонизму него међусобном разумјевању и премошћивању држава, народа и њихових интереса. Несталност делимичних интереса треба замјенити постојаношћу моралних принципа као темељем будућности.

Овдје, на Балкану, чини се да стојимо на тлу ломљивом и промјенљивом попут живог пјеска. Дванаест година након босанског рата ја, странац, осјећам се понекад потпуно бескорисно. Многи од мојих босанских пријатеља упитаће ме: „Која корист од теоретске приче? Која корист од философских идеја?“ Упитаће: „Можеш ли вратити оне које сам изгубио у рату? Можеш ли вратити изгубљене животе?“

И који одговор да им понудим? Можемо видјети, то није случај само са Босном. Свугдје у свијету постоје ривалство, конфликти и смрт, злоупотреба природе... Једна група против друге, једна злоупотреба за другом, једна неправда за другом. Свака од њих има јаке аргументе. Све стране су у праву, али свака оптужује ону другу да има криво.

И шта нам се то онда дешава? Изгледа да смо кренули кривим путем и да у свему видимо баш оно супротно. Потребно је да се вратимо натраг у вријеме, у потрази за коријењем нашега ума, нашег стварног поријекла, да почнемо опет из почетка..

Замислимо се: у животињском царству, када се двије животиње нађу једна другој на путу, оне устукну са страхом и неповјерењем. Свугдје виде потенцијалног непријатеља или потенцијални пљен. За животиње, убити ради опстанка јесте природан начин. Животиње као жртве немају осјећај горчине нити неправде.

Али људска бића би осјетили неправду, људска бића се разликују од животиња; њихова природа и њихов циљ јесте другачији. У некоме моменту планетарне еволуције, нека божанкса геометрија је уписана у људски генетски код. И од тог тренутка, човјеку је дат на дар концепт праведности. Он, човјек, постаје праведан по својој природи.

И од тог тренутка, наша природа више није само она материјална. Наша храна постају идеје, ми бивамо сачињени од истих. Наша суштина јесте наша савјест, а наша савјест је одговорна Вишим Сферама. Наша савјест је одговорна Богу.

Ми имамо моћ да распознајемо и могућност избора. Можемо одабрати сјећање, можемо одабрати заборав. Можемо одабрати освету, можемо одабрати опроштај.

Сјећати се, осветити се, остати умно заробљен у рату.

До када? До када ћемо наставити тај ланац зла, ланац међусобног одбацивања и уништавања, ту немогућност живота?

Чини се најлакшим подићи мач и ударити. А чини се тешким моћи прихватити, вољети, рећи: Волим те. А то, што је уистину најлакше

учинити и што је најочигледније, постало је оно најтеже.

Намеће се питање, у чему лежи наш исконски интерес, наш искрени добитак? Да ли у зачараном кругу, гдје се улоге жртве и починиоца непрестано смјењују? Да ли у свијету неповјерења, ривалства и презира дарова природе, у коме превладава општи недостатак мира?

У таквом свијету ничије дијете, Муслиманско или Хришћанско, не може бити сретно нити се осјећати сигурно. Или је срећа заједничка свима нама, или не постоји ни за кога. Не може постојати нешто тако попут „моја срећа“ и „твоја срећа“, „моје“ или „твоје“.

Морам рећи да се водим као хришћанка, али и на Куран гледам са поштовањем. Хришћанске свете списе нам савјетују да волимо једни друге и да увјек праштамо, да би смо се осјећали слободнима и да би смо се посветили стваралачком животу. У Курану стоји да је освета знак слабости: требате бити јаки да јој се одупрете.

Значи, сви смо ми примили вођство, и не можемо се позивати на незнање. Будимо јаки и храбри довољно да то и примјенимо. Бори-мо се за наш заједнички интерес, будимо сарадници за опште добро.

Древни Грци су имали много богова, користили су их као симболе, између осталих, имали су и божицу по имену „Литхи“, што значи заборав.

Заборав, али не као губитак меморије, јер, памћење мора остати и учити нас, већ као брисање корјења зла, прочишћење, предуслов за обнову, за ренесансу. Ренесансу у свјетлости и јединству.

ТАТ ТВАМ АСИ

„Ја сам Ти, Ти си Ја,
дио божанске личности“

Томина недеља – Мали Васкрс у Манастиру Добрун, 2007.

ЗОВ СИНАЈА

Манастир Свете Катарине
Синај, Египат...

Пустиња, нигдје ништа нема, гола брда, пјесак, а онда Извор. Ал' какав Извор, Живи, који још дражи наше душе свјежином и смирењем. Стајали смо гледали, не проговарајући ни ријечи, све је срце говорило и душа која се појила и шаптала, шути не говори, само пије, овакво пиће се ријетко пије. Слушај глас повјетарца и вјетра који поруку побједе носи. Гледај духовним очима имаш шта и видјети. Диши њежно, благо, лако да не повредиш ти грешни Оно што је Свето, а Све је Свето. Скини обућу, поклоно се. Језа прожима све. А душа се радује јер долази Велики Гост. Умор стиг'о ал' нема сна, емоције раде, слика светог догађаја - сусрета Мојсија са Богом. Подвиг дјевојке, невјесте Христове, сав доживљај позива на рево-

луцију. Револуција духовна у нама у брату у мени.

Стид имена Хришћанског и живота под паролом хришћанин. Ал' се душа не предаје, срце бодри. Тек је почетак, побједићемо.

Кренусмо, ал' иде тешко. Борба читав пут. Зима, вјетар, снијег, лед, мрак. Ал' свјетлост са врха Синаја сија а глас говори: Напред, напред - имаћеш шта да видиш. И у коми умора изађоше сви и роди се Сунце, а мирис тамјана из храма Св. Илије помилова знојаве уморне и клонуле Србе. А дух бјеше весео, раздраган, к'о орлови-соколови српчићи на врху Синаја рекоше: *Помилуј ме Боже, Помилуј ме.*

Вјетар не престаје. Помислих: да сад нисам изашао не бих имао другу прилику. Шта би ми рекао Свети Сава да сам одустао? Шта би ми рекао ђед? Ајде бар да личим на своје претке.

С. Ј. Г

ДАБАР

Билтен излази тромесечно

С БЛАГОСЛОВОМ МИТРОПОЛИТА
ДАБРОБОСАНСКОГ НИКОЛАЈА

Главни и одговорни уредник:
синђел Калисџирај (Бобушић)

Технички уредник:
синђел Јован (Гардовић)

Редакција:
*јројшјереј-сѣавроф. Момир Васиљевић
јројшјереј Бојдан Сѣанишић,
Ђорђе Ђурић, Најаша Глозовац*

Фото:
Младен Томић

Сарадници:
*јројшјереј Рајко Цвјетковић,
јројшјереј Милосав Видаковић,
јројшјереј Ранко М. Билинац,
јеромонах Михаило (Боровић),
ђакон Златко Бојдановић,
Небојша Ђосовић*

Уредништво и администрација:
**МАНАСТИР УСПЕЊА
ПРЕСВЕТЕ БОГОРОДИЦЕ
Добрун, Република Српска**

Адреса редакције:
*Манастир Добрун, 73247 Добрун, РС;
Манастир Добрун, 31243 Мокра Гора, СРБ*

e-mail: dabar@prijeplje.net
dabardobrun@yahoo.com

Телефони:
(+387) (0)58 483-123, *шел./факс* 612-747
(+387) (0)65 431-505

Рукописи и фотографије се не враћају

Тираж:
3000 *јримерака*

Штампа:
Сѣија
ШТАМПА, Београд

Припрема штампе:
Мирослав Радуловић

Решењем Министарства информација
Републике Српске, број 01-280/96 од
12.7.1996. године, Билтен Манастира
Успења Пресвете Богородице
у Добруну под називом „Дабар“ је
уписан у Регистар јавних гласила
под редним бројем 152.

Решењем Министарства науке и културе
Републике Српске, број 04-1202/01 од
25.9.2001. године, Часопис „Дабар“ као
публикација од општег друштвеног
и националног интереса
ослобађа се плаћања пореза на промет.